

Geïntegreerd
Jaarverslag 2017
Stichting Hout- en Meubileringscollege

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	4
I. Bestuursverslag	5
- Verslag Raad van Toezicht	
- Verslag College van Bestuur	
- Profiel van het HMC	
- Samenstelling Raad van Toezicht, College van Bestuur, directie en Ondernemingsraad	
- Kerncijfers 2017	
- Missie en onderwijsvisie	
- Governance en bedrijfsvoering	
- Risicoparagraaf	
- Continuïteitsparagraaf	
- Notitie helderheid BVE	
- Code Goed bestuur	
- Maatschappelijke verbinding	
- Bestuurlijke afstemming met stakeholders	
- Beheersmatige ontwikkelingen	
- HMC cursus en training	
- Kwaliteitszorg	
- Kwaliteitsafspraken	
- Sociaal jaarverslag	
- Verantwoording aanvullende subsidies	
- Analyse resultaat 2017 en balansontwikkelingen	
- Benchmark	
- Resultatenbox	
- Verslag Ondernemingsraad	
II. Jaarrekening 2017	97
III. Toelichting op de jaarrekening 2017	100
IV. Overige gegevens	129
- Accountantsverslag	
- Statutaire bepaling	
Bijlage 1 Overzicht nevenactiviteiten leden Raad van Toezicht	133

Leeswijzer

Beste lezer,

Voor u ligt het geïntegreerd jaarverslag 2017 van de Stichting Hout- en Meubileringscollege. In dit geïntegreerd jaarverslag verantwoordt het HMC zich als mbo vakschool voor hout, meubel en interieur voor zijn prestaties in 2017. De kerncijfers op bladzijde 15 geven u in één oogopslag een kwantitatieve indruk van de ontwikkelingen bij het HMC. Het verhaal achter deze cijfers vindt u in dit jaarverslag.

In hoofdstuk I staat het bestuursverslag centraal. Hierin komen o.a. aan bod het verslag van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur, de missie en onderwijsvisie, het A3 jaarplan, de governance, de risico- en continuïteitsparagraaf, de maatschappelijke bijdragen en het beleidsmatige verslag over 2017, inclusief het sociaal jaarverslag, de benchmark, de code goed bestuur, het verslag van de Ondernemingsraad en de verantwoording van aanvullende subsidies. Het overzicht nevenactiviteiten van de leden van de Raad van Toezicht is weergegeven in bijlage 1.

De cijfermatige jaarrekening over 2017 en de toelichting hierop zijn opgenomen in hoofdstuk II respectievelijk III. Tot slot maakt de accountantsverklaring onderdeel uit van hoofdstuk IV.

Heeft u vragen over dit jaarverslag, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de secretaresse College van Bestuur, mevrouw A. Dijkstra. Dit kan telefonisch via 010-2855558 of via een e-mail aan s.cvb@hmcollege.nl.

Wij wensen u veel leesplezier!

HMC mbo vakschool voor hout, meubel en interieur

I Bestuursverslag

Verslag Raad van Toezicht

Terugkijkend op 2017 constateert de Raad van Toezicht dat er op alle niveaus in de organisatie veel zaken met succes zijn opgepakt en afgerond. De raad is trots op het bereikte resultaten en kijkt met veel vertrouwen naar de toekomst van het HMC. De Raad van Toezicht bedankt alle medewerkers van het HMC voor hun inzet en bijdrage aan de bereikte resultaten.

Samenstelling

Het afgelopen jaar heeft de Raad van Toezicht de discussie over de wijze waarop de raad wordt samengesteld afgerond. Aanleiding voor deze discussie was de vraag of de directe voordracht vanuit brancheorganisaties en vakbonden nog passend was bij de actuele eisen die aan de governance en deskundigheid worden gesteld. De belangrijkste conclusie die de raad heeft getrokken is dat de directe voordracht wordt vervangen door werving van nieuwe leden door de raad zelf. Daarbij wordt uiteraard rekening gehouden met een adequate vertegenwoordiging van onze branches, maar niet meer een op een met specifiek genoemde brancheorganisaties en vakbonden. Een andere conclusie was dat de omvang van de raad kon worden teruggebracht van 13 leden naar 5 tot 7 leden.

Als gevolg van het aftreedrooster zijn in 2017 vier leden en de voorzitter van de Raad van Toezicht afgetreden. De vier aftredende leden zijn vanwege de nieuwe uitgangspunten niet vervangen.

De voorzitter van de raad is per 31 december 2017 na de maximale twee termijnen, afgetreden. In de zomer is een wervingsprocedure gestart voor een onafhankelijk voorzitter. Hieraan voorafgaand is het profiel waaraan de nieuwe voorzitter moet voldoen met de ondernemingsraad, leerlingenraad, directie en bestuur besproken. Vanuit de raad is er een sollicitatiecommissie benoemd die werd belast met de werving en selectie. De sollicitatiecommissie bestond uit drie leden van de raad en de voorzitter van het College van Bestuur. In de novembervergadering van de Raad van Toezicht heeft de raad op voordracht van de sollicitatiecommissie, unaniem de heer J. Bonjer, benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht met ingang van 1 januari 2018.

De samenstelling van de Raad van Toezicht in 2017 is weergegeven op pagina 14.

Vergaderingen

De Raad van Toezicht heeft in 2017 in totaal zeven keer vergaderd, vijf keer met het College van Bestuur en tweemaal (in aanwezigheid van het College van Bestuur) met de ondernemingsraad en de leerlingenraad.

De financieel deskundigen (twee leden), hebben in 2017 driemaal vergaderd over o.a. de jaarrekening, de begroting en de heroverweging van de accountant. De personele deskundigen, bestaande uit twee leden en de voorzitter, zijn in 2017 éénmaal bijeen geweest. De Raad van Toezicht is in 2017, vertegenwoordigd door één lid, aanwezig geweest bij een aantal vergaderingen van het platform Raden van Toezicht van de MBO Raad.

Besluiten

De Raad van Toezicht heeft in 2017 formeel goedkeuring verleend aan het geïntegreerd jaarverslag 2016 en de begroting 2018, waarna deze door het College van Bestuur zijn vastgesteld. Daarnaast heeft de Raad van Toezicht ingestemd met de aanbesteding van de bouw van het "paviljoen" op de plaats van de oude kantine van het HMC Rotterdam. Deze aanbesteding paste binnen het daarvoor afgesproken budget. De bouw is begin 2018 afgerond binnen de afgesproken termijn en binnen het vastgestelde budget.

Volgens het bestuursreglement dient er om de 6 jaar een gemotiveerde heroverweging van de keuze voor de accountant plaats te vinden. De raad heeft besloten om geen volledige offerte procedure met meerdere bureaus te voeren, maar om één van de grotere bureaus uit te nodigen voor een bureaupresentatie. Ook de huidige accountant is uitgenodigd voor een vergelijkbare presentatie, waarin op dezelfde wijze is gesproken over de aandachtsgebieden van het MBO/vakscholen en hun visie op specifieke aandachtspunten. De Raad van Toezicht heeft op basis van de presentaties besloten niet van accountant te veranderen.

Informatie

De Raad van Toezicht wordt door het College van Bestuur geïnformeerd over de gang van zaken op het HMC door middel van bijlagen bij de agenda van de vergaderingen, door mondelinge toelichting tijdens de vergaderingen, door het tweemaandelijks bestuursverslag en tussentijds door mededelingen per e-mail.

In het bestuursverslag wordt een overzicht gegeven van de actuele ontwikkelingen. De bestuursverslagen worden in de vergadering met het College van Bestuur besproken en door het College van Bestuur toegelicht.

In 2017 zijn de volgende onderwerpen in het bestuursverslag toegelicht:

- verslag divers intern overleg (waaronder MT, ondernemingsraad en leerlingenraad)
- informele personeelsbijeenkomsten
- externe overleggen en samenwerkingsverbanden
- veiligheid en arbeidsomstandigheden
- brancheontwikkelingen inzake onderwijs en opleidingen
- topcentrum meubel
- investeringsfonds mbo
- MBO overleg vakscholen
- bestuurdersvereniging MBO
- ledenvergadering MBO raad
- MBO diner
- ouderklankbordgroep
- open dagen
- stichting beroepsonderwijs en bedrijfsleven, sectorkamers en marktsegmenten
- bestuurlijk overleg gemeente Rotterdam / Amsterdam
- Skills Heroes
- HMC zomeracademie
- huisvesting en nieuwbouw
- personele ontwikkelingen
- wet samenwerkingscolleges en licenties
- Schoolmaster / magister
- voortgangsrapportage Kwaliteitsplan HMC
- EFFIC bijeenkomst

- EU project Eurojoiner
- macrodoelmatigheid mbo
- Milaan Masterly
- excellentieprogramma
- informatiebeveiliging (avg)
- eindexamenexposities
- HMC zomeracademie
- VTwononbeurs, designbeurs, dutch designweek en beurs meesterlijk
- afronding en start schooljaar
- toelatingsbeleid
- wet versterking bestuurskracht
- onderwijskundige staf
- werkbezoek SG-DG hoger onderwijs en beroepsonderwijs aan HMC
- inspectie van het onderwijs

In voorkomende gevallen worden de leden van de Raad van Toezicht via e-mail geïnformeerd over actuele zaken. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen wekelijks de beide mededelingenbulletins van de locaties, waarin lopende operationele zaken aan de orde komen. Tevens ontvangen de leden van de Raad van Toezicht drie keer per jaar HMC Intern, de interne nieuwsbrief van het HMC. Tot slot worden de leden van de Raad van Toezicht uitgenodigd aanwezig te zijn bij activiteiten als open dagen en eindexamen-exposities.

In de vergaderingen met het College van Bestuur zijn het afgelopen jaar daarnaast de volgende zaken aan de orde geweest:

- bestuursverslagen
- Implementatie missie en visie
- Voorstellen andere samenstelling RvT
- Planvorming verbouwing Amsterdam
- ontwikkelingen kenniscentra, branches, stichting beroepsonderwijs en bedrijfsleven
- klachten, geschillen en incidenten
- prognose leerlingaantallen en formatie
- voortgangsrapportage uitvoering begroting 2017
- treasurystatuut
- gang van zaken onderzoek Inspectie van het onderwijs
- regeling vacatiegelden en onkosten
- functioneringsgesprek voorzitter College van Bestuur
- WNT en salarisclassificatie topfunctionarissen onderwijs

Wet normering topinkomens

De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat het HMC in 2017 in klasse E (13 complexiteitspunten) valt van het nieuwe classificatiesysteem voor beloningen van bestuurders en toezichthouders. Voor 2018 en de daaropvolgende jaren blijft dit naar verwachting klasse E. Voor de huidige voorzitter van het College van Bestuur geldt een overgangsrecht tot en met 2022.

Juni 2018

René Lahoye, voorzitter Raad van Toezicht

Verslag College van Bestuur

Missie en visie

Op basis van de in 2016 herijkte missie en visie (en de onderliggende stukken) hebben bestuur en de directie in de eerste helft van 2017 een beleidsagenda opgesteld waarin de belangrijkste prioriteiten voor de periode 2017 - 2021 staan opgesomd. Deze prioriteiten worden vervolgens via de methodiek van de A3 jaarplannen omgezet in speerpunten per jaar, zowel op HMC-, locatie- als teamniveau. Op deze wijze geven we concreet aan wat we willen bereiken, hoe we dit gaan doen en wat er voor nodig is om dat goed te faciliteren c.q. te ondersteunen.

Financiën

In financieel opzicht heeft het HMC 2017 met een positief resultaat van € 823.000 afgesloten. Met name door aanvullende dotaties aan voorzieningen is het resultaat uiteindelijk iets lager uitgevallen dan begroot. Het resultaat over 2017 is daarnaast beïnvloed door een aantal incidentele baten en lasten. Per saldo hebben deze voor € 0,2 mln een nadelig effect gehad op het resultaat. Gecorrigeerd hiervoor bedraagt het (genormaliseerde) resultaat circa EUR 1,0 mln (2016: EUR 1,3 mln), hetgeen 3,0% van de totale baten is.

Nieuwbouw paviljoen

Halverwege 2017 is in Rotterdam vanwege de opeenvolgende groei van het aantal leerlingen gestart met sloop van de oude kantine en de nieuwbouw van het Paviljoen. Deze 2-laags nieuwbouw is de laatste stap van de herhuisvesting op de locatie Rotterdam. De oplevering van het Paviljoen is volgens planning en binnen het budget van € 5,7 mln begin 2018 gerealiseerd.

Leerlingenaantallen

De belangrijkste risico's voor onze bedrijfsvoering zijn geschetst in de risico- en continuïteitsparagraaf. Een belangrijke factor van betekenis blijft de ontwikkeling van het aantal leerlingen.

Het HMC is het schooljaar 2017/2018 gestart met 3.770 leerlingen. Ten opzichte van het voorgaande schooljaar is dat een toename met 124 leerlingen. Het begrote aantal van 3.943 leerlingen is voor het eerst echter (-4,4%) niet gehaald. Naar aanleiding van deze trendbreuk is de verwachte meerjaren-ontwikkeling in de begroting 2018 bijgesteld. Vooralsnog verwachten wij dat het leerlingaantal zich de komende jaren stabiliseert rond de 3.840 leerlingen.

Rendement en schoolverlaters

Over het schooljaar 2016/2017 heeft het HMC op de opleidingsniveaus 2 en 3 zowel voor het jaarresultaat als het diplomaresultaat een hoger rendement behaald dan de inspectienormen. Op niveau 4 is dat helaas niet gerealiseerd. Het overall jaarresultaat voor het HMC is in 2016/2017 uitgekomen op 70%.

Qua voortijdig schoolverlaten (vsv) zijn de vsv-cijfers in 2016-2017 praktisch gelijk gebleven

ten opzichte van eerdere jaren: 3,23% t.o.v. 3,19% in 2014/2015. De norm van 10% op niveau 2 is ruim gehaald. Op het gecombineerde niveau 2+3 was de score 2,81%, waardoor de norm (2,75%) net niet is gehaald. Ondanks dit minieme verschil is niet de volledige prestatiesubsidie (€ 250.000) over 2017 uitgekeerd.

Passend onderwijs

Het HMC biedt binnen de budgettaire en organisatorische mogelijkheden die een relatief kleine mbo school heeft, extra begeleiding aan voor overbelaste leerlingen en leerlingen met een bijzonderheid/beperking. Hoewel het streven is gericht op een zorgvuldige begeleiding, loopt het HMC hard tegen de grenzen aan van wat mogelijk is. In 2017 was bij de groep eerstejaars leerlingen voor het eerst sprake van een kleine afname, 412 leerlingen (- 5% t.o.v. 2016), met één of meerdere bijzonderheden/beperkingen. Bij de ouderejaars daarentegen was in 2017 opnieuw sprake van een stijging naar 869 leerlingen (+11% t.o.v. 2016).

Medewerkers

Met de stijging van het aantal leerlingen is ook het aantal medewerkers van het HMC in 2017 verder toegenomen naar 364 medewerkers (+ 7,6%). Deze groei is deels opgetreden door inzet van meer onderwijspersoneel als gevolg van de toename van het aantal leerlingen. Daarnaast is er extra geïnvesteerd in de formatie van de centrale staf, o.a. in projectcoördinatoren en medewerkers ICT, Personeelszaken en Financiën.

Ondernemingsraad

Per 1 augustus 2017 zijn er vier nieuwe OR leden benoemd en zijn er vier leden afgetreden. De ondernemingsraad heeft in 2017 zes maal met het College van Bestuur vergaderd, vier maal formeel en twee maal informeel. De volgende onderwerpen zijn besproken:

- medewerker tevredenheidsonderzoek,
- missie en visie HMC en de toekomstagenda,
- or-verkiezingen,
- promotie LB naar LC,
- scholingsbudget,
- AVG,
- digitale leermiddelen,
- aannamebeleid en leerlingaantal,
- taaktoedeling, groene zaken,
- lerarenregister en wet beroep leraar,
- vakantie- en verlofregeling,
- risico inventarisatie & evaluatie,
- onderzoek naar staat van de instelling door de onderwijsinspectie, onderzoek inspectiedienst SZW naar psycho sociale arbeidsbelasting,
- administratieve procedures,
- licenties vakopleidingen,
- flexibilisering onderwijs,
- ict-scholing,
- nieuwbouw / huisvesting,
- hoofdlijnen van de begroting,
- BPV-verbeterplan,

- jaarplanning,
- werving en profiel nieuwe voorzitter raad van toezicht.

De ondernemingsraad heeft instemming gegeven op de volgende onderwerpen:

- hoofdlijnen van de begroting,
- integriteitscode,
- klokkenluidersregeling,
- aanstellingsbeleid onderwijsfuncties,
- benoemingsbeleid HMC,
- scholingsbudget 2017,
- onderwijs- en examenreglement (onderdeel planning),
- regeling stimulering vitaliteit,
- vakantie- en verlofregeling 2018.

Klachten

In 2017 zijn op de locatie Rotterdam één algemene klacht en vier examenklachten ingediend, waarvan twee naderhand zijn ingetrokken door de leerling. Op de locatie Amsterdam is één algemene klacht en één examenklacht ingediend. Op beide locaties zijn de klachten naar tevredenheid van beide partijen afgehandeld. Bij de mbo-ombudslijn is geen klacht binnengekomen.

In 2017 zijn geen geschillen aangemeld bij de interne geschillencommissie.

Incidenten

In 2017 zijn verdeeld over de beide locaties in totaal 46 (2016:57) incidenten geregistreerd. Het merendeel (28) zijn gevallen waarbij de leerling zich heeft gesneden aan handgereedschap. Slechts in een enkel geval moest een dokter of het ziekenhuis worden ingeschakeld. De meeste ongelukken gebeurden in de eerste twee lesperioden en vooral bij eerstejaars leerlingen (54%).

HMC Cursus en Training

De omzet van de vakopleidingen is in 2017 met name door de groei van het aantal deelnemers verder gestegen. Door relatief sterker gestegen kostprijs is de brutomarge echter teruggelopen. Door een aantal externe ontwikkelingen is de omzet van Hibin gedaald. In totaal blijft de bijdrage van Cursus en Training aan het geconsolideerde resultaat positief.

Sponsering

Als sponsor van de Vliegende Meubelmakers, die met behulp van vrijwilligers en HMC leerlingen meubelprojecten in met name ontwikkelingslanden tot stand brengen, heeft het HMC dit uitstekende initiatief ook in 2017 weer op verschillende terreinen ondersteund.

Conclusie

Op basis van onze resultaten over 2017, het geschetste meerjarenbeeld in de continuïteitsparagraaf en de begroting 2018 kunnen we concluderen dat het HMC er financieel goed voor

staat. Ook de waardering van onze leerlingen, medewerkers en stakeholders is goed. Als gevolg van de vele regels van buiten en de hoge eisen die we onszelf opleggen, wordt het een grote uitdaging het goede evenwicht te vinden tussen het bereiken van onze doelen en het behouden van een slagvaardige organisatie met een kenmerkende informele cultuur.

Juni 2018

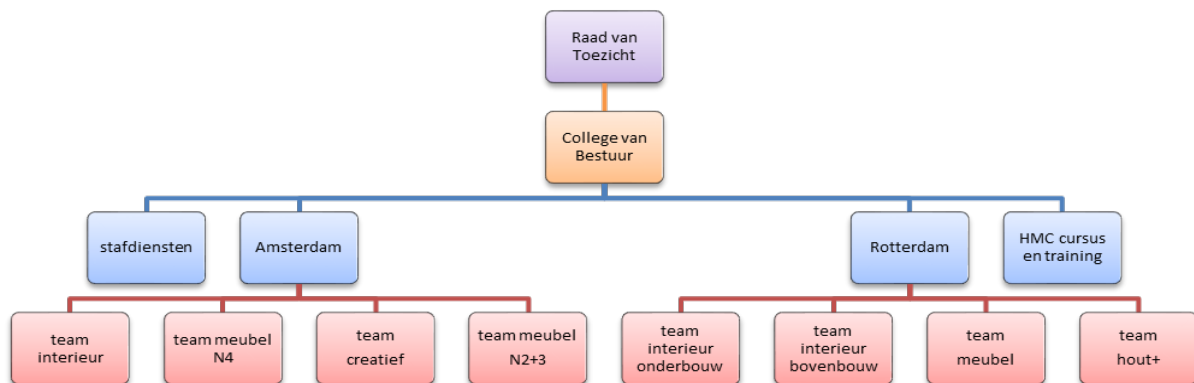
Frans Veringa

Voorzitter College van Bestuur

Profiel van het HMC

Het HMC is een zelfstandige mbo vakschool waar leerlingen worden opgeleid voor een beroep in de sectoren hout, meubel of interieur. Het HMC heeft onderwijslocaties in Amsterdam en Rotterdam. De meeste opleidingen worden op beide locaties aangeboden. Het HMC is een relatief kleine school en dit geeft de school een persoonlijk karakter en een veilige sfeer. De docenten van het HMC hebben zelf vaak jarenlang in de praktijk gewerkt of doen dat nog steeds. In de loop der jaren zijn er intensieve contacten opgebouwd met het bedrijfsleven, zodat het onderwijs goed aansluit op de werkpraktijk en er voor onze leerlingen een ruime keuze aan stageplaatsen is.

Het HMC biedt regulier voltijd- en deeltijdonderwijs aan (BOL en BBL), op grond van de wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). HMC cursus en training BV biedt voor werknemers in de branches en voor particulieren een breed scala van cursorische onderwijstrajecten aan, waaronder de vakopleidingen meubelmaken, meubelrestaureren en meubelstofferen en verschillende hobbycursussen.

Figuur 1 : Organigram HMC MBO vakschool

Organisatiestructuur HMC

Het College van Bestuur vormt het bevoegd gezag van de stichting Hout- en Meubileringscollege en bestuurt als zodanig de onderwijsinstelling en is eindverantwoordelijk voor beleid en uitvoering. Het College van Bestuur bestaat uit één persoon die tevens de voorzitter van het College van Bestuur is.

De beide onderwijslocaties in Rotterdam en Amsterdam worden geleid door de locatiedirecteur. De locatiedirecteur en de 4 teamleiders van de opleidingen vormen op de locatie het locatiemanagement. De centrale stafdiensten worden aangestuurd door de directeur stafdiensten.

Overlegstructuur HMC

Overleg Raad van Toezicht – College van Bestuur

Een twee maandelijks overleg van Raad van Toezicht en het College van Bestuur onder voorzitterschap van de voorzitter van de Raad van Toezicht.

Directieoverleg

Een wekelijks overleg van College van Bestuur, locatiedirecteuren en directeur stafdiensten (onder voorzitterschap van de voorzitter van het College van Bestuur), waar ook regelmatig directeur HMC cursus en training aanschuift. In dit overleg komen zowel bestuurlijke zaken als directievoering en operationeel management aan de orde. Specifieke besluiten die vanwege statuten en/of reglementen door het College van Bestuur dienen te worden genomen, worden in dit overleg geagendeerd.

Locatieoverleg

Een wekelijks overleg van de locatiedirecteur en de teamleiders onder voorzitterschap van de locatiedirecteur.

Teamoverleg

Een periodiek overleg van de teamleider met zijn teamleden onder voorzitterschap van de teamleider.

Stafoverleg

Een wekelijks overleg van hoofden van centrale stafdiensten met de directeur stafdiensten onder voorzitterschap van de directeur stafdiensten.

Managementteam-overleg

Een zeswekelijks overleg van College van Bestuur, locatiedirecteuren, directeur stafdiensten en teamleiders onder voorzitterschap van de voorzitter van het College van Bestuur

Managementteamplus-overleg

Een halfjaarlijks overleg van College van Bestuur, locatiedirecteuren, directeur stafdiensten, teamleiders en hoofden van stafdiensten onder voorzitterschap van de voorzitter van het College van Bestuur.

Overleg Ondernemingsraad – Raad van Toezicht

Een halfjaarlijks overleg van de ondernemingsraad en de Raad van Toezicht onder voorzitterschap van de voorzitter van de Raad van Toezicht.

Overleg Leerlingenraad – Raad van Toezicht

Een jaarlijks overleg van de leerlingenraad en de Raad van Toezicht.

Overleg Ondernemingsraad – College van Bestuur

Een zeswekelijks overleg van de ondernemingsraad en het College van Bestuur onder voorzitterschap van de voorzitter van de ondernemingsraad.

Overleg Leerlingenraad – College van Bestuur

Een halfjaarlijks overleg van de leerlingenraad en het College van Bestuur.

Samenstelling Raad van Toezicht, College van Bestuur, Directie en Ondernemingsraad

Raad van Toezicht

De heer R.A.J. Lahoye	Onafhankelijk voorzitter
De heer M. Dalhuizen	FNV Bouw
Mevrouw M. Fledderman	Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie
De heer K. Hoogendijk	Centrale Bond van Meubelfabrikanten
Mevrouw drs. M.H.T. Jansen	voordracht Ondernemingsraad
De heer J. Meerman	INretail
De heer L.P. Raadgever(*)	CNV Vakmensen
De heer mr. D.A. Roodenrijs	Centrale Bond van Meubelfabrikanten
De heer O.S. Smeets	Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen
<i>(*) tot 1 oktober 2017</i>	

College van Bestuur

De heer F.H.J. Veringa	Voorzitter College van Bestuur
------------------------	--------------------------------

Directie

Mevrouw H.J. van Baarsen	Locatiedirecteur Amsterdam
De heer D. Terlouw	Locatiedirecteur Rotterdam
De heer drs. A.C. van Veen	Directeur Stafdiensten
De heer G.H.J.G. Verweij	Directeur HMC cursus en training BV

Ondernemingsraad

Tot 1 augustus 2017:

Mevrouw G. van der Woude	Voorzitter
De heer J. Keesom	Secretaris
De heer B. van Baar	
Mevrouw L. Beuzenberg	
Mevrouw M. Bosman	
De heer J. Geerse	
Mevrouw K. Sovová	
Mevrouw J. de Vries	

Met ingang van 1 augustus 2017:

De heer B. Bekkers	Voorzitter
Mevrouw M. Bosman	Secretaris
De heer P. van der Arend	
De heer B. van Baar	
Mevrouw Y. van Loon	
Mevrouw K. Sovová	
De heer M. Stravers	
Mevrouw J. de Vries	

Kerncijfers 2017

	2017	2016	2015	2014	2013
Financieel (x € 1.000)					
Totale baten	33.526	30.952	29.142	24.560	22.593
Totale lasten	-32.689	-29.536	-25.749	-22.471	-21.926
Financiële baten en lasten	-14	-14	50	124	135
Exploitatieresultaat	823	1.402	3.443	2.213	802
Algemene reserve	14.390	14.066	13.664	11.221	10.007
Bestemmingsreserves	10.500	10.000	9.000	8.000	7.000
Eigen Vermogen	24.890	24.066	22.664	19.221	17.007
Totaal vermogen (E.V. + V.V.)	34.021	30.610	28.374	26.442	22.598
Werkkapitaal	-6.593	-4.085	-184	8.655	8.322
Investerings materiële vaste activa	6.064	7.313	13.888	2.712	788
Liquiditeit (current ratio)	0,1	0,2	1,0	2,6	3,2
Solvabiliteit (EV/TV)	73%	79%	80%	73%	75%
Rentabiliteit (resultaat/totale baten)	2,5%	4,5%	11,8%	9,0%	3,5%
Weerstandsvermogen (alg.res./totale baten)	43%	45%	47%	45%	44%
Rijksbijdrage / totale baten	91%	90%	91%	91%	92%
Personele lasten / Rijksbijdrage	74%	72%	69%	71%	72%
Personele lasten / totale lasten	70%	69%	71%	70%	68%
Rijksbijdrage / aantal leerlingen (gew.)	€ 8.436	€ 7.980	€ 8.214	€ 7.412	€ 7.522
Aantal bekostigde leerlingen per 1 oktober					
• BOL	3.524	3.406	3.124	2.946	2.703
• BBL	246	240	222	175	139
• Deeltijd BOL	-	-	-	-	185
• Totaal ongewogen	3.770	3.646	3.346	3.121	3.027
• Totaal gewogen (BOL 1,0 / BBL 0,4)	3.622	3.502	3.213	3.016	2.816
• Vakopleiding (contractonderwijs)	273	239	241	217	104
Rendementen onderwijs					
Aantal diploma's (kalenderjaar)	891	814	760	849	817
Diplomaresultaat (schooljaar)	67,7%	67,4%	70,0%	75,2%	69,8%
Jaarresultaat (schooljaar)	70,0%	71,0%	71,2%	76,0%	71,2%
VSV percentage (schooljaar)	pm	3,2%	3,2%	2,9%	3,5%
Personeel in dienst per 31 december					
Onderwijzend personeel	228,8	214,5	188,6	170,3	154,8
Niet onderwijzend personeel	73,6	63,5	60,6	54,5	49,6
HMC cursus en training	4,5	3,8	2,2	2,0	2,0
Totaal FTE	306,9	281,9	251,4	226,8	206,4
Totaal personen	362	336	295	268	247
Verhouding OP : niet OP	76:24	77:23	76:24	76:24	76:24

Missie en onderwijsvisie

Missie

Het HMC is de enige gespecialiseerde mbo vakschool in Nederland op het gebied van hout-, meubel- en interieuropleidingen. Het HMC biedt voor deze branches beroepsonderwijs, cursussen en opleidingen aan. De hout- meubel- en interieurbranches herkennen en erkennen de status van het HMC en zijn daarom nauw bij het HMC betrokken. De bij het HMC beschikbare concentratie van kennis, vakmanschap en leermiddelen wordt ingezet ter versterking van de kennisinfrastructuur van de branches.

Het HMC is een sterk merk en onderscheidt zich door:

- passie voor het onderwijs,
- liefde voor het vak,
- focus op ontwikkelingen en mogelijkheden
- onmisbaar voor de branche.

De *missie* van het HMC mbo vakschool voor hout, meubel en interieur luidt als volgt:

Het HMC stelt als mbo vakschool talentontwikkeling centraal en leidt leerlingen op tot bevlogen, creatieve en ondernemende vakmensen voor hun toekomst en onze branches.

De kernwaarden die aan de basis staan van alles wat we doen zijn:

- respect
- vertrouwen
- samenwerken
- nieuwsgierigheid
- liefde voor het vak

Trends die de komende vijf jaar relevant zijn voor het HMC:

- samenwerken en delen
- talentontwikkeling
- duurzaamheid
- inzet van technologie

De *visie* voor de toekomst van het HMC is:

Het HMC wil als vakschool de verbindende factor zijn tussen leerlingen, alumni, medewerkers en branches. We dagen iedereen uit om leef-, woon- en werkomgevingen optimaal en duurzaam vorm te geven.

Stakeholders

Het HMC heeft een aantal belangrijke stakeholders. De ouders en leerlingen van het HMC, de branches en bedrijven waar wij de leerlingen voor opleiden en de overheid die ons financiert.

Het uitvoeren van de missie betekent voor ons:

- Het bieden van een goede en prettige schooltijd voor leerlingen
- Zorgen voor een goede aansluiting tussen het leren op school en het leren in de praktijk
- Zorgen voor een zo goed mogelijk startpositie op de arbeidsmarkt voor leerlingen
- Zorgen voor een goede aansluiting op mogelijke vervolgstudies
- Het kunnen beantwoorden van alle vragen vanuit de branches betreffende opleidingen en kennisontwikkeling
- Het voldoen aan de eisen die door de overheid aan de verzorging van het onderwijs worden gesteld en dit op een adequate manier verantwoorden

Onderwijsvisie

Het onderwijs op het HMC

Het HMC heeft het concept van het werkplaatsleren ontwikkeld. Dit concept houdt in dat de beroepspraktijk leidend is in alle opleidingen. De beroepspraktijk is duidelijk waarneembaar in de leeromgeving. Dit vraagt van de leerlingen een actieve houding en verschillende rollen, waarbij zij leren door te doen. Door het gebruik van meerdere onderscheidende didactische werkvormen leren de leerlingen de benodigde kennis, vaardigheden en beroepshouding. De opleidingen van het HMC zijn gericht op vakmanschap, creativiteit en ondernemerschap. Dit komt tot uiting in de werkstukken en projecten. In de opleidingen wordt gewerkt aan individuele en groepsopdrachten. Het vakmanschap wordt gecombineerd met de nieuwste trends en ontwikkelingen. Zo worden leerlingen gedegen, innovatief en ondernemend opgeleid.

De hoge kwaliteit van de werkstukken en projecten is hét visitekaartje van het HMC. De werkstukken en projecten geven weer wat de leerlingen op het HMC hebben geleerd. HMC specialisaties geven de leerlingen de ruimte om te excelleren in hun vakgebied. De veilige en prettige leeromgeving op het HMC dragen hier aan bij.

Het werkplaatsleren

Het werkplaatsleren kenmerkt zich door gevarieerde didactiek en een contextrijk curriculum. Bij werkplaatsleren is de beroepspraktijk het voorbeeld voor onze opleidingen. Er is zo min mogelijk verschil tussen school, beroepspraktijkvorming (stage) en het werken in de sector.

Dit willen we bereiken door:

1. de manier van leren op school zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de manier van werken in de praktijk.
2. de schoolomgeving (inrichting, inventaris, cultuur) zoveel mogelijk in te richten op basis van de beroepspraktijk.
3. een soepele overgang te creëren tussen leren op school en werken in een bedrijf.

Het werkplaatsleren in de school heeft evenveel gezichten als er opleidingen zijn: zo beschikt de school voor de hout- en meubelopleidingen over een up to date machinepark en diverse praktijklokalen waar meubels en andere (houten) objecten ontworpen en gemaakt worden. Daarnaast zijn er praktijkruimtes voor meubel- en woningstofferaren en worden er diverse

producten voor de timmerindustrie gemaakt. Het zijn dus meubelmakerijen, stoffeer- en timmerbedrijven in het klein. Het ontwerpen en de voorbereiding van de producten vindt plaats in goed geoutilleerde ruimtes en met up-to-date leermiddelen en programma's.

De werkplaatsen voor de interieuropleidingen geven het beeld van woonwinkel tot ateliers en studio's. Hier vinden simulaties van verkoopgesprekken plaats, worden winkelpresentaties gemaakt en inrichtingen van woningen en andere ruimtes ontworpen.

Voor de opleiding Creatief vakman wordt met de materialen hout, leer en textiel gewerkt en wordt veel aandacht besteed aan nieuwe technieken, zoals digitale tekenprogramma's, laser snijden en CNC-technieken. De beroepspraktijk van het ontwerpen, maken en op de markt zetten van unieke producten is de rode draad door de opleiding en de leerlingen worden uitgedaagd de daarvoor benodigde creativiteit, vakmanschap en ondernemerschap te ontwikkelen.

In de pianowerkplaats bevinden zich piano's en vleugels van verschillende klanten, die gestemd, gereviseerd of gerepareerd moeten worden.

Leerlijnen

Het onderwijs wordt gegeven in drie leerlijnen:

1. de integrale leerlijn
2. de kennis en vaardigheden leerlijn en
3. de leerlijn studieloopbaanbegeleiding

Passend onderwijs

Uitgangspunt bij de start van de opleiding is dat we een reëel perspectief zien op het behalen van een diploma. Wij gaan daarbij uit van de mogelijkheden van de leerlingen en niet van de beperkingen. Het HMC biedt leerlingen een zo passend mogelijke begeleiding, binnen de mogelijkheden die de school heeft.

Examens

De kwalificatiedossiers vormen de meetlat voor de inhoud van de examens. Het bedrijfsleven wordt actief betrokken bij het ontwikkelen en vormgeven van examens en de beoordelingen. Het examen bestaat uit een mix van verschillende exameninstrumenten. De beoordeling is objectief en transparant en wordt uitgevoerd door geschoolde beoordelaars. Het oordeel van de praktijkopleider wordt betrokken bij de beoordeling van de examens.

Beroepspraktijkvorming (BPV)

Het leren op het HMC sluit zoveel mogelijk aan op (het leren in) de beroepspraktijk. Daardoor zijn de leerlingen goed voorbereid op de beroepspraktijkvorming. Het HMC streeft naar een goede match tussen leerlingen en leerbedrijf. De leerlingen krijgen flexibele BPV-opdrachten mee, die passen bij de verschillende praktijksituaties in leerbedrijven. Een succesvolle BPV betekent structurele samenwerking en afstemming tussen leerlingen, lesprogramma en BPV-bedrijf.

Het leren in de beroepspraktijk is een waardevol onderdeel. De leerlingen hebben in de leerbedrijven een andere rol en verantwoordelijkheid. Factoren als bedrijfscultuur, het samenwerken met collega's en dilemma's als tijd en geld versus kwaliteit zorgen voor een realistisch beroepsbeeld en loopbaanperspectief. In de beroepspraktijkvorming worden de leerlingen begeleid door deskundige BPV-begeleiders en praktijkopleiders.

Internationale BPV

Het HMC biedt leerlingen de mogelijkheid een internationale BPV te volgen. Deze BPV draagt bij aan de persoonlijke en culturele ontwikkeling en eventueel ook aan het verbreden of verdiepen van het vakmanschap van leerlingen. Het HMC ontwikkelt een breed netwerk en een begeleidingsstructuur om leerlingen optimale kansen te bieden. De leerlingen voeren opdrachten uit die passen bij hun opleiding, ontwikkeling en het karakter van de internationale BPV.

Tot slot

De onderwijsvisie geeft richting aan de organisatie van ons onderwijs en aan het didactisch handelen op individueel niveau en op teamniveau. Teamleden zijn ook gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van het aangeboden onderwijs. Teamleden vullen elkaar aan en ieder teamlid krijgt de mogelijkheid zoveel mogelijk datgene te doen waarin hij goed is. Docenten beschikken over een ruim repertoire aan didactische werkvormen en bespreken de inzet hiervan binnen teamverband.

Governance- en bedrijfsvoering

Het HMC hanteert een governance- en bedrijfsvoeringsmodel dat is gebaseerd op de volgende uitgangspunten.

Toezicht door Raad van Toezicht

Voor de invulling van het toezicht verwijzen wij kortheidshalve naar het verslag van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht is in het verslagjaar 2016 de discussie gestart over de vraag of de samenstelling van de Raad van Toezicht en de wijze van voordracht nog past in de wijze waarop in de huidige tijd de governance geacht wordt te worden ingevuld. Deze discussie heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De Raad van Toezicht moet zowel in totaal als voor wat betreft de individuele leden rolvast zijn in de governance. Dat wil zeggen dat de Raad van Toezicht (en de individuele leden) zich zelf steeds toetst op haar rolzuiverheid als het gaat om toezichthouden, de relatie tot het bestuur en de scherpe afbakening tussen de verantwoordelijkheden van het bestuur en de toezichthouder. Voorwaardelijk is een adequate en actieve informatievoorziening van het bestuur naar de Raad van Toezicht.
- De omvang van de Raad van Toezicht moet slagvaardig en betrokken toezicht mogelijk maken. Een kleinere omvang dan de huidige samenstelling is daarom wenselijk. De definitieve omvang is afhankelijk van de uitkomsten van de discussie over de verhouding van branches/stakeholders/deskundigheid. Flexibiliteit in de omvang van de Raad van Toezicht kan wenselijk zijn, afhankelijk van de mogelijkheden om zowel vanuit governance, relatie branches/beroepenveld en

deskundigheid tot een adequate samenstelling van de Raad van Toezicht te komen. Te denken valt aan een omvang van tussen de 5 en 7 leden.

- Voor het HMC als vakschool is de relatie met de relevante branches en stakeholders van onderscheidend belang. Element voor dit belang is de aansluiting van de opleidingen met de arbeidsmarkt en de afstemming rondom stageplaatsen. Een te rechtstreekse vertegenwoordiging, of met andere woorden belangenbehartiging, kan echter op gespannen voet staan met "good governance". Om deze reden wordt voorgesteld te kiezen voor een meer indirecte vorm van vertegenwoordiging vanuit branches en stakeholders met aandacht voor een actieve verbinding met de sector/branche. Leden van de Raad van Toezicht uit de kring van branches en stakeholders zijn primair toezichthouder. De relatie met branches en stakeholders is versterkend voor hun functioneren als toezichthouder, zij zijn geen vertegenwoordiger namens de branche of stakeholder.
- Branches zijn voor het HMC van belang vanwege de relatie met de arbeidsmarkt, de stages en de kwaliteit van de inhoud van de opleidingen. Deze onderwerpen kennen een gedeeld belang voor (de leerlingen van) het HMC en voor de branches. Een goede doorstroming naar de arbeidsmarkt (kwantitatief en kwalitatief) is immers voor bedrijven en leerlingen belangrijk. Het HMC leidt op voor 8 te onderscheiden branches. Ruim 30 % van de gediplomeerde leerlingen gaat doorstuderen aan het HBO. Niet alle branches zijn even groot. Grofweg 50% van de leerlingen volgt een opleiding voor de meubelindustrie, 40% voor de woon/interieurbranche en de overige 10% een opleiding voor een andere branche. Van deze 10% (timmer, meubelstofferers, woningstofferers, piano, creatief vakman, collectiebeheer) kunnen de eerste drie worden gerekend tot de traditionele branches van het HMC. Een opleiding als creatief vakman heeft een minder duidelijk af te bakenen arbeidsmarkt en op een aantal onderdelen overlap met andere opleidingen. Om een evenredige verdeling naar de binding met de branches te maken wordt voorgesteld een iets andere indeling te kiezen dan de bovenvermelde verdeling. De branches / afnemend beroepenveld kunnen in een drietal categorieën worden gecombineerd:
 - Industrieel
 - Retail
 - Creatief

Er is overlap tussen deze categorieën over de bestaande branches, maar tezamen vormen ze de kern van de opleidingen van het HMC en is het wel dekkend voor het hele afnemend beroepenveld.

- Naast de acht specifieke branches zijn er op basis van aangeboden specialisatie nog andere (deel)branches/beroepenvelden te onderscheiden. Bijvoorbeeld, scheepsinterieurbouw, restauratie en ambachtelijk. Voor deze te onderscheiden branches/beroepenvelden is het van belang om een goed en structureel overleg te borgen. De binding en relatie met deze branches hoeft niet via de Raad van Toezicht te verlopen, dit omdat de Raad van Toezicht geen vertegenwoordiging is van de branches maar toezichthouder. Afhankelijk van omvang en mogelijkheden wordt voorgesteld om kleine branches of niche markten dan wel branches waar extra aandacht nodig is, vorm te geven via een branche- of beroepenveldcommissie. Deze commissie adviseert het bestuur over actuele thema's in de branches die relevant zijn voor de opleidingen. Op initiatief van de bestuurder kunnen vertegenwoordigers vanuit deze beroepenveldcommissies aanschuiven bij een Raad van Toezicht vergadering als het gaat om relevante thema's. Op deze wijze wordt een heldere knip

gemaakt tussen toezichthouden en adviseren en inhoudelijk meewerken/denken met het HMC.

- Er is voorgeschreven dat er een voordracht zetel in de Raad van Toezicht is voor de ondernemingsraad, deze zetel is naast de voorzitter van de Raad van Toezicht niet gebonden aan een band met het afnemend beroepenveld of een van de stakeholders zoals hierboven genoemd. Wel kan vanwege de portefeuilleverdeling in de Raad van Toezicht, om een specifieke deskundigheid worden gevraagd.
- Naast de generieke band met de stakeholders/afnemend beroepenveld is het van belang dat er in de Raad van Toezicht een aantal deskundigheden goed zijn belegd en waarmee de leden invullingen geven aan een portefeuille. Het voorstel is om te werken met een portefeuille-model en er kan voor voorkomende gevallen een ad-hoc commissie worden ingesteld om de bestuurder te ondersteunen of te adviseren. De volgende portefeuilles/deskundigheden worden onderscheiden:
 - Innovatie/duurzaamheid/circulariteit
 - Financiën
 - Ondernemerschap
 - Onderwijsbeleid (landelijk en regionaal) en Onderwijskwaliteit (inspectie)
 - HRM
 - (Sectorale) arbeidsmarkt en arbeidsverhoudingen in branches, rol ZZP 'ers.
- Bij de verdeling van de zetels in de Raad van Toezicht wordt ernaar gestreefd de verdeling van portefeuilles te laten samen vallen met de zetel die vanuit een specifieke stakeholder/branche wordt gezocht. Uitzondering op de combinatie van stakeholder met portefeuille zijn de zetel van de voorzitter en de voordracht-zetel ondernemingsraad. Mocht er in deze matrix van portefeuilles en stakeholders een hiaat optreden in een noodzakelijke deskundigheid dan wordt voorgesteld eventueel een tijdelijke uitbreiding van de Raad van Toezicht vast te stellen, waarbij de zittingstermijn voor deze deskundige wordt aangepast. Hierdoor kan bij een volgende vacature worden heroverwogen of deze deskundigheid alsnog bij een nieuw lid van de Raad van Toezicht kan worden voorzien.
- Naast de portefeuilleverdeling wordt er uit de Raad van Toezicht een remuneratie-commissie ingesteld. Deze commissie heeft tot taak:
 - werving en selectie van bestuursleden en Raad van Toezicht-leden
 - voortgang en functioneringsgesprekken met het bestuur
 - bezoldiging Raad van Toezicht en bestuur
 - Zelfevaluatie functioneren Raad van Toezicht

Externe contacten en vertegenwoordiging

Naast de betrokkenheid van de branches in de Raad van Toezicht is het op HMC niveau belangrijk om de bedrijven te betrekken bij het onderwijskundig beleid. Het HMC geeft hieraan uitvoering door het inrichten van bedrijfsadviescommissies voor meubel en interieur. De bijdrage van het HMC in de verschillende landelijke onderwijs-gremia is geleidelijk aan versterkt. In de sectorkamers en marktsegmenten wordt de mening van het HMC en het belang van het HMC nadrukkelijker ingebracht.

Het HMC heeft een vertegenwoordiging in bijna alle door de MBO Raad georganiseerde

overleggen. Het College van Bestuur is voorzitter van het onderwijscluster Hout en Meubel (onderdeel van de BTG techniek en gebouwde omgeving) en van de onderwijscommissie van dit onderwijscluster. Daarnaast is het College van Bestuur bestuurslid (penningmeester) van de bestuurdersvereniging in het MBO, neemt deel aan het overleg van voorzitters van bedrijfstakgroepen en leden van sectorkamers, aan de kerngroep van de BTG Techniek en bebouwde omgeving en is lid van de stuurgroep die namens de MBO instellingen de financiering van Skills Netherlands monitort.

In zowel de regio Amsterdam als Rotterdam onderhoudt het College van Bestuur samen met de locatiedirecteur het contact met de lokale overheid en mbo-instellingen over het regionale aanbod van de opleidingen en de mogelijkheden van samenwerken.

A3-plancyclus

Met de A3 jaarplannen wordt uitvoering gegeven aan de PDCA-cyclus (plan-do-check-act). Met de missie en onderwijsvisie als basis, gaat het management van het HMC de beleidsdoelstellingen verder uitwerken in succesbepalende factoren, prestatie-indicatoren en acties. Een A3(jaar)plan wordt op HMC niveau, op locatieniveau en op teamniveau gemaakt en is gericht op een kalenderjaar. De plannen op locatie- en teamniveau zijn afgeleid van het HMC-plan, waardoor de samenhang in de plannen is gewaarborgd.

Aan de hand van het A3 teamplan ziet elk team(lid) welke bijdrage het team levert aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen van de organisatie. Input voor de A3 plannen komt o.a. uit in- en extern onderzoek, waaronder enquêtes, interne audits, inspectie audits, managementinformatie, administratieve- en bedrijfsprocessen en vanuit de teams zelf.

Met betrekking tot de voortgang worden jaarlijks A3 management gesprekken gehouden. Dit is een gesprek tussen twee managementlagen waarin wordt besproken of de organisatie op koers ligt met het behalen van haar resultaten, met het A3-plan als uitgangspunt. Jaarlijks worden de A3 plannen in het najaar geëvalueerd en geactualiseerd voor het volgende kalenderjaar.

Met de A3 systematiek beperken we ons tot die zaken die speciale aandacht nodig hebben. De lopende zaken ("going concern") die tot de reguliere werkzaamheden en resultaten behoren, worden hierin niet genoemd. De voortgang van enkele indicatoren / kengetallen, zoals (potentiele) vsv, verzuim, jaarresultaat, financiële kengetallen en dergelijke wordt gemonitord via het HMC-dashboard. Pas als er specifieke aandacht nodig is, bijvoorbeeld omdat de resultaten achterblijven bij de afspraken, komen onderwerpen terug in de A3 plannen. Door deze systematiek wordt voorkomen dat alle lopende zaken steeds opnieuw worden benoemd, wat de transparantie en werkbaarheid van de (meer)jaarplannen niet bevordert.

Planning & control

De begrotingscyclus omvat in oktober/november het opstellen van de begroting, gevolgd door een voortgangsrapportage over de uitvoering van de begroting inclusief prognose van de jaaruitkomst in september en het geïntegreerde jaarverslag als verantwoording over het afgelopen jaar in mei.

De meerjarige ontwikkeling van het aantal leerlingen maakt altijd onderdeel uit van de begroting. Het aantal leerlingen dient immers als basis voor de formatieplanning (zie hierna). Na de open dagen in januari wordt de ontwikkeling van de aanmeldingen voor het komende schooljaar wekelijks bijgehouden met een vergelijkend cijfer van het voorgaande jaar.

Daarnaast wordt in april/mei de formatieplanning voor het komende schooljaar op basis van de meest actuele leerling prognose vastgesteld.

Bij de formatieplanning speelt de analyse en prognose van het (verwachte) aantal leerlingen per leerweg, opleiding en leerjaar een leidende rol. De uitkomsten van deze prognoses vormen vervolgens de input voor het formatiebudgetmodel.

Met het formatiebudgetmodel wordt de inzet van het onderwijskundig personeel in een schooljaar expliciet gekoppeld aan het aantal leerlingen. Bij de bepaling van het budget wordt in ieder geval rekening gehouden met de verrekening van de T-2 bekostiging, met de verplichtingen voor niet direct inzetbaar personeel vanwege o.a. seniorenverlof/BAPO, ouderschapsverlof, langdurige ziekte, scholing en met de inzet op hmc brede projecten en met overige noodzakelijke reserveringen en voorzieningen. Het formatiebudget wordt op basis van het aantal leerlingen per team verdeeld over de onderwijsteams van de locaties. De toepassing van het formatiebudgetmodel is noodzakelijk omdat rond de 70% van de rijksbijdragen besteed wordt aan de totale personele kosten. Van de personele kosten wordt 70% besteed aan het onderwijzend personeel. Alle andere zaken (loonkosten ondersteunend personeel, huisvesting (inclusief afschrijvingen), ICT, PR, les- en leermiddelen enz.) moeten van de overige 51% worden betaald.

De inzet van het ondersteunend personeel varieert overigens niet direct met het verloop van het aantal leerlingen, maar meer stapsgewijs. De omvang van de formatie van het ondersteunend personeel is voorlopig gekoppeld aan de bandbreedte van 3.500 – 4.000 gewogen leerlingen. Wanneer het aantal leerlingen door de boven- of ondergrens gaat, is er aanleiding om deze formatie bij te stellen.

Risicoparagraaf

Risicobeheer

Het risicobeheer is ingericht aan de hand van de planning & control cyclus, de A3 plansystematiek, de deelname aan de MBO benchmark, voortgangsrapportages over de uitvoering van de Regeling kwaliteitsafspraken, het uitvoeren van eigen audits. Door de afdelingen Kwaliteitszorg, Financiën, ICT en Personeelszaken worden verschillende kengetallen en indicatoren, nu nog afzonderlijk, gemonitord. Door hier normen aan te verbinden en de informatie helder en beknopt te presenteren in een dashboard komt een early warning system op basis van prestatie-indicatoren binnen bereik.

Omslag van groei naar stabilisatie

Naast het krimpscenario van – 20% leerlingen dat we al een aantal jaren hanteren, gaan we meer varianten van krimp en stabilisatie in ons model verwerken. In deze scenario's houden we rekening met de ontwikkeling van een variabel curriculum dat ook in het kader van leven lang ontwikkelen, voor medewerkers van bedrijven, ter beschikking komt. Daarbij zullen we niet alleen kijken naar de kwantitatieve gevolgen, maar ook een inschatting maken van de consequenties die krimp scenario's hebben op de kwalitatieve invulling van de personeelsformatie.

Administratieve lastendruk Kwaliteitsplan

Met de invoering van het Kwaliteitsplan is het aantal op te leveren voortgangs- en verantwoordingsverslagen, voor o.a. Excellentie, BPV, VSV, aanzienlijk toegenomen. Van een

kleine mbo instelling als het HMC met een beperkte ondersteunende staf vraagt dit een zware inspanning om telkens aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Omdat geleidelijk aan ook steeds grotere geldstromen via het Kwaliteitsplan gaan lopen, wordt de noodzaak om extra mankracht in te zetten om tijdig te kunnen voldoen aan alle gevraagde voortgangsrapportages en verantwoordingsverslagen zeker reëel.

Concurrentiepositie 4 jarige opleidingen

Met de huidige 4-jarige programmering van onze opleidingen Meubelmaken, Creatief vakman en Interieuradviseur kan het HMC zich goed staande houden in vergelijking met andere instellingen die vergelijkbare opleidingen aanbieden. De langere programmering heeft (nog) geen negatief effect op het aantal aanmeldingen.

Het is echter mogelijk dat leerlingen in de toekomst toch meer gaan kiezen voor een 3 jarige in plaats van een 4-jarige opleiding. In dat geval valt niet uit te sluiten dat het HMC genoodzaakt zal zijn de opleiding interieuradviseur ook in 3 jaar aan te bieden, met als directe consequentie dat we circa 8 % minder leerlingen op school hebben. Daarnaast bestaat het risico dat wij onze meerwaarde als vakschool mogelijk niet goed meer kunnen invullen. Hiermee valt een van de belangrijke plussen van onze school in vergelijking met de concurrenten weg, met als mogelijk gevolg dat ook het aantal nieuwe leerlingen gaat afnemen.

Passend onderwijs

Dit voorheen afzonderlijke budget (LGF) is met ingang van 2015 toegevoegd aan de lumpsum op basis van het aantal leerlingen met een beperking die op 1 oktober 2014 op de instelling waren ingeschreven. Instellingen die dit adequaat hebben opgepakt en in de loop der jaren een goede naam op dit terrein hebben opgebouwd kunnen tegen een knelpunt aanlopen. Aangezien in de lumpsumsystematiek het bijdrage niet meer 1 op 1 meegroeit met het aantal leerlingen met een bijzonderheid/beperking, zijn er qua bedrijfsvoering grenzen aan het aantal leerlingen dat kan worden ondersteund.

Vanuit dit kader biedt het HMC binnen de budgettaire en organisatorische mogelijkheden die een relatief kleine mbo school heeft, extra begeleiding aan voor deze groep leerlingen.

Hoewel het streven is gericht op een zorgvuldige begeleiding, loopt het HMC hard tegen de grenzen aan van wat mogelijk is. In 2017 was bij de groep eerstejaars leerlingen voor het eerst sprake van een kleine afname, 412 leerlingen (- 5% t.o.v. 2016), met één of meerdere bijzonderheden/beperkingen. Bij de ouderejaars daarentegen was in 2017 opnieuw sprake van een stijging naar 869 leerlingen (+11% t.o.v. 2016).

In het licht van deze ontwikkelingen gaan wij in 2018 de notitie Passend Onderwijs herijken voor wat betreft de aan te bieden zorgarrangementen en de bijbehorende financieringsmogelijkheden.

Aanwending incidentele middelen en flexwet

Naast lumpsum ontvangt het HMC ook substantiële rijksbijdragen uit hoofde van het kwaliteitsplan. De zgn kwaliteitsgelden worden jaarlijks deels uitgekeerd als investeringsbudget en deels toegekend op basis van door het HMC te leveren prestaties. Bij deze laatste categorie gaat het om VSV, studiewaarde en BPV. De totale toekenning aan prestatiesubsidie voor het HMC kan oplopen tot ruim eur 1 mln. Daarnaast ontvangt het HMC ook subsidies die door de lokale overheden incidenteel ter beschikking worden gesteld.

Om dit soort activiteiten goed te organiseren en uit te voeren is extra inzet van mankracht noodzakelijk. Deze medewerkers zijn mede vanwege wettelijke regelgeving echter niet onbeperkt inzetbaar op basis van tijdelijke contracten. In het kader van aaneengesloten

arbeidsovereenkomsten is namelijk sprake van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd indien deze keten meer dan 2 arbeidsovereenkomsten betreft en/of de termijn van 24 maanden wordt overschreden en minimaal sprake is van 2 aaneengesloten arbeidsovereenkomsten van bepaalde tijd.

De keuze is dan ofwel het dienstverband met de betreffende medewerker te beëindigen en een nieuwe medewerker op basis van een tijdelijke aanstelling inzetten ofwel de betreffende medewerker in vaste dienst nemen, zonder dat er zekerheid bestaat over de structurele beschikbaarheid van deze financiële middelen. Het nadeel van de eerste oplossing is dat veel kennis verloren gaat en opnieuw moet worden opgebouwd (en mogelijk WW-kosten). Het nadeel van de tweede oplossing is dat als de incidentele geldstroom wordt stopgezet, de (personeels)kosten niet gelijktijdig kunnen worden afgebouwd. In het regeerakkoord is aangekondigd dat de termijn van 2 jaar in de ketenbepaling wordt verlengd naar 3 jaar. Bij het samenstellen van dit jaarverslag is echter nog geen indicatie te geven van de termijn waarop deze aanpassing zal worden ingevoerd.

Eigen risico werkloosheidsuitkeringen

Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigen risicodragers voor wat betreft de werkloosheidswet. Dit betekent dat als een werknemer van het HMC werkloos wordt, het HMC de kosten betaalt van de door het UWV verstrekte WW-uitkering (de komende jaren wordt dit maximum afgebouwd naar 24 maanden). Hier tegenover staat dat het HMC geen WW-premie betaalt.

Tevens is de werkgever verantwoordelijk voor re-integratie van werkloze ex-werknemers. Het HMC heeft hiervoor een extern bureau in de arm genomen om deze ex-werknemers beter te begeleiden naar werk en zodoende ook de aanspraken op een WW-uitkering te beperken.

Daarnaast kan de ex-werknemer op grond van de BWR-BVE een beroep doen op de bovenwettelijke WW. Afhankelijk van leeftijd en dienstverband in de BVE-sector kan de ex-werknemer aanspraak maken op een aanvulling op WW-uitkering en/of een verlenging van de duur van de WW-uitkering. Overigens ontvangen de instellingen voor de dekking van dit soort kosten een aanvullende rijksbijdrage. Op basis van het huidige beroep op de WW-respectievelijk bovenwettelijke WW-regelingen is deze aanvullende bijdrage vooralsnog kostendekkend.

Flexibele schil en natuurlijk verloop

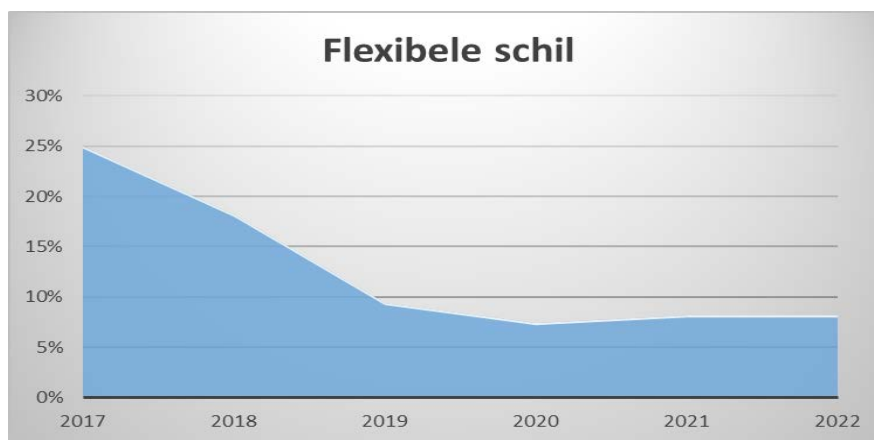
De flexibele schil betreft het aantal medewerkers niet in vaste dienst bij het HMC. Het gaat dan vooral om medewerkers met een tijdelijk dienstverband, maar ook om medewerkers die worden ingehuurd, bijvoorbeeld via een uitzendbureau, of als ZZP worden ingezet. Het HMC streeft naar een flexibele schil van tussen de 5% en 10% om enige armslag te hebben om eventuele tegenvallers, die van invloed zijn op de formatie, zonder gedwongen ontslagen op te kunnen vangen. Bij de start van het schooljaar 2017/2018 bedroeg de flexibele schil 81 FTE (26 %). Uitgaande van de stabilisering van het aantal leerlingen op langere termijn zal ook de omvang van het personeelsbestand stabiliseren. Als gevolg van de omzetting (na maximaal 24 maanden) van tijdelijke naar vaste dienstverbanden zal daarmee de flexibele schil de komende jaren dalen.

Dit betekent dat in een situatie van een stabiel personeelsbestand de flexibele schil voornamelijk beperkt blijft tot inhuur van personeel en instroom van nieuwe medewerkers als gevolg van het natuurlijk verloop. Wij zullen dan mogelijk meer gebruik (moeten) gaan maken van externe inhuur van medewerkers teneinde de flexibele schil op peil te houden.

In onderstaande tabel is het verwachte natuurlijk verloop weergegeven op grond van pensionering en een gemiddelde uitdiensttreding van 2 fte per jaar.

Natuurlijk verloop (FTE)	2018	2019	2020	2021	Totaal
pensioen	5,8	4,1	5,4	6,6	22,0
overige gem. uitstroom	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
Totaal	7,8	6,1	7,4	8,6	30,0

Op basis van dit natuurlijk verloop is voor de periode 2018 -2022 het verloop van de flexibele schil weergegeven in onderstaande grafiek.

ICT

Het geïnvesteerd vermogen in ICT-middelen (werkstations, laptops, beamers, servers, netwerk) in het onderwijs is de afgelopen jaren fors opgelopen.

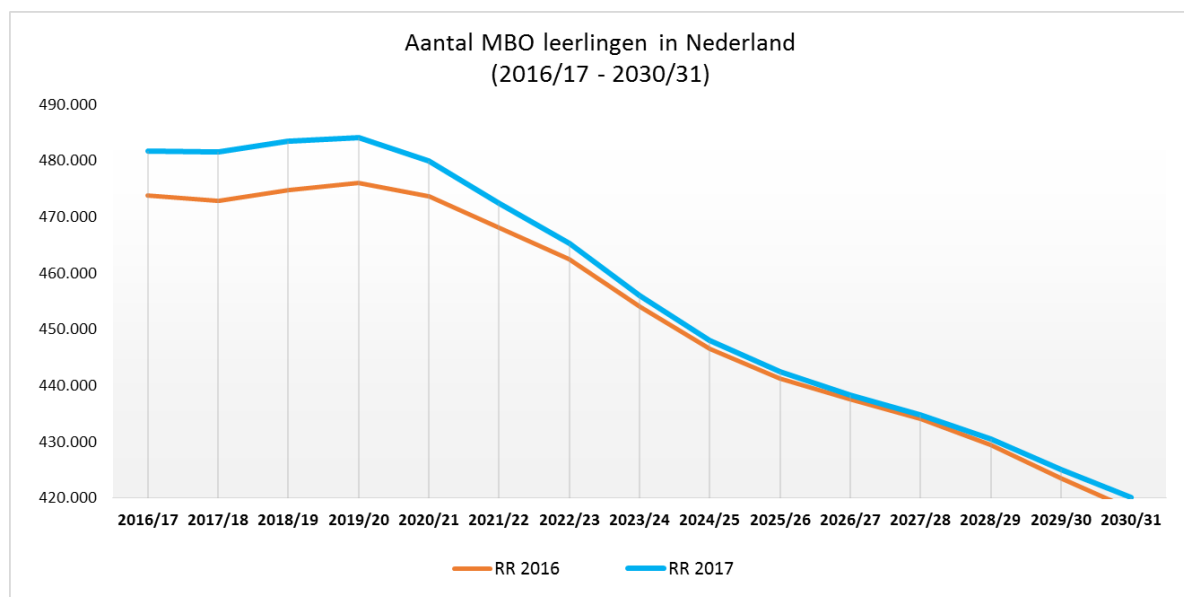
Kerncijfers ICT	2013	2014	2015	2016	2017	2018
investeringen	€ 353.000	€ 328.000	€ 736.000	€ 720.000	€ 610.000	€ 475.000
werkstations			1.230	1.917	1.975	2.035
leerlingen/werkstation			2,75	1,90	1,91	1,87
wifi accespoints			23	95	108	132
beamers			31	75	82	95
internetcapaciteit Mbit			220	1.800	2.300	2.300

Een voortgaande groei van de huidige inzet van ICT middelen wordt op termijn voor de school onbetaalbaar. Door de (relatief) korte technische levensduur en afschrijvingstermijn slokken de ICT-investeringen een steeds groter deel van het investeringsbudget op. In de begroting 2018 bedraagt het aandeel ICT-investeringen 27% en de ratio afschrijvingen/totale lasten raakt door de oploop van de ict-afschrijvingen de bovengrens van 10% aan.

Om dit risico beter beheersbaar te maken worden in 2018 vanuit twee invalshoeken oplossingsrichtingen verkend. Vanuit de ict-financieel technische invalshoek wordt onderzocht of de afschrijvingstermijnen nog verder geoptimaliseerd kunnen worden en of dat bijvoorbeeld door een andere fasering in de vervanging van ict-middelen pieken in de kasstroom meer kunnen worden uitgesmeerd (egalisatie). Daarnaast wordt verkend of het inzetten van centrale servers /clouddiensten voor specifiek zware grafische applicaties, die binnen het HMC onderwijs noodzakelijk zijn, al realistisch is. Het grote voordeel hiervan is dat de huidige omvangrijke inzet van zware stand alone werkstations dan kan worden beperkt. De andere oplossingsrichting zal meer binnen het onderwijs (het lesgeven) zelf worden gezocht. Te denken valt bijvoorbeeld aan het op grotere schaal gedifferentieerd lesgeven, waarbij een deel van de leerlingen computerles krijgt en het andere deel aan een andere opdracht werkt. Hierdoor zouden per lokaal minder pc's nodig zijn. Of misschien leidt een andere benutting van pc-lokalen in het rooster mogelijk tot een kleiner aantal pc-lokalen.

Demografische ontwikkeling en instroom in het MBO

De referentieraming 2017, met een projectie tot 2031, toont op middellange termijn de zelfde ontwikkeling zien voor het aantal leerlingen in het mbo. Als gevolg van de verbeterde economische vooruitzichten wordt voor de eerstkomende jaren geen daling meer verwacht in de BBL-deelname. Tot 2020 blijft het aantal MBO-leerlingen redelijk stabiel, daarna volgt een structurele afname als gevolg van m.n. de bevolkingsontwikkeling.

Bron: referentieraming 2017

De verwachting is dat in de grootstedelijke gebieden, zoals Amsterdam en Rotterdam, de bevolkingsontwikkeling minder snel zou kunnen afnemen. Het HMC heeft echter vooralsnog relatief weinig instroom uit beide grote steden, vooralsnog ca 10%. Het merendeel van onze leerlingen komt uit de omliggende regio's, waar in veel gevallen ook sprake is van aanzienlijke terugloop van het aantal kinderen.

Daarnaast zijn maatschappelijke en conjuncturele ontwikkelingen van invloed op de landelijke instroom in het MBO. Maatschappelijke ontwikkelingen zijn onder meer de verschuivende voorkeuren van leerlingen. Verwacht wordt dat de omvang van het MBO zal afnemen door het voortdurend dalende aandeel van het VMBO binnen het voortgezet

onderwijs ten gunste van vooral de HAVO.

Nu de economie weer aantrekt, zal de vraag naar arbeid mogelijk ten koste gaan van de instroom van nieuwe leerlingen in het onderwijs. Daarnaast kan ook de concurrentie van 3-jarige niveau 4 opleidingen van invloed zijn op het aantal aanmeldingen op onze school.

Effecten daling instroom aantal leerlingen

Indien zich een daling van het aantal aanmeldingen voordoet dan wordt het effect hiervan voor de exploitatie gedempt door enerzijds de systematiek van de T-2 bekostiging en anderzijds doordat het meestal 4 jaar duurt voordat het effect van krimp ten volle doorwerkt in de exploitatie. De T-2 systematiek betekent dat het HMC het komend jaar subsidie ontvangt voor het aantal leerlingen dat 2 jaar geleden op school was ingeschreven en het volgende jaar nog voor het aantal leerlingen dat vorig jaar op school zat. Dankzij de T-2 systematiek kan zodoende een behoorlijk grote terugval in het leerlingenaantal worden opgevangen. In feite heeft de organisatie dan 2 jaar de tijd om de docenten-formatie overeenkomstig af te bouwen. In eerste instantie vindt dat plaats via de zogenaamde flexibele schil.

In de begroting 2018 is de verwachte meerjarige ontwikkeling van het aantal leerlingen in de periode 2017 – 2022 geactualiseerd. Het basis-scenario gaat er van uit dat het leerlingaantal zich vanaf 2020 stabiliseert op 3.840 leerlingen.

In het krimpscenario is rekening gehouden met een structurele daling van het aantal leerlingen met 20% met ingang van het schooljaar 2018/2019. Als gevolg van deze lagere instroom stabiliseert het aantal leerlingen zich vanaf 2020 op 3.090 leerlingen, dat wil zeggen 750 leerlingen minder dan in het basis-scenario.

De financiële consequenties van dit krimpscenario zijn dat het HMC op langere termijn te maken krijgt met negatieve exploitatieresultaten en daarmee zal interen op het eigen vermogen. Echter gezien de aanwezig bestemmingsreserves die hiervoor in het verleden zijn gevormd blijft sprake van een solide financiële basis. Om ook op langere termijn een positieve cashflow te hebben zullen aanvullende maatregelen naar verwachting niet uit te sluiten zijn.

In onderstaande grafiek en tabel zijn de effecten van het krimpscenario weergegeven. Bij de financiële consequenties is rekening gehouden met het feit dat de inzet van het onderwijspersoneel weliswaar bij aanvang van het schooljaar meteen kan worden verlaagd als het aantal leerlingen afneemt, maar dat dit niet geldt voor de loonkosten van deze medewerkers. Er is rekening gehouden dat de betreffende boventallige medewerkers nog circa 1,5 jaar voor rekening van het HMC zullen komen. Op de balans is voor de dekking van de kosten van boventaligheid overigens de reserve personeel gevormd.

Grafiek: ontwikkeling aantal leerlingen en exploitatieresultaat 2016 - 2022

Cijfermatig zijn de effecten als volgt:

Scenario: afnemende instroom 20% vanaf 2018	2018	2019	2020	2021	2022
Gewogen leerlingen per 1/10	3.410	3.258	3.089	2.981	2.983
Minder leerlingen t.o.v. basisscenario	-257	-465	-629	-737	-734
Personeel per 1/10	295,4	289,0	281,3	277,2	277,6
Minder personeel t.o.v. basisscenario	-13,6	-22,4	-29,9	-34,2	-34,0
Exploitatieresultaat basis scenario (x EUR 1000)	1.542	1.636	1.346	996	786
Effect lumpsum bij 20% krimp	0	0	-1.900	-3.200	-4.700
Effect loonkosten bij 20% krimp	400	1.300	1.800	2.200	2.600
Kosten boventalligheid (2 jaar)	-397	-1.036	-715	-558	-253
Saldo van de effecten	3	264	-815	-1.558	-2.353
Exploitatieresultaat krimp scenario (x EUR 1000)	1.545	1.900	531	-562	-1.567
Cashflow (basis scenario)	-1.643	2.846	2.871	2.721	2.561
Stand liquide middelen per 31/12 (basis scenario)	-4.957	-2.111	760	3.481	6.042
Cashflow (krimp scenario)	-1.640	3.110	2.056	1.164	208
Stand liquide middelen per 31/12 (krimp scenario)	-4.954	-1.844	212	1.375	1.583

Bekostigingssystematiek

Met de modernisering van de bekostiging met ingang van 2015 heeft ook de zgn cascade bekostiging zijn intrede gedaan. Hierdoor wordt de bekostiging o.a. gekoppeld aan de verblijfstijd van de leerling in het MBO. Zo lang wij meebewegen met het landelijk gemiddelde blijft ons marktaandeel in het verdeelmodel gelijk, en daarmee ook het bedrag per leerling. Risico's zijn verder dat instellingen kunnen gaan selecteren op verblijfstijd om inkomsten te optimaliseren. Daarnaast ontmoedigt het cascade-model vanuit financieel perspectief de doorstroom mogelijkheden van lagere naar hogere niveau's.

Bij het HMC hebben we afgesproken dat we voor de toelating van leerlingen voorsnog dezelfde criteria hanteren als voor de invoering van het cascademodel. Inmiddels heeft de minister van OCW aangekondigd dat de cascade met ingang van 1 januari 2019 wordt opgeheven. De eerste doorrekeningen van de financiële consequenties van deze maatregel duiden op een nadelig effect voor het HMC van circa € 300.000 op jaarbasis. Omdat hierdoor het HMC aandeel in de lumpsum omlaag gaat, heeft dit ook nadelige gevolgen voor rijksbijdragen die verdeeld worden overeenkomstig het lumpsum-aandeel van de instellingen, zoals bijvoorbeeld het geval is bij de verdeling van de kwaliteitsgelden.

Een andere onzekerheid in de bekostiging betreft de toenemende inzet van prestatiegerichte kwaliteitsgelden voor voortijdig schoolverlaten (vsv), beroepspraktijk-vorming (bpv) en studiewaarde. Door de bekostiging ook te koppelen aan te leveren prestaties, die pas achteraf kunnen worden beoordeeld of ze wel of niet gerealiseerd zijn, moet de instelling veel uitgaven voorfinancieren, zonder de zekerheid dat deze ook vergoed zullen worden. Bij het HMC loopt dit risico op tot circa € 1 mln. Met ingang van 2019 wordt de inzet van het prestatiegerichte deel van de kwaliteitsgelden verkleind ten gunste van een groter aandeel van het vaste deel. Ook zal het prestatiegerichte budgetdeel voornamelijk gekoppeld gaan worden aan de doelstellingen van de instelling. Hierdoor wordt het financiële risico kleiner en ook beter beheersbaar voor de instelling.

Treasury

Het HMC zet de liquiditeiten, die niet direct nodig zijn voor de financiering van haar activiteiten, volledig op vastrentende spaarrekeningen (verspreid over twee banken) conform het Treasurystatuut van het HMC, dat in 2017 geactualiseerd is met de regeling Beleggen, lenen en derivaten van het ministerie van Onderwijs. Eind 2017 is, zoals begroot, een negatieve stand van de liquide middelen opgetreden. Dit heeft te maken met het feit dat wij de nieuwbouw- en verbouwplannen grotendeels uit eigen middelen financieren. Voor de jaren 2017 - 2019 is een overbruggingsfinanciering ten bedrage van maximaal € 6 mln met de huisbankier overeengekomen. De liquiditeit en cashflow blijven op langere termijn positief.

Bekostigingsvoorwaarden: praktijkovereenkomst en erkend leerbedrijf

Met ingang van 2014 geldt als bekostigingsvoorwaarde dat van BBL-leerlingen een ondertekende praktijkovereenkomst (POK) aanwezig moet zijn en dat de leerling werkzaam is bij een erkend leerbedrijf. Als deze er niet is of als het bedrijf niet is erkend ontvangt de school voor deze leerling geen subsidie meer. Inmiddels beschikt het HMC over een degelijke procedure op de aanwezigheid van de pok. Voor wat betreft de erkenning van leerbedrijven is het HMC afhankelijk van de instanties die zorgdragen voor de erkenning.

HMC cursus en training BV

HMC cursus en training is voor een groot deel van haar omzet afhankelijk van in concurrentie

aangeboden cursustrajecten aan met name onze branchebedrijven. Het financiële risico wordt verkleind door met de verschillende O&O-fondsen van de betrokken branches te overleggen over het bundelen van opleidingen, zodat ze vaker van start kunnen gaan.

Risicobereidheid

Op begrotingsbasis streeft het HMC naar een rentabiliteit van 2%–5%. Daarbij speelt risicobereidheid een belangrijke rol. Een hogere begrote rentabiliteit gaat samen met een hogere risicobereidheid met betrekking tot geraamde inkomsten die gekoppeld zijn aan te leveren prestaties en/of een bepaald project/programma. Te denken valt aan prestatie-subsidies in het kader van de Kwaliteitsafspraken, maar ook aan door gemeenten ter beschikking gestelde subsidies.

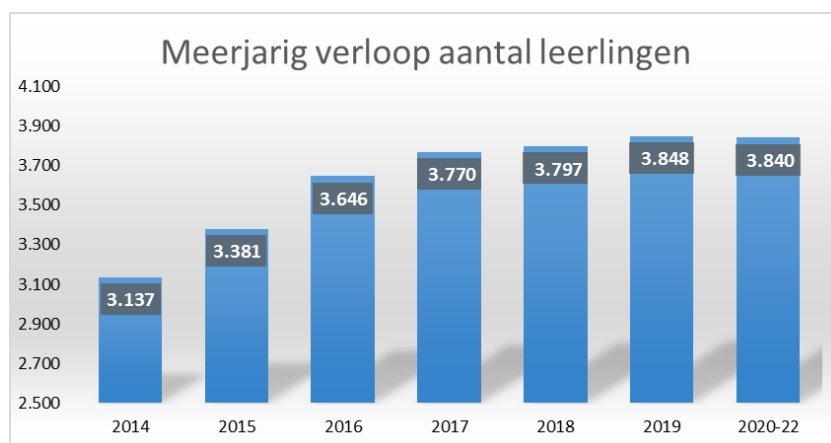
De risicobeheersing voor wat betreft de inkomstenkant richt zich er vooral op dat met incidentele inkomsten geen structurele uitgaven, zoals personeel in vaste dienst, worden bekostigd. Toetsing van dit criterium vindt jaarlijks plaats bij besluitvorming in de directie over de inzet van deze middelen en bij de vaststelling van het formatieplan voor het komende schooljaar. Daarnaast worden de risico's in de bedrijfsvoering bij het opstellen van de halfjaarrapportage ook tussentijds opnieuw beoordeeld.

Continuïteitsparagraaf

Voor wat betreft de verwachte, meerjarige ontwikkeling van de aantallen leerlingen, personeel, exploitatie en de balans is onderstaand de betreffende informatie uit de door de Raad van Toezicht goedgekeurde Begroting 2018 weergegeven.

Meerjarenraming aantal leerlingen

In onderstaand diagram is de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen in de periode 2014 – 2022 (Begroting 2018: basis-scenario) weergegeven.

Op grond van het basis-scenario stabiliseert het aantal leerlingen zich op middellange termijn rond de 3.840 leerlingen. In het basis-scenario is uitgegaan van een gelijk aantal aanmeldingen als in het schooljaar 2017/2018, 70% aandeel van niveau 4, rendement van 70%.

Ontwikkeling formatie 2016 – 2021

Het budgettaire kader voor de personeelslasten komt overeen met 70% van de rijksbijdragen. De verhouding tussen onderwijzend en ondersteunend personeel bedraagt 70 : 30. Met andere woorden 49% van de rijksbijdragen wordt besteed aan de onderwijsformatie.

De meerjarige ontwikkeling van de formatie in de periode 2017 – 2022 is voor wat betreft de onderwijsformatie direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. De formatie van het ondersteunend personeel is niet gekoppeld aan het aantal leerlingen, maar blijft (zoveel mogelijk) constant binnen de bandbreedte 3.500 – 4.000 leerlingen.

De meerjarige ontwikkeling van de formatie blijkt uit onderstaande tabel:

Ontwikkeling formatie (aantal FTE's)	2016 / 2017	2017 / 2018	2018 / 2019	2019 / 2020	2020 / 2021	2021 / 2022	2022 / 2023
Normformatie	162,8	170,0	172,5	174,7	174,3	174,3	174,3
OP studiecoördinatoren	7,3	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
OP studiecentrum / HMC-lab	10,3	11,3	11,3	11,3	11,3	11,3	11,3
Detachering naar C&T	3,9	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Via externe (project-)financiering	4,0	11,3	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
HMC algemeen / knelpunten	13,2	14,2	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
Niet inzetbaar (ziekte, BAPO etc.)	16,7	17,0	17,4	17,6	17,8	18,0	18,2
Onderwijzend personeel	218,2	235,5	232,9	235,3	235,1	235,3	235,5
Locatiestaf	43,0	45,1	49,1	49,1	49,1	49,1	49,1
Centrale staf	22,1	26,0	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0
Totaal HMC	283,3	306,6	309,0	311,4	311,2	311,4	311,6
HMC cursus en training	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1

Financiële meerjarenraming 2016 – 2022

Onderstaand zijn de geconsolideerde cijfers opgenomen, afgeleid van de enkelvoudige begroting 2018 welke door de Raad van Toezicht is goedgekeurd.

Exploitatie

De meerjarige ontwikkeling van het exploitatieresultaat is als volgt weer te geven:

Ontwikkeling exploitatieresultaat (x € 1.000)	Werkelijk		Begroot				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rijksbijdragen	27.949	30.556	33.650	34.385	34.550	34.800	35.025
Overige overheidsbijdragen	488	571	500	400	350	350	350
Leerlingbijdragen incl. winkelverkoop	1.053	1.034	990	1.000	1.000	1.000	1.000
Baten contractonderwijs	1.070	1.033	1.025	1.025	1.025	1.025	1.025
Overige baten	392	332	270	272	272	272	272
Totaal baten	30.952	33.526	36.435	37.082	37.197	37.447	37.672
Personeelslasten	-20.397	-22.835	-23.700	-24.300	-24.705	-25.105	-25.505
Afschrijvingen	-2.216	-2.626	-3.040	-3.285	-3.300	-3.500	-3.550
Huisvestingslasten	-2.291	-2.789	-2.742	-2.585	-2.590	-2.600	-2.600
Overige instellingslasten	-4.632	-4.439	-5.381	-5.256	-5.256	-5.256	-5.256
Totaal lasten	-29.536	-32.689	-34.863	-35.426	-35.851	-36.461	-36.911
Saldo baten en lasten	1.416	837	1.572	1.656	1.346	986	761
Financiële baten en lasten	-14	-14	-30	-20	0	10	25
Exploitatieresultaat	1.402	823	1.542	1.636	1.346	996	786

Het verloop van de rijksbijdrage is onderstaand nader toegelicht.

Specificatie Rijksbijdragen (x € 1.000)	Werkelijk		Begroot				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lumpsum	24.141	26.200	29.520	30.210	30.510	30.910	31.210
Kwaliteitsbudget	969	1.069	1.090	1.110	1.125	1.125	1.125
Excellentiebudget	182	194	195	195	200	200	200
Prestatiesubsidie VSV	335	85	300	300	300	300	300
Prestatiesubsidie Studiesucces	644	390	100	100	100	100	100
Prestatiesubsidie BPV	0	450	300	300	300	300	300
	2.130	2.188	1.985	2.005	2.025	2.025	2.025
Overige Rijksbijdragen	1.678	1.962	2.145	2.170	2.015	1.865	1.790
Totaal Rijksbijdragen	27.949	30.350	33.650	34.385	34.550	34.800	35.025

De stijging van de rijksbijdragen hangt samen met de groei van het aantal leerlingen alsmede de effecten van het actieplan Focus op Vakmanschap en de nieuwe berekeningswijze van de bekostiging. Voor de jaren 2015 tot en met 2018 is er sprake van een overgangsbekostiging om te voorzien in een geleidelijke overgang van het oude naar het nieuwe bekostigingsmodel.

Fasering overgangsbekostiging (x € 1.000)	Werkelijk		Begroot				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Voordeel nieuwe bekostiging	1.445	1.445	1.445	1.445	1.445	1.445	1.445
Af: korting wegens fasering	-869	-579	-290	0	0	0	0
Netto effect HMC	576	866	1.155	1.445	1.445	1.445	1.445

De stijging van de personeelslasten houdt vooral verband met de groei van het aantal leerlingen en de extra inzet van o.a. onderwijsassistenten en BPV-ers. Tevens is rekening gehouden met hogere pensioenpremies en de jaarlijkse reguliere groei met een loontrede per 1 augustus.

De afschrijvingslasten nemen de komende jaren toe door de oplevering van de nieuw- en verbouwprojecten in Rotterdam en Amsterdam en de forse groei van investeringen in ICT, inventaris en machines.

Balans

Ontwikkeling balanspositie (x € 1.000)	Werkelijk		Begroot				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Materiële vast activa	29.658	33.096	36.106	34.821	33.271	31.521	29.721
Vorraden	229	253	250	250	250	250	250
Vorderingen kort	464	352	250	250	250	250	250
Liquide middelen (excl. krediet)	259	320	206	452	823	3.544	6.105
	30.610	34.021	36.812	35.773	34.594	35.565	36.326
Algemene reserve	14.066	14.389	16.531	19.267	21.713	23.309	24.695
Bestemmingsreserves	10.000	10.500	9.900	8.800	7.700	7.100	6.500
Voorzieningen	1.506	1.613	1.438	1.413	1.438	1.463	1.488
Bankkrediet ING	1.284	3.571	5.100	2.500	0	0	0
Overige kortlopende schulden	3.754	3.948	3.843	3.793	3.743	3.693	3.643
	30.610	34.021	36.812	35.773	34.594	35.565	36.326

Cashflow overzicht (x € 1.000)	Werkelijk		Begroot				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Exploitatieresultaat	1.402	823	1.542	1.636	1.346	996	786
Bij: afschrijvingen	2.216	2.626	3.040	3.285	3.300	3.500	3.550
Bij: dotatie voorziening onderhoud	10	165	225	225	225	225	225
	3.628	3.614	4.807	5.146	4.871	4.721	4.561
Af: investeringen	-2.743	-2.056	-1.750	-2.000	-1.750	-1.750	-1.750
Af: nieuw-/verbouw Rotterdam	-4.570	-4.008	-2.000	0	0	0	0
Af: verbouw Amsterdam	0	0	-2.300	0	0	0	0
Af: mutaties voorziening personeel	-50	160	-50	-50	-50	-50	-50
Af: uitgaven tlv voorziening onderhoud	-167	-219	-350	-200	-150	-150	-150
Mutatie vooruitontvangen subsidies	215	-233	0	-50	-50	-50	-50
Mutatie overige vord./schuld.	-367	516	0	0	0	0	0
Cashflow boekjaar	-4.054	-2.226	-1.643	2.846	2.871	2.721	2.561
Bankstand per 31/12	-1.025	-3.251	-4.894	-2.048	823	3.544	6.105
<u>Specificatie bankstand:</u>							
Liquide middelen	259	320	206	452	823	3.544	6.105
Bank krediet ING	-1.284	-3.571	-5.100	-2.500	0	0	0
	-1.025	-3.251	-4.894	-2.048	823	3.544	6.105

De uitgaven op de regel nieuw-/verbouw Rotterdam hebben voor € 4,9 mln betrekking op de laatste tranche van de investering van in totaal € 20,3 mln in het schoolgebouw en voor € 5,7 mln op nieuwbouw van het Paviljoen ter plekke van de voormalige kantine. Het betreft hier een zgn majeure investering. De nieuwbouw Paviljoen is noodzakelijk vanwege de behoefte aan extra klassen als gevolg van de groei van het aantal leerlingen. De nieuwbouw is na de zomer van 2017 van start gegaan en is begin 2018 binnen de planning en het budget opgeleverd.

De begrote uitgaven ad € 2,3 mln voor verbouw Amsterdam hebben betrekking op de herinrichting van de begane grond van de praktijkvleugel/parkeergarage. Ook in dit geval is als gevolg van de groei van het aantal leerlingen de vraag naar praktijklokalen toegenomen. De planning is om met ingang van het schooljaar 2018/2019 de aangepaste ruimten in gebruik te nemen. Met deze extra m2 kan het HMC de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen (zie bldz 32) toereikend huisvesten.

Gedurende de jaren 2016-2019 is de stand van de liquide middelen negatief als gevolg van de geplande investeringen in met name nieuw-/verbouw op beide locaties. Met de huisbankier ING is een tijdelijke overbruggingsfinanciering overeengekomen van maximaal EUR 6,0 mln voor de periode 2016 - 2020.

Kengetallen	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liquiditeit (current ratio)	0,19	0,12	0,08	0,15	0,35	1,10	1,81
Solvabiliteit (EV / TV)	0,79	0,73	0,72	0,78	0,85	0,86	0,86
Rentabiliteit (resultaat/totale baten)	4,5%	2,5%	4,2%	4,4%	3,6%	2,7%	2,1%
Weerstandsvermogen (alg.res./baten)	0,45	0,43	0,45	0,52	0,58	0,62	0,66

De balansverhoudingen zijn sinds 2015 sterk gewijzigd als gevolg van de nieuw- en verbouw investeringen in de jaren 2015-2018. Hierdoor stijgt de waarde van de vaste activa en nemen de liquide middelen fors af. De solvabiliteit blijft onverminderd hoog (boven de 70%) doordat onze financiering grotendeels met eigen vermogen plaatsvindt. Vanaf 2020 wordt een stevig herstel van de liquiditeit verwacht.

Notitie helderheid BVE

Volgens de notitie 'Helderheid in de bekostiging Beroepsonderwijs- en Volwasseneneducatie 2004' moet de instelling, conform het Onderwijsprotocol OCW, in het jaarverslag een aantal onderwerpen verantwoorden. De notitie helderheid geeft inzicht in de interpretatie en toepassing van de bekostigingsregels en bekostigingsparameters die gelden bij de telling van leerlingen. De gegevens die hieronder staan, geven een nadere toelichting op het totaal aantal bekostigde leerlingen.

Thema 1: Uitbesteding

Toelichting: Onder uitbesteding wordt verstaan: het uitbesteden van bekostigd onderwijs aan een andere al dan niet bekostigde instelling of organisatie tegen betaling voor de geleverde prestaties.

Dit thema is niet aan de orde bij het HMC.

Thema 2: Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Toelichting: Hieronder vallen de situaties waarin de rijksbijdrage wordt ingezet in een privaatrechtelijke rechtspersoon, of waarin publieke middelen anderszins worden geïnvesteerd in private activiteiten die niet behoren tot de kerntaak van de instelling/het KBB.

Het College van Bestuur is van mening dat een vakschool als het HMC de bedrijfstakken waarvoor wordt opgeleid, meer moet kunnen bieden dan alleen gesubsidieerd beroepsonderwijs. In principe moet het HMC alle opleidingsvragen die in de branches leven, alleen of in samenwerking met andere partijen, kunnen beantwoorden. Dit betekent dat ook cursorisch onderwijs, maatwerkopleidingen, incompany trainingen en andere (b.v. projectmatige) activiteiten op het raakvlak van onderwijs en arbeidsmarkt, moeten worden aangeboden.

Door deze combinatie van regulier gesubsidieerd onderwijs en de hiervoor genoemde activiteiten kan de kennisinfrastructuur, die nodig is om de kwalitatieve en kwantitatieve aansluiting tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven te optimaliseren, op een efficiënte en effectieve wijze worden ingericht en gecontinueerd. Niet alleen leren de docenten van het geven van cursussen aan medewerkers uit het bedrijfsleven, maar door het geven van deze cursussen weten wij ook wat er in de branches speelt en welke nieuwe ontwikkelingen er zijn.

De gepleegde investering in HMC cursus en training BV draagt bij aan de kwaliteitsverhoging van het onderwijs in brede zin en is in het belang van zowel de docenten, de

deelnemers als de werknemers in de bedrijfstakken waarvoor het HMC opleidt. Inmiddels draagt de BV sinds een aantal jaren bij aan het resultaat van het HMC.

In de onderlinge verrekening zit ook begrepen de doorbelasting van kosten voor o.a. winkelbeheerders en huisvesting, van het HMC naar HMC cursus en training. Daarbij moet echter opgemerkt worden dat als HMC cursus en training niet zou bestaan, het HMC deze kosten nog steeds zou hebben. Doorbelasting is noodzakelijk om de integrale kostprijs van de opleidingen te kunnen berekenen.

Daarnaast is het HMC naar verwachting in staat de werkgelegenheid van docenten (deels) te behouden en daarmee kosten van wachtgeld (deels) te voorkomen, indien docenten, waarvoor geen werk meer is in de bekostigde opleidingen, ingezet kunnen worden op cursussen en/of vakopleidingen van HMC cursus en training.

Thema 3: Het verlenen van vrijstellingen

Toelichting: De instelling kan vrijstelling verlenen voor het afleggen van toetsen of examenonderdelen in het beroepsonderwijs. Dat kan op basis van eerder afgelegde toetsen of examens, of op basis van buiten het onderwijs opgedane kennis en vaardigheden, ofwel Elders Verworven Competenties (EVC).

Dit thema is niet aan de orde bij het HMC.

Thema 4: Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf

Toelichting: Deelnemers voldoen niet zelf hun cursusgeld (ingeval van BBL of deeltijd-BOL) of lesgeld (ingeval van voltijd BOL), maar dit geschiedt door de instelling of door een derde.

Dit thema is niet aan de orde bij het HMC.

Thema 5: In- en uitschrijving en inschrijving van deelnemers in meer dan één opleiding tegelijk

Toelichting: Bij de inschrijving van deelnemers doen zich verschillende situaties voor: inschrijving van deelnemers voor de teldatum, inschrijving na de teldatum, uitschrijving van deelnemers kort na de teldatum, of inschrijving van deelnemers bij meerdere opleidingen tegelijk.

Het aantal leerlingen dat de instelling in de periode 1 oktober – 31 december 2017 heeft verlaten, bedroeg 50. De redenen voor beëindiging van de opleiding lopen uiteen van verkeerde studie c.q. beroepskeuze, naar persoonlijke en/of sociale omstandigheden en van school gebonden redenen tot kans op werk.

Thema 6: De deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven

Toelichting: Inschrijving van een deelnemer voor een in het CREBO geregistreerde opleiding, terwijl hij daadwerkelijk een andere CREBO-opleiding of niet in het register opgenomen opleiding volgt.

Dit thema is niet aan de orde bij het HMC.

Thema 7: Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

Toelichting: Instellingen ontwikkelen maatwerktrajecten waarbij een derde - een bedrijf of een andere organisatie - een bijdrage betaalt voor het op maat snijden van trajecten voor eigen personeel.

Dit thema is niet aan de orde bij het HMC.

Thema 8: Buitenlandse leerlingen

Toelichting: Bij het HMC waren in 2017 geen buitenlandse leerlingen ingeschreven.

Code Goed bestuur

Ten behoeve van de verantwoording over de naleving van de governance-code in het Geïntegreerd Jaardocument heeft de MBO Raad een checklist opgesteld. De checklist is opgebouwd uit de 'naar de letter elementen' van de code "Goed bestuur in de bve-sector" en overige governance-elementen in de regelgeving over jaarverslaggeving in het onderwijs.

Op grond van de checklist heeft het College van Bestuur geconstateerd dat aan vrijwel alle elementen wordt voldaan. In die gevallen waarin het HMC afwijkt, komt dit omdat het HMC een vakschool is met nauwe banden naar de branches waarvoor het HMC leerlingen opleidt. Dit geldt bijvoorbeeld voor de voordracht door deze branches van kandidaten voor de Raad van Toezicht. Bij een aantal andere elementen komt afwijking voort uit het feit dat in de statuten van het HMC voor dat betreffende element andere afspraken zijn vastgelegd dan in de checklist.

Voor het overzicht nevenactiviteiten van leden van de Raad van Toezicht verwijzen wij u naar Bijlage 1.

Maatschappelijke verbinding

Zorgboerderij de Badhoeve (Badhoevedorp)

Twee leerlingen van de opleiding Interieuradviseur kregen de opdracht om een nieuw ontwerp te maken voor de blokhut van de zorgboerderij de Badhoeve. De blokhut wordt gebruikt door de begeleiders en cliënten om te eten en te drinken bij slecht weer. Daarbij moest de blokhut een huiselijke sfeer en gezelliger worden voor de cliënten. De opdrachtgever was erg blij met het eindresultaat. De blokhut is in hun ogen weer bruikbaar geworden. Ze waren erg verrast door de ideeën van de leerlingen vooral door op een nieuwe manier om te gaan met bestaande elementen uit de blokhut.

Voor het ontwerp

Na het ontwerp

Coolsingelspar (Rotterdam)

Twee leerlingen van de opleiding Meubelmaker hebben van de oude fijnspar, die als kerstboom diende voor het Stadhuis op de Coolsingel van Rotterdam, een product gemaakt.

Ze maakten van de boomstam flessenkistjes voor de siroop van de spar. De gehele spar wordt verwerkt in diverse producten en hier werken meerdere maatschappelijke organisaties aan mee.

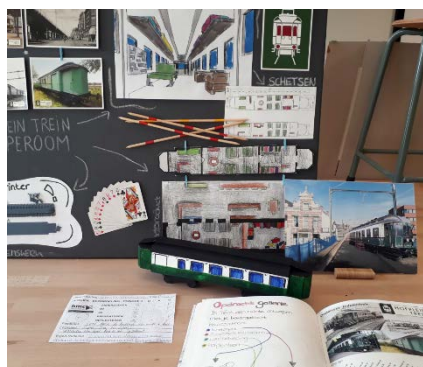
Woon concept voor lichamelijk gehandicapten Octet

Leerlingen van de opleiding Interieuradviseur kregen de opdracht om een inrichtingsvoorstel te maken voor de gezamenlijke woonkamer voor gehandicapten en twee persoonlijke kamers van bewoners. Voor de leerlingen was het een erg leerzame ervaring waarin ze echt hun eigen weg konden gaan. Tijdens het traject werden de bewoners erg betrokken en gehoord. Hierdoor was de samenwerking erg fijn en waren de bewoners te spreken over de inrichtingen.

Hofpleintrein (Rotterdam)

Leerlingen van de opleiding Interieuradviseurs hebben met elkaar een nieuwe bestemming bedacht voor de Hofpleintrein in Rotterdam. Door middel van schaalmodellen, digitale visualisaties en motivaties zorgen ze ervoor dat een groot publiek enthousiast is geworden over het project.

Vliegende meubelmakers

Het HMC is hoofdsponsor van de Vliegende Meubelmakers sinds 2009. De steun van het HMC bestaat uit een bijdrage aan het houtgeld voor de zomerprojecten. Van dit houtgeld wordt het hout en materiaal gekocht voor de projecten. Het HMC biedt de organisatie ook de mogelijkheid om gebruik te maken van de school voor voorbereiding van bijeenkomsten en het houden van vergaderingen. Het geld wordt direct besteed aan de aanschaf van hout en materiaal wat ter plaatse wordt gekocht, maar ook aan elektrisch handgereedschap, EHBO dozen, documentatiemateriaal etc.

In 2017 vlogen 23 Vliegende Meubelmakers uit naar Guinee, Kenia, Nepal en Uganda. De Vliegende Meubelmakers maakten meubels voor scholen en kindertehuizen. Ook leerden zij de plaatselijke bevolking hoe ze zelf meubels konden maken.

HMC Serious Request

In 2017 heeft het HMC in Rotterdam weer meegedaan aan de landelijke 3FM Serious Request actie. Dit jaar namen twee docenten plaats in het Glazen Huis weer. Er werden allerlei acties georganiseerd om zoveel mogelijk geld op te halen om vermiste kinderen op te sporen en weer in contact te brengen met hun ouders. Zo was er een kerstmarkt waarbij allerlei zelfgemaakte producten gekocht konden worden. In totaal heeft het HMC €9.407,- opgehaald voor het goede doel van Serious Request.

Expositie werkstukken eindexamenkandidaten, uitreiking prijs voor ontwerp & vakmanschap en vakbeurzen

Expo en relatiedag

Aan het eind van het schooljaar is op beide locaties een geslaagde en druk bezochte expoweek geweest. Tijdens deze expoweek presenteerden de eindexamenkandidaten hun werkstukken en werden de HMC vakprijzen door een vakkundige jury uitgereikt. De HMC vakprijzen zijn bedoeld om talentvolle leerlingen te helpen om hun meubel- of interieurproduct te ontwikkelen en eventueel op de markt te brengen.

Tijdens de expoweek was er ook een relatiedag georganiseerd. Deze relatiedag stond in het teken van inspiratie, ontmoeting en gezelligheid. Vertegenwoordigers van onze branche- en BPV bedrijven, docenten, (oud)-leerlingen, (oud)-medewerkers en andere relaties van het HMC waren van harte uitgenodigd voor deze dag.

VT wonen&design beurs

De stand op de woonbeurs is net als vorig jaar gebruikt om gediplomeerde leerlingen die een eigen bedrijf zijn begonnen te introduceren bij het Woonbeurs publiek. Ter voorbereiding is er een bijeenkomst geweest met de leerlingen die vorig jaar in de HMC stand stonden. Zij waren nog steeds erg enthousiast over de kans die ze hadden gekregen en over de opdrachten die ze op de beurs hebben binnen gesleept.

Meesterlijk

Het HMC stond ook op de beurs Meesterlijk. Hier stonden huidige leerlingen die al een eigen bedrijf hadden hun eigen producten te promoten en te verkopen. Er was veel animo voor hun producten.

Salone del Mobile

In 2017 heeft het HMC zich voor weer gepresenteerd tijdens Salone del Mobile in Milaan. Het HMC biedt hiermee (oud)-leerlingen, die startende ondernemer zijn, de mogelijkheid om zich te presenteren aan de branche.

Bestuurlijke afstemming met stakeholders

Topcentrum meubel Meubel

De doelstelling van het Topcentrum meubel is om in een samenwerking tussen een beperkt aantal MBO instellingen (preferred suppliers) en de branche in te zetten op kwaliteitsverbetering van het meubelonderwijs. De selectie van de preferred suppliers is onlangs afgerond. De groep bestaat nu uit HMC Amsterdam (regio Noord-west), HMC Rotterdam (regio Zuid-west), Summa college (Eindhoven, regio Zuid), Alfa college (Groningen, regio Noord) en Deltion college (Zwolle, regio Midden). In iedere regio worden door de preferred supplier nadere afspraken gemaakt met de overige aanbieders van meubelopleidingen over opleidingsplaatsen en aanbod van opleidingen.

Rif aanvraag industrieel bouwen met hout

De aanvraag voor het Regionaal Investerings Fonds MBO voor versterking van de opleiding werkvoorbereider is goedgekeurd. Het project bestaat uit drie programmalijnen:

1. **Join the Company** richt zich op het kwalitatieve arbeidsmarkt vraagstuk. Hiertoe wordt geïnvesteerd in onderwijsvernieuwing met een focus op de BOL-4 opleiding. In het project worden diverse keuzedelen en modules ontwikkeld in samenwerking met bedrijven. Ook wordt een simulatieomgeving ontwikkeld waarin studenten in een gecontroleerde omgeving kunnen oefenen 'in de praktijk'.
2. **Join the Talent Lab** richt zich op het vergroten van de impact en verduurzaming van het project Industrieel Bouwen met Hout door structurele professionalisering van docenten, leven lang leren en kennisdeling.
3. **Join the Class** richt zich op het kwantitatieve arbeidsmarkt vraagstuk: het (groeiende) tekort aan goed opgeleide vakmensen in de timmerindustrie. Doel is om door middel van gerichte wervingcampagnes het imago van de sector te verbeteren en instroom in de opleidingen te vergroten.

Voor het project is een subsidie van € 570.000.= toegekend voor een periode van vier jaar. Daarna dient de samenwerking zonder subsidie gecontinueerd te worden.

Ontwikkelingen wonen branche

Met een achttal grote woon retailers heeft het college van bestuur op initiatief van Inretail een brainstormgesprek gehad over het gesignaleerde tekort op de arbeidsmarkt. Voor deze bedrijven gaat het vooral om logistiek, monteren/plaatsen en stofferen. Afgesproken is te onderzoeken of het mogelijk is om met name de opleiding Woningstofferen zo aan te passen dat deze aantrekkelijker wordt voor leerlingen. Dit kan door de leerlingen die nu kiezen voor bijvoorbeeld Verkoopadviseur Wonen op niveau 3 te interesseren voor meer specifieke onderdelen van het Woning stofferen onder andere door het aanbieden van keuzedelen of een cross-over opleiding. We hebben ook geconcludeerd dat de naam Woningstofferen onvoldoende aanspreekt en hiervoor bijvoorbeeld Woondecorateur of Woninginrichter voor moeten gaan gebruiken. Momenteel kijken we of we door middel van een RIF aanvraag (Regionaal Investerings Fonds MBO) een dergelijk onderzoek kunnen faciliteren.

Stichting beroepsonderwijs bedrijfsleven

De directeur van S-BB heeft een werkbezoek gebracht aan onze school. Onderwerp van gesprek was onder meer het functioneren van S-BB en de discussie over de arbeidsmarkt- en stagegegevens die S-BB publiceert. Afsproken is dat nader wordt onderzocht hoe het kan dat er zulke verschillen optreden tussen de cijfers van S-BB voor onze branches en onze eigen cijfers. Daarnaast heeft S-BB toegezegd te willen onderzoeken in hoeverre HMC informatie op basis van onze alumni onderzoeken en bedrijfstakinformatie op een of andere manier kan worden meegenomen in hun systematiek.

Gemeente Amsterdam

In het kader van de MBO agenda van de gemeente Amsterdam heeft het HMC subsidie ontvangen voor een aantal projecten waaronder de Zomeracademie. Als vervolg hierop hebben we op beide locaties een HMC lab met nieuwe technieken ingericht. In het bestuurlijk overleg (wethouder met bestuurders MBO instellingen) zijn de projecten onlangs gepresenteerd. Ook zijn vertegenwoordigers van de gemeente en de wethouder bij het HMC op bezoek geweest om een en ander met eigen ogen te aanschouwen. Tevens is er nog een vervolg geweest op de conferentie "de stem van de student". Aanleiding was een rapport van de gemeentelijke ombudsvrouw over een aantal klachten van studenten van Amsterdamse ROC's.

In het reguliere overleg met de wethouder is verder gesproken over de gevolgen van het toelatingsrecht en is van gedachten gewisseld over de doorontwikkeling van de MBO agenda in de volgende collegeperiode. Voor wat betreft het toelatingsrecht zien alle scholen een vervroeging van de aanmeldingen, maar tegelijkertijd een tendens van je op nog meer opleidingen aanmelden. Hierdoor wordt de onzekerheid voor wat betreft de planning groter.

Gemeente Rotterdam

Ook het college van de gemeente Rotterdam in zijn collegeprogramma specifiek beleid opgenomen voor het MBO. In het bestuurlijk overleg, de MBO kamer, wordt de voortgang hiervan besproken. Zo is in aanwezigheid van de bestuurders van het Hoger Beroepsonderwijs specifiek gesproken over de dreigende lerarentekorten en de lerarenopleiding. De wens van de MBO scholen is dat er meer maatwerk komt in de lerarenopleiding, met name voor zij-instromers, die nu een vierjarig programma in deeltijd moeten volgen. Los van de zwaarte van dit programma en het feit dat het nooit specifiek is voor een bepaald vak (maar bijvoorbeeld techniek breed) geeft de duur veel problemen met het aanstellingsbeleid van de MBO scholen. Op een ander moment zijn de keuzevakken

Beheersmatige ontwikkelingen

Huisvesting

In Amsterdam is in het voorjaar in het gebouw Solaris het nieuwe studiecentrum feestelijk in gebruik genomen en is ook verbouwing van de entree afgerond. Hiermee is het hele pand nu in gebruik genomen. Daarnaast zijn met ingang van 1 september 2017 ook alle parkeerplaatsen gehuurd, daar deze anders aan een andere partij zouden worden verhuurd.

In het hoofdgebouw is o.a. de ruimte waar het studiecentrum zat weer in gebruik genomen als praktijkruimte. Ook is de aankleding van de kantine afgerond met aanvullende verlichting en decoratie aan de muren. In het najaar is de pantry voor het personeel vernieuwd.

In Rotterdam is in de zomer gestart met de nieuwbouw van het Paviljoen (2.500 m²) op het fundament van de oude kantine. Ter overbrugging is tijdelijk 400 m² aan extra portacabins geplaatst op de parkeerplaats. Inmiddels is het gebouw in januari 2018 binnen de planning en het budget van € 5,7 mln opgeleverd. Daarnaast is in de woonmall Alexandrium een leslokaal gecreëerd voor de leerlingen Interieuradviseur. Het is de bedoeling dat ook in de weekenden het leslokaal toegankelijk is voor bezoekers van de woonmall.

Van de gebouwen op beide locaties zijn in 2017 meerjarenonderhoudsplannen (mjop), zowel bouwkundig als voor de gebouwinstallaties, opgesteld. De mjop's dienen mede ter onderbouwing van de onderhoudsvoorzieningen.

HMC-Lab

Het HMC-Lab is bedoeld om leerlingen en docenten kennis te laten maken en ervaring op te doen met de toepassingsmogelijkheden van nieuwe technieken als 3D-printing & scanning, lasersnijden en andere moderne (digitale) fabricagetechnieken. De inrichting van het HMC-Lab wordt als groeimodel opgezet, jaarlijks kunnen aanvullende investeringen in machines en inventaris worden ingediend voor de begroting.

Doordat beide locaties nu beschikken over een eigen Lab is de HMC zomeracademie dit jaar niet meer centraal georganiseerd bij de Waag in Amsterdam, maar afzonderlijk op beide locaties. De samenwerking met De Waag is voor wat betreft de begeleiding en ondersteuning van de zomeracademie wel voortgezet.

Ouders en leerlingen

De ouders en leerlingen worden regelmatig via brieven en andere vormen van schriftelijke communicatie (studiewijzer, kwartaalbericht leerlingennieuws en dergelijke) op de hoogte gesteld van de actuele ontwikkelingen op school. Op de locatie Rotterdam is tevens een ouderklankbordgroep actief. Deze komt viermaal per jaar bijeen waarin vooral de operationele zaken aan de orde komen. In 2017 is onder andere gesproken over BPV, communicatie, studiereizen (nut en noodzaak), schoolkosten, invulling eindweken, de rol van de studiecoördinator en uiteraard de nieuwbouw.

Leerlingenraad

Naast locatieraden is binnen het HMC ook een formele Leerlingenraad met advies en instemmingsbevoegdheden actief. Het College van Bestuur, de Ondernemingsraad en de Raad van Toezicht hebben elk twee maal per jaar overleg met de Leerlingenraad. In de overleggen is o.a. gesproken over de Job-enquete, de verkiezing van nieuwe leden, de hoofdlijnen van de begroting, het BPV verbeterplan, het leerlingenstatuut, de schoolkosten

en het verbeteren van het onderlinge contact tussen leerlingen bijv dmv social media op de locaties.

Aantal leerlingen 2017/2018

Voor de ontwikkeling op langere termijn verwijzen wij u naar de continuïteitsparagraaf op pagina 30 van dit jaarverslag.

Het aantal leerlingen in het schooljaar 2017/2018 (begroot, prognose en realisatie) is in onderstaande tabel per locatie en leerjaar weergegeven.

2017 / 2018

Realisatie	1e jr	2e jr	3e jr	4e jr	totaal	BOL	BBL	gewogen
Amsterdam	666	553	414	280	1.913	1.811	102	1.852
Rotterdam	666	555	406	230	1.857	1.713	144	1.771
HMC	1.332	1.108	820	510	3.770	3.524	246	3.622

Prognose	1e jr	2e jr	3e jr	4e jr	totaal	BOL	BBL	gewogen
Amsterdam	708	576	410	278	1.972	1.877	95	1.915
Rotterdam	707	573	397	233	1.910	1.786	124	1.836
HMC	1.415	1.149	807	511	3.882	3.663	219	3.751

begroting 2017	1e jr	2e jr	3e jr	4e jr	totaal	BOL	BBL	gewogen
Amsterdam	713	588	446	283	2.029	1.921	108	1.964
Rotterdam	652	561	437	263	1.914	1.768	146	1.826
HMC	1.365	1.149	883	546	3.943	3.689	254	3.791

Tabel : Aantal leerlingen

De afname ten opzichte van de begroting (-173 leerlingen) is deels opgetreden door onjuiste aannames ten aanzien van de doorstroming en deels door lagere instroom van nieuwe leerlingen (-33). Ten opzichte van de prognose (-112 leerlingen) is de afname vooral opgetreden bij de instroom van nieuwe leerlingen (-83).

Formatieplan 2017/2018

De inzet van formatie is in totaal 3,7 fte hoger uitgevallen dan begroot. Dit verschil kent een aantal oorzaken. Met name als gevolg van een hogere subsidiebijdrage "versterking van het MBO in de gemeente" van de gemeenten Amsterdam en Rotterdam is tijdelijk de formatie externe (project) financiering met (4,7 fte) opgehoogd voor m.n. de begeleiding van leerlingen. Daarnaast is vanuit de normformatie 4,5 fte vrijgemaakt voor bemensing in het bpv-project. Uiteindelijk is hiervan 3 fte ingezet. De uitbreiding bij het studiecentrum houdt verband met de vervanging van één (centraal) hoofd door een coördinator studiecentrum per locatie. De groei van de locatie staf houdt verband met o.a. extra inzet onderwijskundige staf. Bij centraal is per saldo 1,5 fte niet ingevuld voor o.a. kwartiermaker missie/visietraject en 1 fte projectcoördinator is ingezet bij C&T.

Formatieplan	2017/2018	2017/2018
(FTE)	Begroting 2017	Halfj rapp. 2017
	18 uur bpv	13,5 uur bpv
Normformatie (incl extra bpv)	175,4	170,0
Niet inzetbaar (ziekte, BAPO, studie, stage etc.)	17,0	17,0
studiecoördinatoren	7,2	7,6
studiecentrum + HMC Lab	10,3	11,3
Detachering naar C&T	3,9	4,1
Externe (project) financiering	<u>3,6</u>	<u>8,3</u>
	217,4	218,3
HMC algemeen	12,0	14,2
bpv-project		3,0
knelpunten	<u>2,0</u>	
Totaal onderwijspersoneel	231,4	235,5
Locatiestaf	43,0	45,1
Centraal	28,5	26,0
Totaal HMC	302,9	306,6
HMC cursus en training	5,1	5,1

Tabel formatieplan

Marketing en communicatie

In 2017 heeft marketing en communicatie verder ingezet op de vergroting van de naamsbekendheid van het HMC. Het HMC stond ook dit jaar weer op onderwijsbeurzen in het oosten en het noorden van het land. In de rest van het land is het HMC ook goed vertegenwoordigd. Op deze beurzen pakt het HMC groots uit. Bezoekers kunnen van alles zien en doen. Naar de beurzen worden leerlingen meegenomen die bezoekers enthousiast maken over de opleidingen. In de stands zijn eindwerkstukken van leerlingen te zien waarin nieuwe technieken een rol spelen. In dit jaar heeft marketing en communicatie de focus

gelegd op de kleinere opleidingen onder andere Timmeren, Meubelstofferen, Creatief Vakman en Collectiebeheer om hiervoor meer leerlingen te werven.

Het HMC is ook nog steeds te vinden op allerlei voorlichtingsmarkten van middelbare scholen. Op deze voorlichtingsmarkten zijn er ook eindwerkstukken te zien en worden er ook leerlingen ingezet. Het afgelopen jaar en het komende jaar zal marketing en communicatie tijd en energie blijven investeren in de voorlichtingsmarkten op middelbare scholen.

In 2017 heeft het HMC zich voor de tweede keer gepresenteerd tijdens Salone del Mobile in Milaan. Als enige Nederlandse (vak)school voor de woon- en meubelbranche liet het HMC tijdens Masterly – The Dutch in Milano de volgende generatie jonge ontwerpers zien aan de bezoekers. Hiermee kan het HMC de internationale banden tussen bedrijven, organisaties en het HMC aanhalen én versterken om zo kennis uit te wisselen en samenwerkingen aan te gaan. Daarbij biedt het HMC (oud)-leerlingen, die startende ondernemer zijn, de kans om zich te presenteren aan de branche.

ICT

Personeel

Met de groei van het HMC is ook de vraag naar ICT ondersteuning het afgelopen jaar flink toegenomen. Meer medewerkers, meer leerlingen en vooral meer hard- en software betekent meer vragen, meer uitdagingen én oplossingen en vooral meer onderhoud. Het afgelopen jaar is het ICT team op zowel locatie Amsterdam als Rotterdam daarom uitgebreid met een extra Servicedesk medewerker. Tevens hebben wij een Technisch Projectcoördinator in dienst genomen wiens taken er vooral op gericht zijn om alle ICT gerelateerde projecten vanuit een technisch oogpunt te initiëren en begeleiden. Voorbeelden daarvan zijn de invoering van de AVG en Office 365 project.

ICT wordt steeds belangrijker voor het uitvoeren van ons werk. We zijn binnen HMC druk bezig om ICT op een hoger plan te brengen. Eén van de doelstellingen daarbij is om gebruikers zo goed mogelijk te ondersteunen met ICT. In dat kader hebben we vlak voor de zomervakantie van 2017 iedereen gevraagd een vragenlijst in te vullen om zo de gebruikerstevredenheid over onze ICT voorziening te meten. De conclusie die we kunnen trekken is dat er over het algemeen positief geoordeeld wordt over de aangeboden ICT middelen en ICT dienstverlening maar dat er ook zeker nog ruimte voor verbetering ligt. De verbeterpunten lagen vooral op het vlak van bereikbaarheid, klantvriendelijkheid en klantgerichtheid. Onder andere naar aanleiding van deze uitkomst hebben we voor het gehele ICT team een coaching traject gestart met als doel het versterken van de samenwerking, bewustwording over klantbeleving en het ontwikkelen van een klantgerichte attitude. Na dit traject beschikken de ICT medewerkers over praktische handvatten en vaardigheden die nodig zijn om de HMC medewerkers en leerlingen professioneel te kunnen voorzien van een uitstekende dienstverlening.

Hardware

De firewall omgeving van het HMC was na ruim 5 jaar gebruik in 2017 aan vervanging toe. De schoolomgeving is in die jaren stevig gegroeid, dit geldt voor beide vestigingen in Amsterdam en Rotterdam. Door deze groei zijn er meer mobiele devices actief en is er veel meer data verkeer. Veel schoolapplicaties en data moet tegenwoordig ook versleuteld verwerkt worden en beveiligd. Om dit te realiseren zijn er meer resources nodig van de Firewall. Belangrijk is ook rekening te houden met de data groei in de komende (5) schooljaren. Daarom heeft er eind 2017 een vervanging van de oude Firewalls

plaatsgevonden en zijn deze vervangen door een krachtigere Firewall die de verwachte groei van de komende jaren kan verwerken.

Met de introductie van een leslokaal in het Alexandrium was het ook noodzakelijk om voor die locatie een infrastructuur te implementeren die toegang vanaf deze externe locatie naar het netwerk van het HMC mogelijk maakte. Dit is eind 2017 gerealiseerd en daarmee kan men ook op locatie Alexandrium gebruik maken van alle standaard HMC faciliteiten als WIFI, printen en toegang tot de gezamenlijke opslag.

Vooruit lopend op de oplevering van de nieuwbouw in Rotterdam (het Paviljoen) heeft het HMC gedurende 4 maanden gebruik gemaakt van noodlokalen op de parkeerplaats. Eind augustus 2017 zijn deze lokalen geheel volgens de HMC ICT standaard ingericht met netwerktoegang, WIFI en beamers/smartboards. Bij ingebruikname van het Paviljoen zijn vrijwel alle gebruikte ICT middelen vanuit de noodlokalen weer verhuist naar het Paviljoen waar zij nu vol in gebruik zijn.

Office365

Eind 2017 zijn wij gestart met een groot Office365 traject. Op grond van een haalbaarheidsonderzoek dat in het voorjaar van 2017 heeft plaatsgehad is besloten om diverse onderdelen van het Office365 platform te gaan implementeren. Office365 sluit in het algemeen goed aan op de situatie bij het HMC en de wensen en eisen van de organisatie. Vooral voor het onderwijzend personeel zijn er mogelijkheden binnen het platform die direct toepasbaar zijn. Een aandachtspunt hierbij is dat een aantal basisvoorzieningen op orde moeten zijn voordat Office365 gecontroleerd gebruikt kan gaan worden. Daarom is een implementatie in fasen voorgesteld. Technisch gezien levert de migratie naar Office365 geen grote uitdagingen op. Het belangrijkste onderdeel van de eerste fase van het traject is eind 2017 gestart en in januari 2018 succesvol afgerond en bestond uit het migreren van alle e-mail van alle medewerkers naar de Office 365 cloud. Daarmee is de oude e-mailserver op de HMC locatie overbodig geworden en e-mailen alle medewerkers nu vanuit Office365.

Informatiebeveiliging en privacy (IBP), invoering Europese wetgeving AGV

De eisen aan de informatiebeveiliging en bescherming van de privacy worden in 2018 verder geformaliseerd door invoering van de wet Algemene Verordening Gegevens-bescherming (AVG), die 25 mei 2018 in werking treedt als opvolger is van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Ter voorbereiding daarop heeft het HMC in 2017 een traject informatiebeveiliging en privacy gestart. Met dit wil het HMC de volgende doelstellingen bereiken:

- Op een acceptabel niveau voldoen aan de AVG
- Opstellen Informatiebeveiliging- en privacybeleid
- Verhogen bewustzijn van de medewerkers
- Verhogen volwassenheidsniveaus SaMBO-ict norm Informatiebeveiliging en privacy

SaMBO-ict onderscheidt daarbij de volgende volwassenheidsniveaus:

- Volwassenheidsniveau 1 (ad hoc / initieel)
- Volwassenheidsniveau 2 (herhaalbaar maar intuïtief)
- Volwassenheidsniveau 3 (gedefinieerd proces)
- Volwassenheidsniveau 4 (beheerst en meetbaar)
- Volwassenheidsniveau 5 (geoptimaliseerd)

De doelstelling vanuit SaMBO-ict is dat de MBO-instellingen bij de benchmark 2018 voldoen aan minimaal volwassenheidsniveau 3.

In het 3^e kwartaal van 2017 is een nulmeting privacy en informatiebeveiliging door een extern bureau bij het HMC uitgevoerd. Op basis van de toetsingskaders opgesteld door Sambo ICT, is in kaart gebracht waar het HMC staat ten opzichte van de informatiebeveiliging en de persoonsgegevens die het HMC verwerkt. Het onderzoek heeft geresulteerd in een groot aantal bevindingen en aanbevelingen hoe kan worden voldaan aan de AVG. In het najaar heeft het HMC vervolgens deelgenomen aan de MBO Benchmark IBP en privacy. De score van het HMC voor IBP en privacy bedroeg 2,0 en 1,5 en voor de mbo sector was dat 2,1 resp. 1,9.

Met de resultaten van de nulmeting en de benchmark wordt een stappenplan opgesteld waarin uiteen wordt gezet welke maatregelen in 2018 nodig genomen gaan worden die een positieve impact hebben op de volwassenheidsniveaus en de mate waarin de organisatie voldoet aan de nieuwe wetgeving. Het streven is daarbij gericht op het voldoen aan tenminste niveau 3 en op langere termijn aan niveau 4

Topdesk

In 2017 is het servicepakket Topdesk ingevoerd. Topdesk is opgebouwd uit verschillende modules waarmee ondersteunende processen kunnen worden geoptimaliseerd. Wij zijn begonnen met het invoeren van de module meldingenbeheer en de selfservice portal. In meldingenbeheer worden alle storingsen op het gebied facilitair en ICT verzameld. Het inleggen van een melding doen de medewerkers zelf via de zgn self-serviceportal die via internet is te benaderen. Voorheen gebeurde dit via de email, maar inmiddels wordt al ruim de helft van de ICT storingsen via Topdesk gemeld. In de komende jaren staat de invoering o.a. de modules Wijzigingsbeheer en Artikelenbeheer ingepland.

Arbo- en veiligheid

Arbo- en veiligheid is een vast agendapunt op het directie-overleg. Daarnaast worden alle incidenten vastgelegd in de Iris-veiligheidsmonitor (zie ook HS 6 Kwaliteitszorg). In 2017 is in samenwerking met CCB op beide locaties een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) uitgevoerd. Op beide RI&E's is in begin 2018 instemming verkregen van de OR. Over de voortgang van de uitvoering van het plan van aanpak wordt periodiek gerapporteerd in o.a. HMC Intern.

Op beide locaties zijn een ontruimingsoefeningen gehouden en geëvalueerd. De ontruimingenvoltrokken zich binnen de daarvoor gestelde tijd. Met nabij gelegen uitwijklocaties, in Rotterdam het gemeentelijk zwembad en in Amsterdam met het ROC Amsterdam, zijn afspraken gemaakt over de opvang van medewerkers en leerlingen in geval van een calamiteit. Ook de reguliere BHV- en EHBO-trainingen zijn in 2017 op beide locaties meerdere malen verzorgd.

HMC cursus en training BV

De Stichting Hout- en Meubileringscollege is enig aandeelhouder van HMC Cursus en Training BV. De vennootschap richt zich op contractactiviteiten en de exploitatie van de winkels op de locaties.

Algemeen beeld

De omzet van het aantal trainingen is het eerste halfjaar van 2017 voor Cursus en Training als geheel, vrijwel gelijk gebleven aan 2016. De belangrijkste verschuivingen zijn een iets betere vulling van de klassen van de Vakopleiding, maar daar staat tegenover een daling van de maatwerk trainingen. De bezetting van de cursussen en trainingen is onverminderd goed. Zoals zichtbaar, is er een daling van de bruto marge door een stijging van de interne kosten, met name loonkosten. In plaats van op basis van een gemiddeld tarief worden nu de werkelijke loonkosten van de inzet van onderwijzend personeel doorberekend. Verder blijft de omzet op de Hibin trainingen sterk achter, door het wegvallen van subsidies en de te grote werkdruk binnen de sector

Hibin

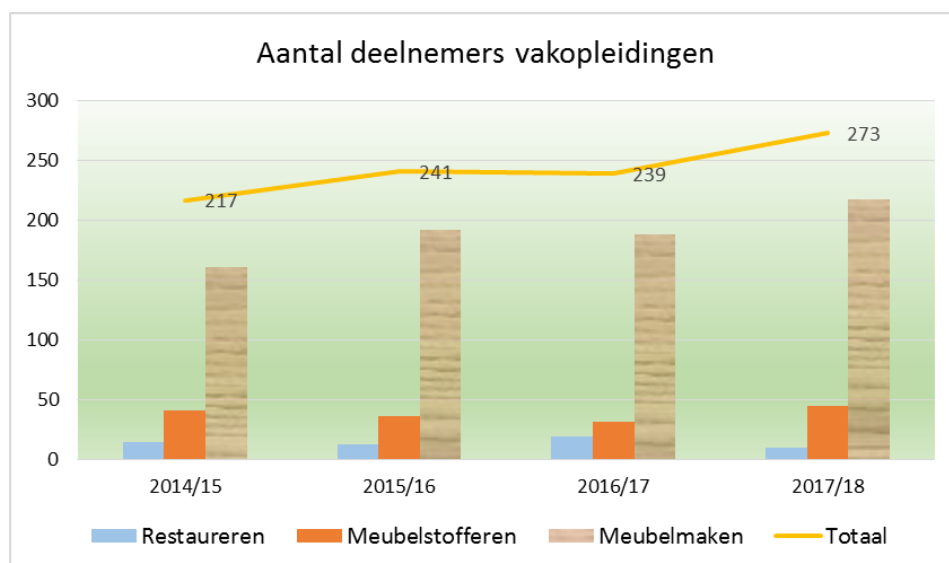
Doordat de subsidie op basis van de sectorplannen reeds in 2016 gestopt is, is er rekening gehouden met een afname van het aantal te geven trainingen. Zowel de omzet als de brutomarge zijn in 2017 hierdoor met 20% gedaald. De sector moet eerst weer mensen werven om de ruimte te krijgen voor verdere opleiding.

Hout Opleidingscentrum (HOC)

De opleidingsbereidheid in deze sector blijft zeer laag. Ook de bezoeken aan de bedrijven worden maar beperkt op prijs gesteld en leveren nauwelijks een scholingsvraag op. Toch lijkt het erop dat er wat meer vraag gaat ontstaan, maar dit heeft pas effect in 2018.

Vakopleiding

Binnen C&T is besloten het aantal klassen gelijk te houden, zodat we over de jaren een stabiele omvang hebben. Door betere interne afstemming hebben we nu voor het jaar 2017/2018 wel een betere klasvulling kunnen genereren, hetgeen zorgt voor een beperkte groei.

Grafiek: aantal deelnemers aan de vakopleidingen

Zoals eerder aangegeven zijn de kosten voor de vakopleiding wel gestegen door de gewijzigde doorberekening van de docententarieven. Daarnaast is vorig jaar de opzet van de praktijkruimten met gescheiden machinales gestart. Dit vraagt meer begeleiding door instructeurs wat ook een drukkende werking op de marges heeft. De brutomarge is door deze ontwikkelingen met 4% gedaald.

Particulieren

De hobbycursussen en trainingen lopen in gelijk volume door. In november is gestart met een nieuwe cursus "Tassen maken". Het is de bedoeling dat deze gaat bestaan uit 10 delen. De inhoud en uitvoering is succesvol gebleken echter door een gescheiden leslokaal en machinale zijn initieel 2 docenten nodig hetgeen een stevige opwaartse druk op de kosten geeft en daarmee op de verkoopprijs. Deze prijs is te hoog gebleken. Alternatieven worden bekeken.

De omzet in het segment particulieren is in 2017 in totaal gegroeid met zo'n 8% met name door de groei in aanmeldingen van de interieur-opleidingen.

In-company maatwerk

Er zijn wel een aantal trainingen gerealiseerd, maar aanzienlijk lager dan de doelstelling. Vaak worden de kosten te hoog ervaren ten opzichte van de verwachting. Omdat het HMC als school gezien wordt en C&T als verlengstuk verwacht men een andere prijsstelling. Veel maatwerk leidt tot een aanzienlijke voorbereiding in verband met de juiste afstemming van de training op het niveau van de mensen en het type werk.

Projecten

Dit jaar is er voor het project "Industrieel Bouwen met Hout" een subsidie verkregen. Het is een publiek private samenwerking tussen diverse bedrijven, de Nederlandse Bond van Timmerfabrikanten en de SSWT. Daarnaast heeft C&T de projectverantwoordelijkheid voor c.a. namens het HMC verzorgd voor EuroSkills, het BPV Verbeterplan en het Topcentrum meubel.

Exploitatieresultaat 2017

Het resultaat op de contractactiviteiten bedroeg over 2017 EUR 131.000 positief
Het resultaat van Facilicon (exploitatie van de houtwinkels) kwam uit op EUR 31.000.
In totaal is het resultaat van HMC Cursus en Training B.V. hiermee uitgekomen op een positief resultaat van EUR 162.000 (2016: EUR 183.000).
Voor nadere specificaties wordt verwezen naar de paragraaf Analyse resultaat 2017 (bldz 85) verderop in dit jaarverslag.

Kwaliteitszorg

Inspectieaudit 2017

In september heeft de inspectie van het onderwijs het vierjaarlijks onderzoek aangekondigd. Het beleid van het bestuur, dat gericht is op de kwaliteit van het onderwijs en het financieel beheer, vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Daarbij doet de inspectie ook onderzoek naar de onderwijskwaliteit bij één of meer opleidingen van het bestuur met als uitgangspunt het vernieuwde Onderzoekskader 2017.

Voor het bestuurlijk gedeelte richt de inspectie zich voornamelijk op de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer. Bij de opleidingen maken ze gebruik van andere kwaliteitsgebieden uit het kader.

Tijdens het vierjaarlijks onderzoek voert de inspectie voor de Staat van het Onderwijs voor mbo een onderzoek uit naar de kwaliteit van examinering en diplomering. Bij twee opleidingen onderzoeken ze het kwaliteitsgebied examinering en diplomering. Bij deze opleidingen onderzoekt men ook de naleving van de overige wettelijke vereisten met betrekking tot schoolkosten en voeren ze bij één van de steekproefopleidingen een onderzoek uit naar ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten (VSV).

Het onderzoek vindt plaats in de periode 22 januari tot en met 23 februari 2018.

Interne audit

In de periode oktober-december 2017 heeft een extern onafhankelijk onderzoeksbureau TriamFloat een interne schoolbrede audit op het HMC uitgevoerd. De doelen van de audit waren tweeledig:

1. Meer inzicht verkrijgen in de instelling als geheel (hoe staan we ervoor) en twee opleidingen in het bijzonder.
2. Ervaring opdoen met het vernieuwde waarderingskader van de inspectie.

Om deze doelen te bereiken wordt de audit zoveel mogelijk ingericht volgens het nieuwe kader. Juist om vanuit HMC ervaring op te doen met het vernieuwde kader, zal het management ook bij de audit van de opleidingen als auditor fungeren. De teamleiders van de ene opleiding die geaudit wordt zijn de auditoren voor de andere opleiding en andersom. Daarnaast is TriamFloat betrokken bij de uitvoering van de audit.

Na analyse van relevant documenten zijn een tweetal opleidingen geselecteerd voor de audit. Dit waren de opleidingen Ondernemend meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer op de locatie Rotterdam en de opleiding Creatief vakman op de locatie Amsterdam. TriamFloat beschrijft de uitkomst van de audit op basis van een stoplichtrapportage (groen, oranje, rood).

Voldoende	Betekent voldoende, de opleiding voldoet in deze standaard aan de basiskwaliteit, er kunnen actiepunten nodig zijn om eigen ambities te realiseren
Matig	Betekent onvoldoende, de opleiding voldoet in deze standaard niet aan de basiskwaliteit: kleine actie op nodig
Onvoldoende	Betekent onvoldoende, de opleiding voldoet in deze standaard niet aan de basiskwaliteit: actie op nodig

De uitkomst van de audit was niet verrassend. Voor de opleiding ondernemend meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer zat voor het grootste deel in de groene en in mindere mate in het oranje categorie. Voor de opleiding Creatief vakman, die sinds 2016 in een verbetertraject zit, zijn op het gebied van onderwijsprogramma (m.n. keuzedelen), BPV (voorlichting) en studiesucces (onvoldoende driejaarlijks gemiddelde) punten als onvoldoende beoordeeld.

BPV verbeterplan (tussenrapportage aug. 2017)

Geconcludeerd kan worden dat er in 2017 veel werk is verzet binnen het HMC in het kader van het bpv-verbeterplan. Op allerlei fronten zijn zaken geanalyseerd, uitgezocht en voorbereid. De focus in het afgelopen jaar lag voornamelijk op voorbereidende activiteiten voor de veranderingen die in het kader van het bpv-verbeterplan moeten worden doorgevoerd. De daadwerkelijke veranderingen en implementatie vinden plaats in 2018. Binnen het HMC is er veel aandacht voor het bpv-verbeterplan bij alle bpv-begeleiders en betrokkenen. Dit heeft zeker een positieve invloed gehad op de resultaten. Ondanks het feit dat de veranderingen in het kader van het bpv-verbeterplan in het afgelopen schooljaar nog niet daadwerkelijk bij de leerlingen en bedrijven zijn terecht gekomen, zijn er goede resultaten geboekt op een aantal gebieden:

- De matching op beide locaties wordt door leerlingen positiever beoordeeld dan tijdens de 0-meting. De beoordeling van de matching door bedrijven is gelijk gebleven aan de 0-meting. Voor beide locaties is het beoogde resultaat met betrekking tot het bieden van hulp door school bij het vinden van een bpv-plaats bereikt.
- Voor wat betreft een betere aansluiting van het leren tijdens de stage en het leren op school door het inhoudelijk koppelen van de terugkomdagen aan de ervaringen en leervragen uit de stage zijn thematische terugkomdagen ontwikkeld binnen het HMC. Dit format is nog niet geïmplementeerd binnen alle opleidingen van het HMC.
- Ondanks het feit dat er nog geen nieuw begeleidingsmodel is geïmplementeerd zijn leerlingen even tevreden (Amsterdam) of meer tevreden (Rotterdam) over de begeleiding tijdens de bpv. Bedrijven zijn (veel) meer tevreden over de begeleiding van het HMC tijdens de bpv. Wat betreft de bedrijven is de doelstelling voor 2018 al behaald. Mogelijk is dit een gevolg van het feit dat de implementatie van het bpv-verbeterplan leeft binnen het HMC. Bpv-begeleiders zijn zich hierdoor wellicht meer bewust van en hebben extra aandacht voor het contact met de stagebedrijven. Ook is op kleine schaal meer uren besteed aan de matching en begeleiding van de bpv. De informatievoorziening voor bedrijven is nog niet concreet gewijzigd, maar de resultaten op dit gebied zijn volgens de SBB-monitor al ruimschoots behaald. Zelfs het beoogde resultaat van 2018 is volgens deze gegevens in 2017 al behaald.

Al met al heeft het HMC een positief resultaat geboekt in dit eerste jaar. Door de voorbereidende activiteiten in het afgelopen jaar worden het komende jaar veel veranderingen doorgevoerd die invloed zullen hebben op de resultaten over gehele linie.

Medewerkersonderzoek (Effectory)

De relatief goede resultaten die behaald zijn in het medewerkers onderzoek van 2016 op HMC niveau is voor de onderliggende teams niet een rede geweest om achterover te leunen. Alle teams/afdelingen hebben met de achterban geïnventariseerd waar nog verbetering mogelijk is.

Uit de verschillende teams/afdelingen kwamen de volgende onderwerpen aan de orde, te weten:

- Oplossingsgericht werken onder begeleiding van een extern bureau NTI/NLP;
- Kennis delen en efficiënter samenwerken;
- Afkomen van eilandjesgedrag;
- Verwachtingsmanagement;
- Doel- en resultaatgerichtheid;
- Open communicatie en feedback geven op elkaar;
- Respecteren van elkaars verschillen;
- Concreet overleg en duidelijke afspraken;
- Collegiale consultatie (intervisie);
- Scholing;
- Eenduidigheid in afspraken;
- Startende collega intensiever begeleiden;

Alumni / Extern rendement (DUO)

Door gediplomeerde leerlingen (schooljaar 2015-2016) een half jaar nadat ze van school zijn te enquêteren krijgen we ook een goed beeld van wat deze groep gediplomeerde oud-leerlingen (gem. respons 54%) van de school en hun opleiding vonden en wat ze zijn gaan doen na hun opleiding op het Hout- en meubileringscollege.

Wat gaat de leerling doen	HMC 2016	HMC 2015	HMC 2014	HMC 2013
Respons	54%	52%	48%	46%
Werken	56%	52%	54%	50%
Voltijds vervolgopleiding	27%	32%	25%	29%
Combinatie werken en leren	9%	10%	11%	10%
Werkloos	4%	4%	6%	8%
Anders	4%	2%	4%	3%

Het aantal werkende loopt iets op (+4%) t.o.v. van het jaar daarvoor en gaat vrijwel ten koste van voltijds vervolgopleiding (-5%). Gemiddeld genomen vinden gediplomeerden van het HMC binnen 1 maand na het behalen van hun diploma een baan. De helft van de werkende gaat werken bij het bedrijf waar ze stage hebben gelopen. Het aantal gediplomeerden die (bewust) werkloos zijn in de periode dat dit onderzoek liep is op een gelijk niveau gebleven.

Alumni / Terugblik naar de school

Oud leerlingen beoordelen het HMC op alle clusters hoger dan 2015. Het cluster examinering is met 8% stijging de uitschieter. Goed werkend examenbureau 's op beide locaties hebben hier zeker aan bijgedragen. De overige clusters scoren tussen de 1% en 5% hoger. De opgaande trend zet zich verder voort en dat beeld zien we ook in andere onderzoeken terug zoals het JOB en het MTO.

Tevredenheid	HMC 2016	HMC 2015	HMC 2014	HMC 2013
Examinering	85%	77%	75%	72%
Begeleiding BPV (op school + BPV)	71%	70%	72%	70%
Persoonlijke begeleiding (alleen bol)	85%	81%	83%	79%
Voorbereid op zoeken	53%	52%	45%	48%
Zinvolheid	84%	79%	81%	81%
Aansluiting theorie op praktijk	77%	73%	71%	65%
Inhoud	91%	88%	89%	82%

Schema: terugblik naar school 2013-2016

Indicator Jaarresultaat en diplomaresultaat:

De jaar- en diplomaresultaten (het interne rendement van de opleiding) is op 1 oktober 2017 berekend volgens onderstaande formules.

Jaarresultaat:

Formule op niveau instelling:
$$\frac{\text{Het aantal gediplomeerden in de instelling in een teljaar}}{\text{Het aantal gediplomeerden in de instelling in een teljaar} + \text{het aantal ongediplomeerde instellingsverlaters uit de instelling in hetzelfde jaar}}$$

Diplomaresultaat:

Formule op niveau instelling:
$$\frac{\text{Het aantal gediplomeerde instellingsverlaters* vanuit de instelling in een teljaar}}{\text{Alle instellingsverlaters vanuit de instelling in hetzelfde jaar}}$$

* ongeacht wanneer het diploma is behaald

Het HMC heeft deze indicatoren niet alleen op HMC niveau en de niveaus 2, 3 en 4 maar ook per locatie, branche, opleiding en leerweg tot haar beschikking. Juist deze cijfers geven de opleidingsteams en het management specifieke informatie per opleiding, niveau en leerweg.

Na analyse van de gegevens worden verbeterpunten opgenomen in de jaarlijkse A3 HMC-, locatie-, staf- en teamplannen.

De onderwijsinspectie heeft vanuit haar taak de kwaliteit van het onderwijs te bewaken een minimale inspectienorm op de niveaus vastgesteld. Per aug. 2017 is het nieuwe toezichtkader van de onderwijsinspectie van kracht en daarbij zijn de inspectienormen op de niveaus 2, 3 en 4 voor Jaar- en Diplomasresultaat verhoogd. In onderstaand schema is een overzicht gegeven van de nieuwe inspectienormen per niveau op Jaar- en Diplomasresultaat afgezet tegen de HMC resultaten.

Norm	JR HMC	DR HMC	JR inspectie	DR inspectie
Niveau 1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Niveau 2	73,4%	60,6%	66,8%	61,1%
Niveau 3	74,1%	70,8%	67,9%	69,6%
Niveau 4	67,0%	68,1%	67,9%	69,6%

Schema: Inspectienorm vs. HMC jaarresultaat- en diplomasresultaat score 2016-2017

Het HMC moet met zijn Jaar- of Diplomasresultaat per niveau gelijk of hoger zijn dan de inspectienormen. Zoals bovenstaand schema laat zien voldoet het HMC niet op alle niveaus voor Jaar- en Diplomasresultaten aan de inspectienormen. De jaarresultaten op HMC niveau 2 zijn met 7,1% fors gestegen maar op niveau 3 en 4 met resp. 2,3% en 2,9% gedaald t.o.v. 2016 waarbij niveau 4 ook onder (-0,9%) de nieuwe inspectienorm zit. Het aantal vsv'ers op niveau 2 kwam 4% onder de OC&W norm van 10% uit voor normjaar 2015-2016. Klas als werkplaats, waarbij één dag in de week een ambulant hulpverlener in de klas aanwezig is heeft hier zichtbaar aan bijgedragen. Mogelijk wordt dit concept doorgetrokken naar niveau 3 en 4 als subsidieaanvraag wordt goedgekeurd.

Schooljaren	JR Niv. 2 HMC	DR Niv. 2 HMC	JR Inspectie	DR Inspectie
2013/2014	79,9%	76,1%	56,5%	45,2%
2014/2015	68,2%	59,8%	56,5%	45,2%
2015/2016	66,3%	50,0%	56,5%	45,2%
2016/2017	73,4%	60,6%	66,8%	61,1%

Schema: inspectienorm vs. HMC jaarresultaat- en diplomasresultaat score per niveau 2

Schooljaren	JR Niv. 3 HMC	DR Niv. 3 HMC	JR Inspectie	DR Inspectie
2013/2014	78,2%	70,7%	65,3%	67,3%
2014/2015	77,7%	75,3%	65,3%	67,3%
2015/2016	76,4%	67,6%	65,3%	67,3%
2016/2017	74,1%	70,8%	67,9%	69,6%

Schema: inspectienorm vs. HMC jaarresultaat- en diplomasresultaat score per niveau 3

Schooljaren	JR Niv. 4 HMC	DR Niv. 4 HMC	JR Inspectie	DR Inspectie
2013/2014	72,2%	72,4%	64,2%	67,3%
2014/2015	69,5%	70,8%	64,2%	67,3%
2015/2016	69,9%	69,8%	64,2%	67,3%
2016/2017	67,0%	68,1%	67,9%	69,6%

Schema: inspectienorm vs. HMC jaarresultaat- en diplomasresultaat score per niveau 4

Groei van het HMC

Het HMC is de afgelopen jaren flink gegroeid en dat verklaard waarom de Jaar- en Diplomasresultaten achterblijven bij de MBO Benchmark. De twee grootste pijlers van het HMC zijn de BOL 4 opleidingen Meubel en Interieur. Uitval in deze opleidingen is

geconcentreerd in de 1^e en 2^e klas en heeft t.o.v. het aantal gediplomeerden uit cohort 2014 dan een negatief effect op de Jaar- en Diplomaresultaten.

Vb. Op 1-10-2014 zijn er 3142 leerlingen op het HMC. Op 1-10-2017 zijn dat er 3786. Dit is een plus van 644 leerlingen. In juli 2018 worden de leerlingen (N4) uit cohort 2014 gediplomeerd. Aantal diploma's worden dan gedeeld door aantal diploma's + schoolverlaters. Aantal schoolverlaters kan relatief hoger uitvallen omdat er op 1-10-2017 644 leerlingen meer zijn ingestroomd dan op 1-10-2014.

Schooljaren	Aantal leerlingen	Groei/krimp per jaar in aantal	Groei/krimp per jaar in %
1-10-2013	3040	-55	-1,8%
1-10-2014	3142	+102	+3,2%
1-10-2015	3381	+239	+7,1%
1-10-2016	3659	+278	+7,6%
1-10-2017	3786	+127	+3,4%

Schema: Groei HMC in de jaren 2013 t/m 2017

MBO Benchmark (vakscholen)

Vergelijken we de HMC rendementen met de vakscholen vergelijkingsgroep mbo benchmark dan zien we dat het HMC minder scoort op jaar- (-4,3%) en diplomaresultaat (-6,2%). Dit is te verklaren door de grote groei (zie boven) van het HMC. Bij gelijkblijvende leerlingaantallen vanaf 1-10-2017 zou deze negatieve invloed over minimaal twee jaar weer moeten zijn weggewerkt. Dit kan zelfs een forse verbetering laten zien omdat het totaal aantal MBO'ers de komende jaren i.v.m. demografische ontwikkelingen in het mbo afneemt.

Schooljaren	Jaarresultaat HMC	Jaarresultaat MBO (Benchmark)	Diplomaresultaat HMC	Diplomaresultaat MBO (Benchmark)
2012 - 2013	71,2%	69,7%	69,8%	68,3%
2013 - 2014	76,0%	74,4%	75,2%	73,4%
2014 - 2015	71,2%	75,7%	70,0%	75,0%
2015 - 2016	71,0%	74,3%	67,4%	73,3%
2016 - 2017	70,0%	74,3%	67,7%	73,9%

Schema: HMC jaar- en diplomaresultaat t.o.v. vergelijkingsgroep van mbo benchmark

HMC-, locatie en teamplannen met behulp van de A3 methodiek

In 2017 is na evaluatie besloten dat de jaarplansystematiek gewijzigd wordt van een schooljaar systematiek naar een kalenderjaar systematiek. Het schooljaarplan 2016-2017 is daarbij verlengd naar 31-12-2017. Op 01-01-2018 gaat het nieuwe jaarplan in. De wijziging vloeit voort uit de te drukke periode aan het einde van het schooljaar en de start van het nieuwe schooljaar. De planvorming loopt dan ook beter in de pas met de begrotingscyclus en eventueel de taaktoedeling van docenten.

Op HMC niveau wordt in 2018 bepaald welke succesbepalende factoren (SBF's) er worden doorgezet naar de beide locatieplannen en het centrale stafplan. De onderwijsteams zetten hun eigen specifieke SBF's in het teamplan. Dit kan per team verschillend zijn.

<p>MISSIE Het HMC is een mbo vakschool, gericht op de ontwikkeling van vakmanschap, creativiteit en ondernemerschap tot het hoogst mogelijke niveau, in een schoolcultuur die wordt gekenmerkt door persoonlijke aandacht, betrokkenheid en branchegerichtheid</p>	<p>VISIE Strategisch beleidsdoelstellingen (schooljaar 2013-2014 tot schooljaar 2017-2018)</p> <ul style="list-style-type: none"> Wij hebben onze onderwijsvisie, die uitgewerkt is in het concept van het werkplaatsleren, in al onze opleidingen gerealiseerd. Wij zijn als kennis en expertisecentrum de logische gesprekspartner voor opleidingsvraagstukken en daaraan gelinkte innovaties in de branche. Wij zijn professionals waarbij de verantwoordelijkheid wordt ingevuld op de afgesproken wijze. Wij (docenten) zijn van huis uit vakman/vrouw op vak-, pedagogisch- en didactisch gebied en groeien binnen het HMC door naar HBO niveau. Wij presteren zodanig dat al onze stakeholders ons beoordelen met het resultaat 'goed'. Wij realiseren een maximale efficiency en effectiviteit in onze organisatie. Wij ondersteunen het onderwijsproces met optimaal lopende bedrijfsprocessen. 	<p>SUCCESBEPALENDE FACTOREN</p> <ol style="list-style-type: none"> Vergroten van de tevredenheid van onze leerlingen over de BPV en het creëren van een grotere betrokkenheid van de bpv bedrijven bij het opleiden. Teams en locaties ervaren meerwaarde van de samenwerking tussen teams en locaties. De nieuwste vakinhoudelijke technologieën kennen en inzetten in het onderwijs daar waar dit vereist of gewenst is. ICT gebruik van tablets, smartboards en Magister in het onderwijs vergroten. Mogelijke oplossingen implementeren voor werkdrukbeleving bij medewerkers. HMC heeft haar strategische keuzes bepaald samen met medewerkers en externen en vastgelegd in haar strategisch beleidsplan 2017-2021. Nieuwe eisen wet en regelgeving examinering zijn geïmplementeerd. Tekortkomingen zijn opgelost. 		
<p>1. LEIDERSCHAP & GOVERNANCE</p>	<p>3. HRM BELEID</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Besluitvorming op aanbeveling van PZ (5) (VERF) ✓ Scholing assessoren (1) (VERF) ✓ HMC dag (2) (verf) • uitbreiding helpdesk (4) (verf) 31-3-2017 <p>2. STRATEGIE & BELEID</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertalen van missie/visie naar vernieuwd strategisch beleid. (6) (VERF) 40% 28-4-2017 ✓ Goedgekeurd BPV plan door MBO in bedrijf (1) (VERF) -11-2016 ✓ plan van aanpak BPV (1) (Verf) ✓ visie op samenwerking ontwikkelen door m.t. (2) (verf) • nieuwe technologie op HMC agenda 2017-2021 (3) (verf) 31-3-2017 ✓ aanpassing examencommissie (7) (Verf) <p>4. FINANCIËEL BELEID</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afspreken HMC-labs maken over gebruik en inzet in en buiten de lessen. (3) (VERF) ✓ vastgestelde begroting 2017 tbv nieuwe technologieën (3) (verf) 16-12-2016 	<p>5. PRIMAIR PROCES & ONDERWIJSKwalITEIT</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Besluit over voorniet gezamenlijke examencommissie (7) (VERF) • Besluit over aanpassingen als gevolg van nieuw toezichtlaider. (7) (VERF) 30% • uitvoeren plan van aanpak (1) (verf) 10% • onderlinge samenwerking onderdeel van BPV projectaanpak (2) (verf) 15% 	<p>7. MEDEWERKERS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkdrukbeleving op teamniveau zit binnen de aangegeven handbreedte (norm: tussen 60 % en 80 %) (5) 60 % X Gebruik tablets (norm: min. 100 %) (4) 26,7 % X Gebruik smartboards/smartboarders (norm: tussen 80 % en 100 %) (4) 50,8 % X Al het onderwijzend personeel gebruikt alle faciliteiten van Magister (norm: min. 100 %) (4) 85 % • Hogere score op relevante vraag uit het medewerkeronderzoek. (norm: tussen 50 % en 75 %) (2) 58,8 % 7 Twee HMC-labs operationeel (norm: min. 2 #) (3) 2 # X locatie- teamoversijgende contacten (norm: tussen 3 # en 5 #) (2) 1 # • opgenomen in vastgestelde HMC agenda 2017-2021: (norm: min. 1 #) (3) 7 Post nieuwe technologieën opnemen in investeringsbegroting (norm: min. 1 #) (3) 1 # <p>6. LEERLINGEN & BEDRIJFSLEVEN</p> <ul style="list-style-type: none"> 7 Goedgekeurd plan om betrokkenheid van BPV bedrijven te vergroten (norm: min. 1 #) (1) 1 # 7 plan van aanpak opstellen en vaststellen (norm: min. 1 #) (1) 1 # • uitvoeren plan van aanpak BPV (norm: min. 100 %) (1) <p>8. MAATSCHAPPIJ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategisch beleidsplan vastgesteld (norm: min. 1 #) (6) 	<p>9. BESTUUR, TOEZICHT & OVERHEID</p> <ul style="list-style-type: none"> 7 Voldoen aan nieuw toezichtlaider inspectie en voldoet aan wettelijke vereisten (norm: min. 100 %) (7) 100 % 7 Aantal gediplomeerde assessoren (norm: tussen 50 # en 60 #) (7) 55 #

HMC-niveau:

- Vergroten van de tevredenheid van onze leerlingen over de BPV en het creëren van een grotere betrokkenheid van BPV bedrijven bij het opleiden.
 - In aug 2017 is er een eerste tussenrapportage opgeleverd (zie tussenrapportage blz. xx)
- Teams en locaties ervaren meerwaarde van de samenwerking tussen teams en locaties.
 - Focus op kennisdeling in teams, intervisie bij teamleiders en themabijeenkomsten gehouden.
- De nieuwste vakinhoudelijke technologieën kennen en inzetten in het onderwijs daar waar dit vereist of gewenst is.
 - Op beide locaties is een HMC-lab operationeel en leerlingen en docenten zijn binnen en buiten de lessen om aan het experimenteren met de nieuwste technieken op hout-, meubel en interieurgebied.
- ICT gebruik van tablets, smartboards en Magister in het onderwijs vergroten.
 - Scholing in het gebruik van ICT in het primaire proces wordt voortgezet. Driekwart van de medewerkers heeft 0-meting uitgevoerd. De gemiddelde score op de verschillende office applicaties ligt rond de 50%. Scholing wordt hierop ingezet.
- Mogelijke oplossingen implementeren voor werkdrukbeleving bij medewerkers.
 - Werkdruk is regelmatig onderdeel van gesprek in. In planningsprogramma voor inzet van medewerkers Foleta zijn de taken per medewerker inzichtelijk gemaakt. Werkdrukbeleving wordt tweejaarlijks gemonitord en uit het MTO van 2016 kwam een werkdrukverlaging van 10% t.o.v. 2014. In maart 2018 volgt een volgende MTO meting.
- HMC heeft haar strategische keuzes bepaald samen met medewerkers en externen en vastgelegd in haar strategisch beleidsplan 2017-2021.
 - In 2017 is de herijking van de missie en visie afgerond. Afgeleide SBF's zijn geformuleerd en zijn uitgangspunt voor A3-jaarplan 2018
- Nieuwe eisen wet en regelgeving examinering zijn geïmplementeerd. Tekortkomingen zijn opgelost.

7.3 De centrale en locatie-examencommissies zijn volgens de nieuwe eisen uit de wet- en regelgeving per 1 aug. 2017 aangepast.

Twee keer per jaar wordt de voortgang gemonitord in een A3 managementgesprek. Waar nodig kan dit lijden tot tussentijdse bijstelling. Aan het einde van het kalenderjaar worden de doelstellingen geëvalueerd en waar nodig afgevinkt of doorgezet. Doorgezette- en nieuwe doelstellingen worden in het A3-jaaplan 2018 opgenomen.

Passend Onderwijs HMC

Het HMC biedt leerlingen een zo passend mogelijke begeleiding, binnen de mogelijkheden die de school heeft. Het HMC gaat uit van de mogelijkheden van de leerlingen en niet van de beperkingen.

De zorgstructuur:

De zorgstructuur is onderdeel van de begeleidingsleerlijn. Het startpunt om te bepalen of een leerling in aanmerking komt voor extra begeleiding is de intake. Alle extra begeleiding en zorg die docenten/begeleiders van het HMC geven naast de basis studieloopbaanbegeleiding aan leerlingen vallen hieronder. Het is een structuur van integrale zorg. Daar waar extra begeleiding gegeven kan worden door de studieloopbaanbegeleiders, studietoördinatoren en adviseur leerlingbegeleiding wordt dat gedaan mede vanuit de ondersteuning van de schoolmaatschappelijk werker/jeugdadviseur en de ambulante begeleider. De organisatie van de begeleiding bestaat uit:

- de studieloopbaanbegeleider (1e lijn) = SLB'er
- de studietoördinator (2e lijn)
- de adviseur leerlingbegeleiding (2e lijn)
- de schoolmaatschappelijk werker/jeugdadviseur (3e lijn)
- de ambulante begeleider (3e lijn)
- ZAT (Zorg Advies Team) (3e lijn)

Visie op de inhoud van het aanbod:

Het begeleidings- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte levert een belangrijke bijdrage in het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. De SLB'er speelt hierbij een centrale rol, eventueel met ondersteuning van een specialist die binnen de school werkzaam is.

Het basis arrangement:

We gaan ervan uit dat ongeveer 90% van de leerlingen van het HMC voldoende hebben aan de basisbegeleiding die de leerling van de studieloopbaanbegeleider (SLB'er) krijgt. De SLB'er is het eerste aanspreekpunt voor alle vragen en eventuele hindernissen die de leerling tegen komt tijdens de opleiding. Regelmatig zijn er studievoortgangsgesprekken tussen de leerling en de SLB'er over de studieresultaten, persoonlijke vaardigheden en werkhouding.

Het basis+ arrangement:

Het kan voorkomen dat er extra tijd voor de SLB'er nodig is bij (begeleidings) activiteiten die de reguliere SLB overstijgen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om leerlingen die een grotere dan reguliere behoefte hebben aan ondersteuning. Naast het bieden van specifieke en structurele extra aandacht hebben deze leerlingen ook behoefte aan een vast aanspreekpunt waar ze terecht kunnen.

Het extra arrangement:

Leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte uit o.a. het speciaal onderwijs, praktijkonderwijs, LOO en regulier onderwijs kunnen situatie een zgn. extra arrangement krijgen. In de verlengde intake wordt de specifieke ondersteuningsbehoefte besproken. Als er sprake is van een extra arrangement wordt dit vastgelegd in een bijlage van de onderwijsovereenkomst (OOK). Hier gaat het om een structurele vorm van ondersteuning door een specialist (b.v. een ambulante begeleider) van buiten het onderwijsteam.

Kenmerk	I. Basis arrangement Reguliere Studieloopbaanbegeleiding	II. Basis+ arrangement Extra begeleiding Incidenteel/kortdurend	III. extra arrangement Extra begeleiding Structureel/langdurig
Extra begeleiding	SLB Verzuimsignalering (specialist) Onderwijsondersteuning (specialist)	SLB+: planning en organisatie (individueel) trainingen	Individuele begeleiding (specialist)* *Veronderstelt tevens SLB+ vanwege structurele extra inzet van en afstemming door SLB-er
Didactische ondersteuning	Dyslexie	Digitaal lesmateriaal/hulpmiddelen Aanpassing examinering (Vaktechnische) huiswerkbegeleiding	
Fysieke omgeving	Afspraken medisch handelen/ medicatie gebruik	Aanpassingen meubilair/werk- materiaal	
Expertise	Omgaan met verschillen Signalering risicokenmerken	Ernstige dyslexie / dyscalculie Advies specialisten	Specialistische kennis
Samenwerking	Onderwijsteam	Studiecoördinator Adviseur leerlingbegeleiding SMW/Jeugdadviseur Leerplicht Ambulant Begeleider Schoolarts	Expertise AB-diensten Leerplicht/RMC CJG/Jeugdzorg Reclassering
BPV	BPV voorbereiding	Extra ondersteuning BPV	Extra BPV bezoek Voorbereiding BPV-adres (voorlichten, aanpassingen)

Schema: Overzicht van ondersteunings- en begeleidingsarrangementen op basis van ondersteuningsbehoeften

Huidige situatie:

Het invoeren van het passend onderwijs beleid is goed verlopen. Sindsdien is veel in gang gezet en zijn er positieve resultaten behaald. Dit betekent niet, dat het hiermee stopt. Passend onderwijs is nog in ontwikkeling. De inhoud en de kwaliteit van de begeleiding van leerlingen en het verbeteren ervan blijft aandacht vragen.

De docententeams in Amsterdam zijn begin van het schooljaar actief geïnformeerd over Passend Onderwijs en de rol die daarin voor hen is weggelegd.

Er zijn verdere stappen gezet in het professionaliseren van de intake, waardoor er sneller en beter ingeschat kan worden welke extra ondersteuning een leerling nodig heeft. Voorop staat dat het HMC werkt aan het versterken van de loopbaanpositie van de leerling door het bieden van begeleiding/zorg in en om het opleidingsteam.

De basisbegeleiding (1e lijnsbegeleiding), geboden in de onderwijsteams door docenten en SLB'er, is divers van kwaliteit en niveau. Het erkennen, herkennen en dragen van de basisbegeleiding die men regulier vanuit een onderwijsteam biedt vraagt een reflectie (op de huidige situatie), omdat niet ieder team dezelfde startpositie heeft. Dat hangt samen met opleidingsniveau (2/3/4) en de deskundigheid van het team.

De zorgstructuur van 2e lijnbegeleiding (basisplus) is voor de studieloopbaanbegeleiders een goede tool om leerlingen wekelijks met een praktische steun in de rug te bieden.

De derde lijnsbegeleiding wordt ingezet door extern ingehuurde professionals. Het SMW wordt bekostigd uit een andere subsidie dan de passend onderwijs gelden. SMW valt onder de derdelijns begeleiding.

Voor de inzet van het extra arrangement wordt een addendum aan de onderwijs overeenkomst (OOK) gemaakt. De begeleidingsdoelen en afspraken die hierin worden vastgelegd worden besproken met de leerling, de studieloopbaanbegeleider, ouders. Specifieke zaken worden in Magister geregistreerd zodat het docententeam op de hoogte is van wat er aan begeleidingsvraag en ondersteuningsbehoefte ligt.

Locatie Amsterdam:

De samenwerkingspartners in Amsterdam zijn Leerplicht, GGD, Spirit, Altra, Heliomare, Viertaal, VISO en Kentalis.

Het HMC Amsterdam ontvangt subsidie vanuit de Dienst Maatschappelijk Ondernemen (DMO) voor het inzetten van o.a. een verzuimcoördinator en klassenassistenten.

Mbo-instellingen en gemeente Amsterdam hebben een convenant getekend voor een stedelijk MBO-Jeugdteam. Zij hebben de opdracht om jongeren die ondersteuning en/of jeugdhulp nodig hebben, dit tijdig te bieden, zodat zij een goede startpositie op de arbeidsmarkt en in de samenleving krijgen. Het gaat om de verbinding tussen de ondersteuning vanuit onderwijs en de hulp voor de jeugd. Het team bestaat uit jeugdadviseurs, jeugdartsen en jeugdpsychologen van de Geestelijk Gezondheidszorg (GGZ). De leerplichtambtenaar, jeugdadviseur, jeugdarts en SMW zijn vertegenwoordigd in het zorgadviesteam (ZAT) van het HMC Amsterdam.

Locatie Rotterdam:

Door de invoering van passend onderwijs en transitie jeugdzorg zijn er veranderingen gekomen in hoe de jeugdzorg aangeboden wordt. Dit is van invloed op de invulling en het doel van het ZAT (zorgadviesteam).

In Rotterdam wordt er een andere vorm aan gegeven dan in Amsterdam. In 2014 zijn hier de eerste processtappen in gezet. Rotterdam heeft een structureel zorgoverleg met de interne partners. Daar waar nodig sluiten, op casusniveau, externe partners aan. Denk hierbij aan politie, team veilig thuis, centrum jeugd en gezin.

HMC Rotterdam werkt tevens samen met ambulante diensten als: Enver, Auris, Stek Jeugdhulpverlening en Flexus Jeugdplein. Leerplicht heeft maandelijks spreekuur op school.

Leerlingen met een bijzonderheid

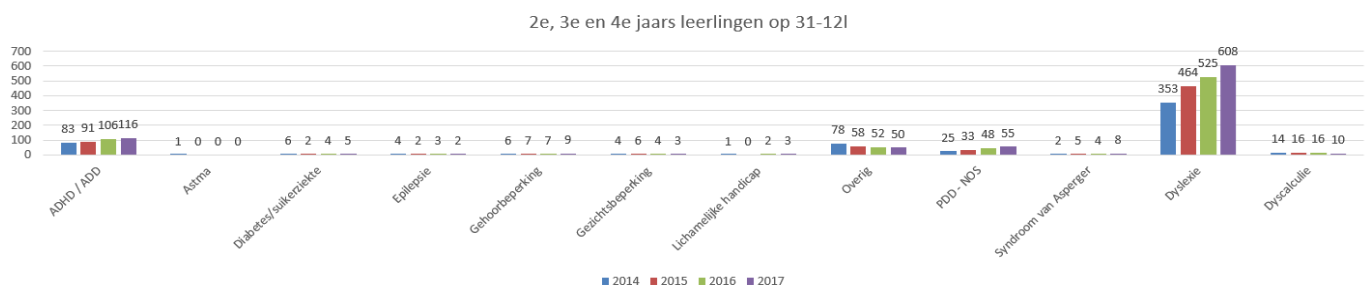
Op 31 december 2017 zijn er op het HMC 412 (-5% (435) in 2016) eerstejaars leerlingen ingestroomd met één of meerdere bijzonderheden. Hiervan hebben 298 (-4%), 287 in 2016) leerlingen in meer of mindere mate een vorm van dyslexie en 76 (+9%), 69 in 2016) ADHD/ADD (zie onderstaande tabel).

Tabel: 1e jaars leerlingen met een bijzonderheid

Op 31 december 2017 zijn er op het HMC 869 (+11%), 771 in 2016) tweede-, derde- en vierdejaars leerlingen met één of meerdere bijzonderheden. Hiervan hebben 608 (+14%), 525 in 2016) leerlingen in meer of mindere mate een vorm van dyslexie en 116 (+9%), 106 in 2016) ADHD/ADD (zie onderstaande tabel).

Het aantal leerlingen (alle leerjaren) met in meer of mindere mate een vorm van dyslexie is de afgelopen vier jaar met 38% toegenomen. Dit geldt ook voor alle leerlingen met ADHD/ADD met een plus van 29% en PDD-NOS met 42%. De overige categorieën zijn min of meer stabiel.

Tabel: 2^e, 3^e en 4^e jaars leerlingen met een bijzonderheid

Risico-analyse leerlingen met een bijzonderheid:

De afgelopen jaren (2014-2017) is het aantal leerlingen met een bijzonderheid fors gestegen t.o.v. het totaal aantal leerlingen.

Loopbaan en Burgerschap

Het HMC heeft voor de onderdelen uit het loopbaan- en burgerschapsdossier zodanig lesmateriaal ontwikkeld en aangeschaft dat alle eisen rondom loopbaan en burgerschap (L&B) worden afgedekt. De dimensie Loopbaanoriëntatie & -ontwikkeling wordt in de studieloopbaan begeleidingsuren gegeven waarbij er opdrachten gemaakt worden en de ontwikkeling van de leerling vastgesteld wordt. Voor alle leerjaren wordt er gewerkt met lessen die door de projectgroep Studieloopbaanbegeleiding ontwikkeld zijn. Burgerschap wordt in de vorm van workshops/lessen aangeboden en met toetsen en/of opdrachten afgesloten en beoordeeld.

In alle BPV periodes, werkt de leerling aan onderdelen van burgerschap. Dit betreft de Economische dimensie:

De bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de

arbeidsgemeenschap, kortom het functioneren als werknemer. Dit wordt 1 of 2 keer, afhankelijk van het niveau van de opleiding, summatief beoordeeld.

Klachten

Het HMC is aangesloten bij de Stichting Geschillencommissie Onderwijs (SGO) en beschikt over vastgestelde procedures voor 'ongewenst gedrag', onderwijs- en examenklachten. De klachtenregeling, -procedures en -formulieren zijn voor leerlingen, ouders of externe partijen toegankelijk op de HMC website en/of op het HMC-intranet. Alvorens een klacht officieel in te dienen moet men altijd eerst getracht hebben er onderling uit te komen. Lukt dit niet of niet voldoende dan ligt de weg open om een officiële klacht in te dienen.

Leerlingen kunnen bij klachten, ongeacht welke, hun klacht indienen bij het secretariaat van de klachtencommissie. De commissie beoordeelt in eerste instantie waar de klacht thuishoort. Examenklachten worden doorgezet naar de examencommissie, klachten over ongewenst en/of overige klachten worden door de commissie zelf behandeld of bij ongewenst gedrag eventueel doorgezet naar het CvB of onderwijsinspectie naar gelang de ernst van de klacht.

In het kalenderjaar 2017 is er op de locatie Rotterdam 1 algemene klacht van een BPV bedrijf behandeld. Deze is naar tevredenheid van beide partijen opgelost. Van de 4 ingediende examenklachten zijn er 2 die door de leerling zijn ingetrokken en 2 zijn er naar tevredenheid van beide partijen opgelost. Bij de mbo-ombudslijn is voor de locatie Rotterdam geen klacht binnengekomen.

Op de locatie Amsterdam is 1 algemene klacht ingediend en 1 examenklacht. Deze zijn naar tevredenheid van beide partijen opgelost. Bij de mbo-ombudslijn zijn voor de locatie Amsterdam geen klachten binnengekomen.

Op beide locaties is er geen klacht van ongewenst gedrag ingediend.

Klachten t.a.v.:	HMC 2017	HMC 2016	HMC 2015	HMC 2014
Algemeen	2	2	0	2
Examen	5	2	2	7
Ongewenst gedrag	0	0	0	0
Ombudslijn	0	1	1	1

Schema: ingediende klachten HMC 2014-2017

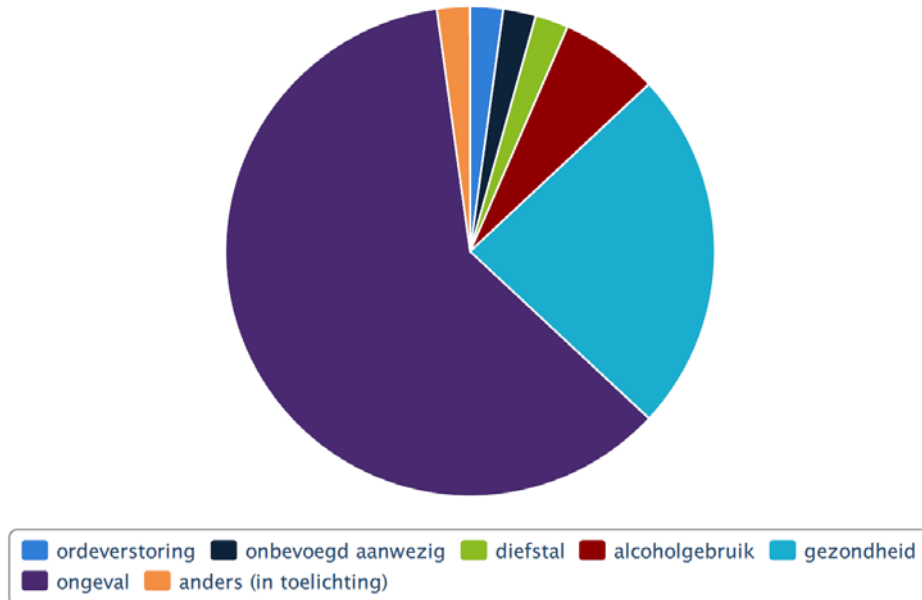
Geschillencommissie

Het HMC heeft een Interne geschillencommissie waaraan geschillen tussen werknemer en werkgever, over de toepassing van de CAO BVE, kunnen worden voorgelegd. In 2017 zijn geen geschillen aangemeld bij de commissie. Het College van Bestuur heeft in 2017 eenmaal vergaderd met de twee externe leden van de geschillencommissie om het contact te onderhouden.

IRIS+ veiligheidsmonitor

Er hebben zich op beide locaties in kalenderjaar 2017 46 incidenten voorgedaan. De meeste (28) zijn het gevolg van ongevallen waarbij de leerling zich heeft gesneden aan gebruikt handgereedschap zoals bv. een stanleymes of beitel. Gezondheidsproblemen (11), diefstal

(1), vastzittende lift (1), alcoholgebruik op schoolplein (3), onbevoegd in school (1) en een orde verstoring (1) waren de oorzaken. De meeste ongelukken gebeurde in de eerste en tweede lesperiode en vooral bij 1^e jaars (54%). In leerjaar twee, drie en vier was dat respectievelijk 26%, 14% en 1%.

Inzet examenproducten

Alle scholen moeten bij de examinering gebruik maken van valide examenproducten gebruiken. Om te komen tot valide examenproducten, kan er per kwalificatie gekozen worden uit drie routes, te weten:

Route 1 = inkoop van examens bij gecertificeerde instantie

Route 2 = zelf examens maken binnen de collectieve afspraken

Route 3 = examens aanbieden voor externe validering

In onderstaande tabel is per kwalificatie aangegeven welke route is gehanteerd.

De reden dat het HMC gebruik maakt van zelf geconstrueerde examens (route 2) is dat er geen andere partijen zijn die op dit moment een valide examenproduct kunnen leveren. Een van de uitgangspunten hierbij is dat de examenproducten voldoen aan de collectieve afspraken (gemaakt door de mbo-sector). Kort gezegd gaat het om vijf criteria:

- wettelijke kaders, kwalificatiedossier en standaarden zijn uitgangspunt;
- aantoonbare betrokkenheid scholen en bedrijfsleven;
- onafhankelijkheid is gewaarborgd (construeren en vaststellen van exameninstrumenten zijn separaat en onafhankelijk van elkaar georganiseerd);
- systematisch en volgens vastgestelde processen;
- constructeurs en vaststellers hebben inhoudelijke expertise en handelen professioneel

Examenverslag:

Cohort (e.v.)	Kwalificatiedossier	Kwalificatie	Crebo	Niveau	Leenweg	Soort examen (beroepsgericht of talen)	Rating	Toegang tot route 2	Servicedocument beschikbaar?	Gekozen route	Verantwoording
2016-2017	Industrieel produceren met hout	Montagemedewerker industrieel produceren met hout	25008	2	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Industrieel produceren met hout	Allround montagemedewerker industrieel produceren met hout	25007	3	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Industrieel produceren met hout	Werkvoorbereider industrieel produceren met hout	25009	4	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Industrieel produceren met hout	Montagemedewerker industrieel produceren met hout	25008	2	BBL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 1	
2016-2017	Industrieel produceren met hout	Allround montagemedewerker industrieel produceren met hout	25007	3	BBL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 1	
2016-2017	Machinaal houtbewerken	Machinaal houtbewerker	25016	2	BBL	beroepsgericht	A	ja	ja	route 1	
2016-2017	Machinaal houtbewerken	Machinaal houtbewerker	25016	2	BBL	taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Machinaal houtbewerken	Allround machinaal houtbewerker	25015	3	BBL	beroepsgericht	A	ja	ja	route 1	
2016-2017	Machinaal houtbewerken	Allround machinaal houtbewerker	25015	3	BBL	taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	25018	2	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Allround meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	25017	3	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Ondernemend meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	25019	4	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Werkvoorbereider meubelindustrie/(scheeps)interieurbouw	25020	4	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2	
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	25018	2	BBL	beroepsgericht	A	ja	ja	route 1	

2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	25018	2	BBL	taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Allround meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	25017	3	BBL	beroepsgericht	A	ja	ja	route 1
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Allround meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer	25017	3	BBL	taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Werkvoorbereider meubelindustrie/(scheeps)interieurbouw	25020	4	BBL	beroepsgericht	A	ja	ja	route 1
2016-2017	Meubels en (scheeps)interieurs maken	Werkvoorbereider meubelindustrie/(scheeps)interieurbouw	25020	4	BBL	taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Meubels stofferen	Meubelstoffeerder	25022	2	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Meubels stofferen	Allround meubelstoffeerder	25021	3	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Meubels stofferen	Meubelstoffeerder	25022	2	BBL	beroepsgericht	A	ja	ja	route 1
2016-2017	Meubels stofferen	Meubelstoffeerder	25022	2	BBL	taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Meubels stofferen	Allround meubelstoffeerder	25021	3	BBL	beroepsgericht	A	ja	ja	route 1
2016-2017	Meubels stofferen	Allround meubelstoffeerder	25021	3	BBL	taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Woningstofferen	Woning-/projectstoffeerder	25040	2	BBL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	nee	route 2
2016-2017	Woningstofferen	Allround woningstoffeerder	25039	3	BBL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	nee	route 2
2016-2017	Collectiebeheer	Behoudsmedewerker	25048	4	BBL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	nee	route 2
2016-2017	Creatief Vakmanschap	Ontwerpend Leer- en Textielverwerker	25051	4	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	nee	route 2
2016-2017	Creatief Vakmanschap	Ontwerpend Meubelmaker	25052	4	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	nee	route 2
2016-2017	Pianotechniek	Pianotechnicus	25060	3	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	nee	route 2
2016-2017	Verkoop	Verkoper	25167	2	BOL	beroepsgericht en taal/talen	B	ja	ja	route 2
2016-2017	Advies en leiding in de verkoop	Verkoopadviseur	25154	3	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Interieuradvies	Interieuradviseur	25158	4	BOL	beroepsgericht en taal/talen	A	ja	ja	route 2
2016-2017	Leidinggeven op basis van vakmanschap	Technisch Leidinggevende	25161	4	BOL	beroepsgericht en taal/talen	B	ja	nee	route 2

Route 1 = inkoop van examens bij gecertificeerde instantie

Route 2 = zelf examens maken binnen de collectieve afspraken

Route 3 = examens aanbieden voor externe validering

Menselijke maat

Het HMC onderschrijft het belang van de menselijke maat, van herkenbaarheid, zowel voor de leerlingen als voor de medewerkers. Binnen het HMC wordt de menselijke maat o.a. vorm gegeven door overzichtelijke onderwijslocaties van beperkte omvang en doordat het onderwijs is georganiseerd in duidelijk herkenbare onderwijsteams. Met als resultaat kleinschalige leeromgevingen waarin leerlingen zich veilig en uitgedaagd voelen om het beste uit zichzelf te halen. De duidelijk herkenbare positionering en bereikbaarheid van de vertrouwenspersonen en een laagdrempelige klachtenregeling dragen eveneens bij aan de menselijke maat. Ook op bestuurlijk vlak, o.a. via het halfjaarlijkse formele overleg met de leerlingenraad, kunnen aspecten die raken aan de menselijke maat in het onderwijs onderwerp van gesprek zijn. Ook in de contacten met de bedrijven, is herkenbaarheid en erkenning voor elkaars positie de basis voor een constructieve samenwerking. Door middel van relevante vragen in de JOB/enquête en het medewerker tevredenheidsonderzoek, uitgevoerd door Effectory, monitort het HMC tweejaarlijks in hoeverre de inspanningen op dit terrein worden gewaardeerd door leerlingen respectievelijk medewerkers.

Kwaliteitsafspraken

Voortgang uitvoering kwaliteitsplan

In deze paragraaf een overzicht van de voortgang van de thema's uit het kwaliteitsplan tot en met 2017.

Taal en rekenen

De resultaten op de landelijke pilot- en centrale examens wijzen uit dat leerlingen van het HMC bovengemiddeld goede resultaten behalen voor Nederlands en rekenen. Dit is uitgezonderd Nederlands op niveau 4, hier scoort het HMC lager dan het landelijk gemiddelde.

	Cijfercategorie	Mbo-2		Mbo-3		Mbo-4	
		Ned	Rek	Ned	Rek	Ned	Rek
HMC	1-4	0%	13%	0%	13%	3%	12%
	5	1%	16%	1%	16%	24%	31%
	6 en hoger	99%	71%	99%	71%	73%	57%
Landelijk*	1-4	0%	44%	0%	25%	0%	27%
	5	2%	20%	2%	18%	3%	37%
	6 en hoger	98%	36%	98%	55%	97%	37%

* Bron: *Rapportage referentieniveaus 2016-2017 Invoering centrale toetsing en examinering referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen en Engels mbo Oktober 2017.*

Examenresultaten Nederlands en rekenen 2F

In november, januari, april en mei 2016-2017 zijn de landelijk centrale (Nederlands lezen en luisteren) en pilot (rekenen) examens geweest. Het HMC scoort voor Nederlands en rekenen 2F boven het landelijke gemiddelde. Praktisch alle 512 leerlingen (99%) die aan het pilot examen Nederlands hebben deelgenomen zijn geslaagd (99% in 2016). Van de 519 leerlingen die aan het pilot examen rekenen hebben deelgenomen is 87% (5 en hoger) geslaagd. Dit was 86% in 2016.

Examenresultaten Nederlands en rekenen 3F

De resultaten van de 3F-leerlingen zijn op dezelfde manier verzameld. Het HMC scoort voor Rekenen 3F boven het landelijke gemiddelde. Voor Nederlands 3F scoort het HMC (5 en hoger 97%). Op landelijk niveau 3F is dit 3% meer nl. 100%. Van de 755 leerlingen die aan het centraal examen Nederlands hebben deelgenomen (6 en hoger) zijn er 551 geslaagd (73%). Van de 875 leerlingen die aan het centraal examen rekenen hebben deelgenomen zijn er 771 geslaagd (88%, 5 en hoger).

Terugdringen van voortijdige schooluitval

De VSV-percentages van het HMC zijn in 2015-2016 praktisch gelijk gebleven ten opzichte van eerdere jaren: 3,23% t.o.v. 3,19% in 2014-2015 (landelijk was een daling zichtbaar van 5,0% naar 4,0%). De afname van het aantal VSV-ers ligt op niveau 2 (6,62% t.o.v. 10,85%) fors lager. De norm van 10% op niveau 2 is ruim gehaald. Overigens is een vergelijkbare trend ook landelijk zichtbaar. Op niveau 3+4 laat het HMC een kleine stijging zien van 2,27% naar 2,81% en komt daarmee iets boven de norm van 2,75% (2 leerlingen).

Tabel: VSV-score per schooljaar

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Niveau 2	9,2%	6,46%	10,85%	6,62%
Niveau 3 + 4	2,6%	2,4%	2,27%	2,81%
HMC	3,5%	2,9%	3,19%	3,23%
MBO-benchmark	5,7%	5,3%	5,0%	4,03%

VSV in het kwaliteitsplan in de jaren 2016-2017

Het VSV percentage voor niveau 2 is met 4,2% gedaald (norm 10%) en voor niveau 3+4 net boven de norm van 2,75% uitgekomen. VSV heeft binnen het HMC voortdurende aandacht. Potentiele VSV'ers worden gemonitord aan de hand van de terugkoppelbestanden van DUO. Het management en de studietoelators ontvangen deze terugkoppelbestanden maandelijks en kunnen direct aan de namen en rugnummers zien wie het betreft en zo nodig actief interveniëren. De focus blijft op deze manier gericht op het terugdringen van VSV. De acties uit het addendum 2016 op dit punt hebben mogelijk bijgedragen aan het behaalde succes.

Betreft: VSV				
Indicator(en)	VSV-percentages van HMC liggen voor elk niveau onder de vastgestelde norm			
Beoogd resultaat	<ul style="list-style-type: none">Analyse is helder; de veroorzakers van de toename van de VSV zijn duidelijkActieplan aanpak VSV niveau 2Maandelijks voortgangsrapportage inclusief gemaakte afspraken			
Acties				
Waar	Wat	Wie	Wanneer	Behaald
HMC	Onderzoeken oorzaken van de toegenomen VSV: <ul style="list-style-type: none">Signalen voorafgaand aan VSV (bijv. verzuim, aard van het studieadvies, relatie met rol mentor, aard en impact	Teamleider team meubel/interieur	2016	✓

	leerlingen met bijzonderheden, etc.)			
HMC	Formuleren plan van aanpak. Uitwisselen van kennis en ervaring tussen beide locaties, richten op de plekken waar het pijn doet (geen 'one size fits all') en dit implementeren	Teamleider team meubel/interieur	9-1-'17	✓
HMC	Revitaliseren van oude afspraken bij die teams waar het probleem zit	Teamleider team meubel/interieur	1-12-'16	✓
HMC	Maandelijks bespreken van actuele VSV(vertrek)-informatie tijdens de managementgesprekken en gemaakte afspraken uitvoeren	Studiecoördinator	Maandelijks en voortdurend	✓

Professionalisering

De professionalisering van het HMC is grotendeels verwerkt in het BPV-verbeterplan omdat nagenoeg alle geplande professionaliseringsactiviteiten relatie hebben met daarin opgenomen thema's. In het plan 2016-2017 was een tweetal niet aan de bpv gelieerde activiteiten opgenomen: de Summerschool en de assessorentraining. Beide professionaliseringsactiviteiten zijn afgerond zoals zichtbaar is in onderstaande overzichten.

Betreft: Assessortraining				
Verbeterdoel	Het HMC beschikt over voldoende gecertificeerde assessoren die nodig zijn om aan de eisen van de examenorganisatie te kunnen voldoen			
Indicator(en)	Assessoren hebben een assessortraining met goed gevolg doorlopen			
Beoogd resultaat	Systematische en objectieve beoordeling van de kwaliteit door gecertificeerde assessoren			
Acties				
Waar	Wat	Wie	Wanneer	Behaald
HMC	49 assessoren, doorlopen in een periode van ongeveer 6 weken een assessortraining	Uitvoering door externe, coördinatie Wine Verhoeven	Februari 2017	✓

Betreft: Summerschool maakonderwijs	
Verbeterdoel	Onderwijsassistenten, instructeurs en docenten van het HMC ontwikkelen een andere zienswijze op de eigen rol in het onderwijs. Leerlingen gaan onderwijs meer ervaren als een proces van kennisconstructie in plaats van kennisoverdracht waarbij de docent meer procesbegeleider is dan zender van informatie
Indicator(en)	De tevredenheid van studenten over het aangeboden onderwijs neemt toe

Beoogd resultaat	40 onderwijsassistenten, instructeurs en docenten hebben in de laatste week van de schoolvakantie van 2017 deelgenomen aan een Summerschool voor maakonderwijs. Tijdens het programma wordt kennis en ervaring tussen collega's gedeeld (co-creëren). Na het programma wordt de opgedane kennis in de HMC-labs gedeeld met collega's en leerlingen.			
Acties				
Waar	Wat	Wie	Wanneer	Behaald
HMC	40 deelnemers maakten in een driedaags programma, inclusief de avonden, kennis met elektronica, programmeren en digitale fabricage: de bouwstenen van het nieuwe maken.	Indira von Oven (projectleider)	Zomer 2017	✓
HMC	Deelnemers hebben groepjes leerlingen kennis laten maken met de mogelijkheden die er zijn in het lab en de toepassing ervan in de opdrachten.	Deelnemers summerschool maatwerk	2016-2017 en	✓

Sociaal jaarverslag

Omvang en samenstelling personeel

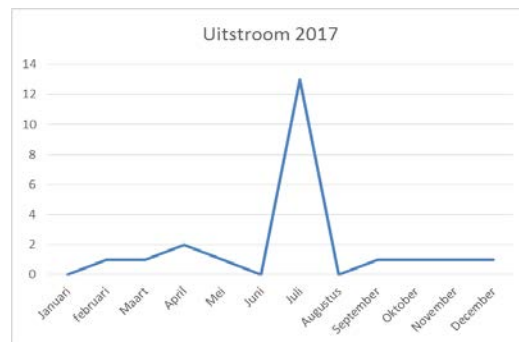
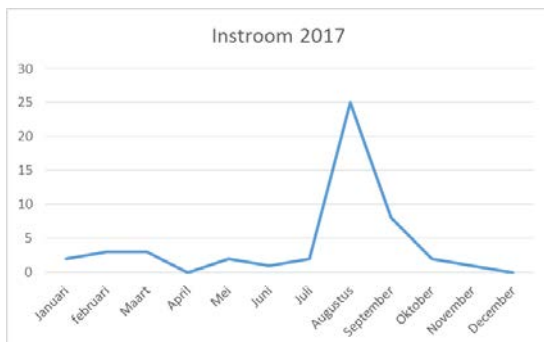
De totale formatie is gestegen van 281,9 fte ultimo 2016 naar 306,9 fte ultimo 2017, een stijging van 9%. Deze groei is enerzijds opgetreden door inzet van meer onderwijs-personeel als gevolg van de toename van het aantal leerlingen bij aanvang van het schooljaar 2017/2018. Daarnaast is de formatie van de afdeling ICT uitgebreid met 2 fte helpdeskmedewerkers, de afdeling PZ met 1 fte personeelsadviseur, de afdeling Financiën met 0,7 fte administratief medewerker en 1 fte projectcoördinator. De samenstelling van het personeel is weergegeven in onderstaande tabel.

Personeelssamenstelling (personen)	31-12-2017	31-12-2016	Personeelssamenstelling (fte)	31-12-2017	31-12-2016
Onderwijzend personeel	275	260	Onderwijzend personeel	228,8	214,5
Niet onderwijzend personeel	81	71	Niet onderwijzend persor	73,6	63,6
HMC Cursus&Training	6	5	HMC Cursus&Training	4,5	3,8
	362	336		306,9	281,9

Tabel samenstelling personeel

De FTE-verhouding tussen het onderwijzend personeel en het niet onderwijzend personeel (exclusief HMC cursus en training) bedraagt 76% : 24%.

De respectievelijke instroom en uitstroom bedraagt 48 en 22 personen. Dit betreft het aantal personeelsleden dat in dienst is getreden of uit dienst is gegaan. Van de uitdienst getreden medewerkers zijn 3 personen met pensioen gegaan, zijn 5 personen op eigen verzoek weggegaan, 2 personen vanwege blijvende arbeidsongeschiktheid en 12 personen vanwege het aflopen van het tijdelijke contract van rechtswege.

Flexibele schil

De medewerkers met een tijdelijke aanstelling (maximaal 24 maanden) zijn een indicatie van de flexibele schil binnen het HMC. Door opnieuw een instroom van veel nieuwe medewerkers met ingang van het schooljaar 2017 /2018 is het aandeel medewerkers met een tijdelijke aanstelling behoorlijk toegenomen. Daartegenover staat dat van een grote groep medewerkers de maximale termijn van 24 maanden voor een tijdelijke aanstelling per 1 augustus 2017 is verlopen. Verreweg de meeste hiervan zijn per diezelfde datum in vaste dienst getreden. Per saldo is de flexibele schil redelijk gelijk gebleven (van 26,6 % in 2016 naar 26,1% ultimo 2017). Het verloop in tijdelijke en vaste aanstellingen is in onderstaande tabel weergegeven:

Aanstellingen (FTE)	31-12-2017	31-12-2016
Vast	227,1	206,8
Tijdelijk	79,8	75,1
Totaal	306,9	281,9

Tabel vaste en tijdelijke aanstellingen (incl. HMC C&T)

Funciemix

Onder de funciemix wordt verstaan de verdeling van de docenten over de bezoldigings-schalen LB, LC en LD. Door de groei van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren zijn er ook veel nieuwe docenten ingestroomd. Aangezien de meeste nieuwe docenten beginnen in schaal LB zet dit de funciemix onder druk. Met name omdat zij nog niet beschikken over voldoende dienstjaren bij het HMC is er momenteel slechts een beperkt aantal docenten die op basis van de promotieregeling kunnen doorstromen naar de LC schaal.

De realisatie van de funciemix blijft daardoor achter bij de streefpercentages (zie onderstaande tabel). Na verloop van tijd, wanneer de in de afgelopen jaren ingestroomde medewerkers voldoen aan de criteria van de promotieregeling LB naar LC, zullen de streefwaarden naar verwachting worden gerealiseerd.

Funciemix	personen		FTE			
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	%	31-12-2016	%
LB	75,0	63,0	60,6	35%	51,0	32%
LC	112,0	104,0	98,5	56%	92,2	58%
LD	16,0	16,0	15,3	9%	15,0	9%
Totaal	203	183	174,4	100%	158,2	100%

Tabel funciemix

Scholing

In 2017 hebben veel medewerkers gewerkt aan de eigen ontwikkeling, hetzij via een scholing, training of seminar e.d., het zij via coaching. De medewerkers dienen hiertoe een scholingsverzoek in. Leidraad voor de toekenning van het verzoek vormt het scholingsbeleid en het scholingsplan 2017/2018, waarin als prioriteiten zijn opgenomen:

- ICT bekwaamheid van medewerkers
- het pedagogisch didactisch handelingsrepertoire
- het project matig werken

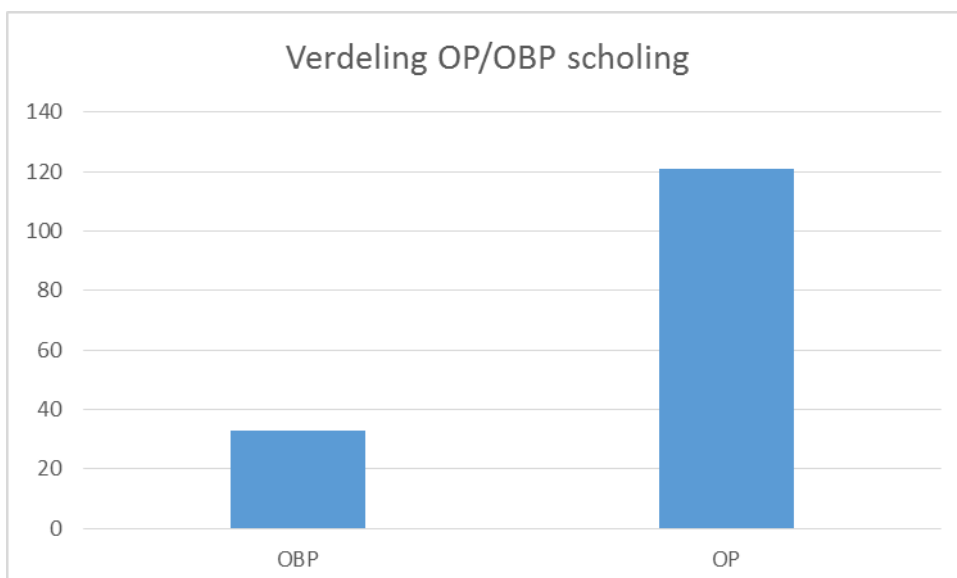
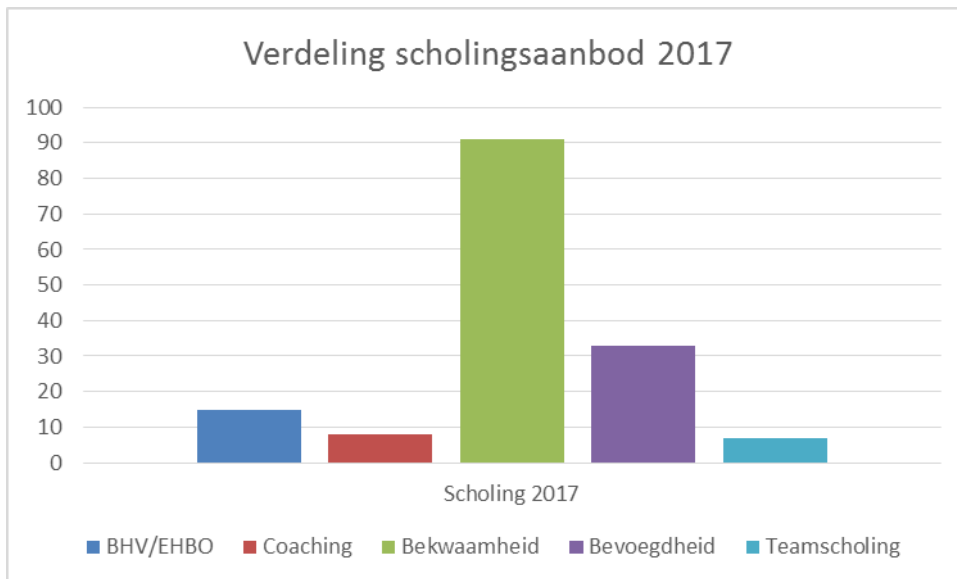
Daarnaast zijn op beide locaties studiedagen georganiseerd voor het onderwijspersoneel. Op de studiedagen staat meestal een bepaald thema centraal. Het kan dan gaan om bijv. 1 van de 5 rollen van de docent, het pedagogische didactische handelingsrepertoire of ICT-vaardigheden. Ook is het mogelijk dat een onderwijsteam deelneemt aan een teamgerichte scholing.

Over 2017 bedragen de totale uitgaven aan scholing € 486.000. Hieronder zijn ook de uitgaven (€ 63.875) aan de HMC Zomeracademie opgenomen, waarvoor het HMC ook een

subsidie van de gemeente ontvangt. Daar waar mogelijk wordt een beroep gedaan op de Lerarenbeurs en/of de zij-instroom subsidie. In 2017 zijn 4 aanvragen voor een Lerarenbeurs toegekend.

Daarnaast is in het kalenderjaar 2017 bij de onderwijsformatie in totaal 5,72 fte ingezet voor vervanging van onderwijsgeevenden, zodat zij hun scholing kunnen volgen zonder dat dit ten koste gaat van het onderwijs aan de leerlingen. Uitgaande van een gemiddelde personeelslast van € 65.000 komt dat overeen met afgerond € 372.000.

In onderstaande tabellen zijn de in 2017 uitgevoerde/gestarte scholingstrajecten verdeeld naar te onderscheiden categorieën weergegeven:

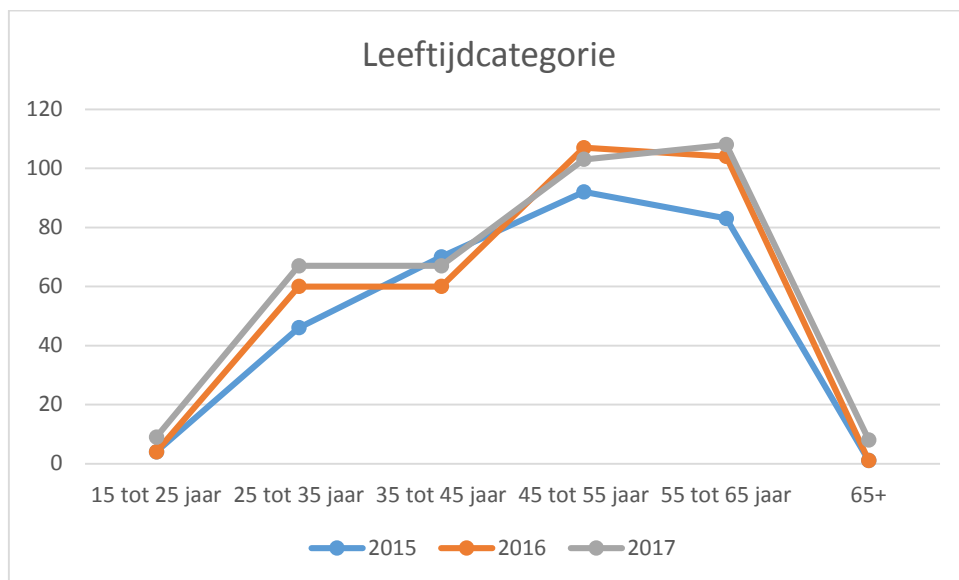

Studie/Cursus	aantallen
2 jarige vakopleiding	1
2e graads docent	1
Algemene docentenopleiding	1
Ambachtelijk Schoenmaken	1
AMN systems opfrustraining intaketest	1
Assessoren (via Hennie Grol)	1
Autocad	1
Autocad optimalisatie	1
Baak leiderschap programma	1
BHV	10
Botenbouw opleiding	1
Breinonderwijs	2
Bronvermelding	1
Burgerschap	2
CMT	1
Coachingstrajecten	8
Coaching voor professionals	2
Communicatietraining portofoon	1
Compellent training	2
Congres autisme in het mbo onderwijs + angst	1
Coordinator Hoofd BHV	1
Dell Education Services	1
Docent Beeldende kunst	1
Docent Beeldende Kunst verkorte opleiding	1
Dyade academy "leraren maken het verschil"	1
ECDL Quick check toets	1
Effectief leren	1
EHBO herhaling	1
Examenfunctionarissen	1
Excel	2
Faalangst reductietrainer	1
Frezen	1
Gereedschappen keuren	1
Herhaling BHV + Herhaling EHBO	2
Meubelmaken 1	2
Meubelmaken 2	1
IBP	1
Ik ben niet bang	3
Installatie en scholing Revit	1
Instructeur in het onderwijs	7
ITIL Foundation	1
Keuzedeel	1
Kleuradvies	1
Lectoren pre conferentie	1
Lerarenopleiding	11

Studie/Cursus	aantallen
Lezing Retail theater	1
Management	1
Marketingmedewerker	1
Master Leren & Innoveren	2
Master education in Arts	1
Master of Education Management	1
Master Pedagogiek	1
Masterclass Making and Metal	1
Maverick Leadership Fundamentals	1
MBO Burgerschap	1
MBO diensten visie naar praktijk	1
Mbo onderwijsassistent	2
MBO onderzoeksdag	1
Mens en Technologie	1
Meubelrestauratie	1
Meubelspuiten	2
Mindfulness	1
Mindmeester	1
Naheffing scholing	1
NEN 3140 Keuren elektrische arbeidsmiddelen	1
Niveaubepaling	1
NRO congres	1
NVS-NVL	3
Pedagogisch didactische getuigschrift	14
Persoonlijke leiderschap	1
Preventiemedewerker	2
Professioneel leiderschap	1
Rhino	1
Roosteren	1
Schoenmaken	1
Senior communicatieprofessional	1
Somber in de klas	1
Stoelendag	1
Strategisch beïnvloeden van het krachtenveld	1
Studie docent Engels	1
Studiedag	1
Symposium	1
Taalonderwijs	1
Training ICT team	1
Trendimplementatie	1
Untis automatisch roosteren	1
Untis klantendag	1
Vectorworks	1
Veiligheidscoördinator in het onderwijs	1
VMBO-MBO conferentie	1
Wat na pensioen	1
Werkplekbegeleider	2
Weven verdieping bindingsleer	1
Wiskunde deeltijd 2e graad	1
Zakelijk Engels HBO	1
Zomeracademie	1

Leeftijdverdeling

In onderstaand diagram is de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand van het HMC weergegeven over het jaar 2017. De gemiddelde leeftijd van het personeel in 2017 was afgerond 47 jaar. In de MBO sector ligt de het gemiddelde leeftijd rond de 49 jaar. In 2017 was circa 32% van het personeel op het HMC ouder dan 55 jaar. Landelijk ligt dit percentage rond de 50%.

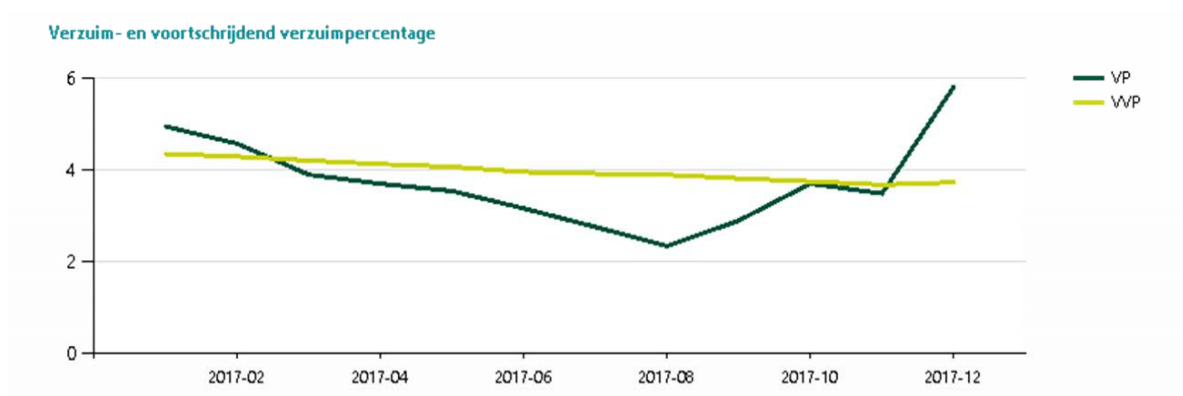

	2015	2016	2017
gemiddelde leeftijd	46,8	46,9	46,7

grafiek leeftijdsverdeling

Ziekteverzuim

In 2017 heeft er een daling van het ziekteverzuim plaatsgevonden. Het voortschrijdend gemiddelde ziekteverzuim is in 2017 is gedaald van 4,3% naar 3,7%. Dit is met name een gevolg van de daling van het ziekteverzuim in de categorie langdurig ziekteverzuim (langer dan 1 jaar).

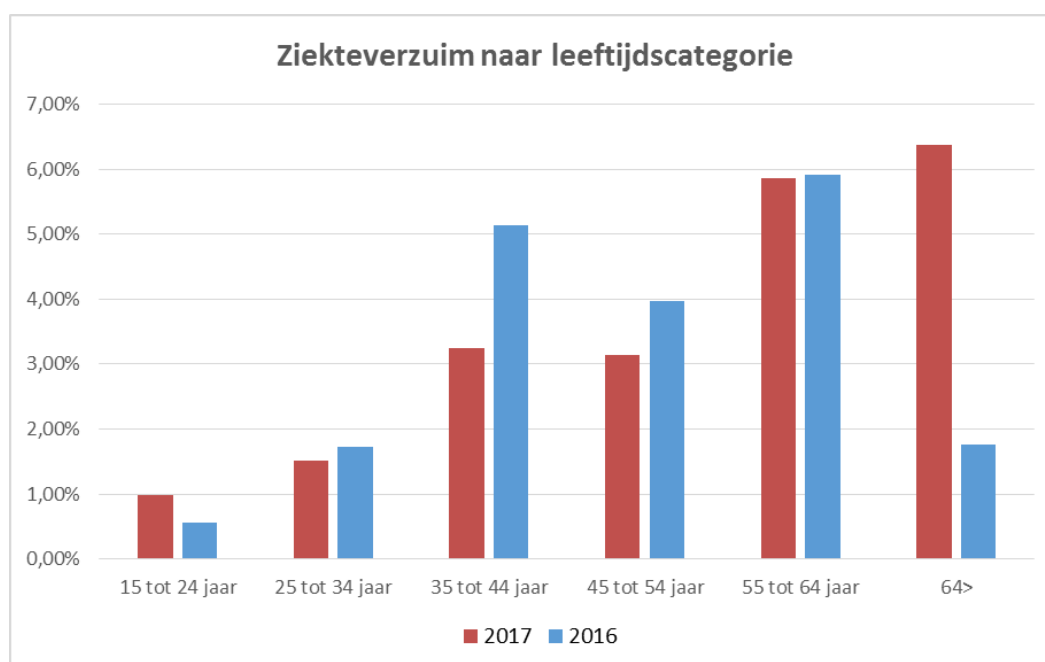
Figuur ziekteverzuim

Het voortschrijdend verzuimpercentage per maand geeft het gemiddelde ziekteverzuim over de voorgaande 12 maanden. Het relatief vlakke verloop van de curve geeft aan dat ziekteverzuim-patroon in 2017 in grote mate overeenkwam met het verloop in 2016: pieken in het voor- en najaar en een forse daling in de zomermaanden.

Onderstaand zijn enkele specifieke kengetallen van het verzuim in 2017 en 2016 naast elkaar gezet.

Ziekteverzuim HMC (dagen)	kort 0-8	middel 8-42	lang 42-366	lang > 366	totaal	meldings-frequentie	verzuim-duur
2017	0,95%	0,71%	1,92%	0,12%	3,71%	1,09	10,92
2016	1,06%	0,87%	1,91%	0,53%	4,30%	1,17	11,9

Over de begeleiding van medewerkers in m.n. de categorie lang verzuim zijn afspraken gemaakt tussen personeelszaken en het management. Daarbij wordt in samenspraak met de bedrijfsarts zorgvuldig bekeken wat er nodig is voor de re-integratie van de zieke medewerker. Het resultaat is dat de betrokkenen meer tijd krijgt om te herstellen, waardoor de kans op duurzaam herstel toeneemt. Naar te onderscheiden leeftijdscategorieën is het ziekteverzuim over 2017 als volgt geweest.

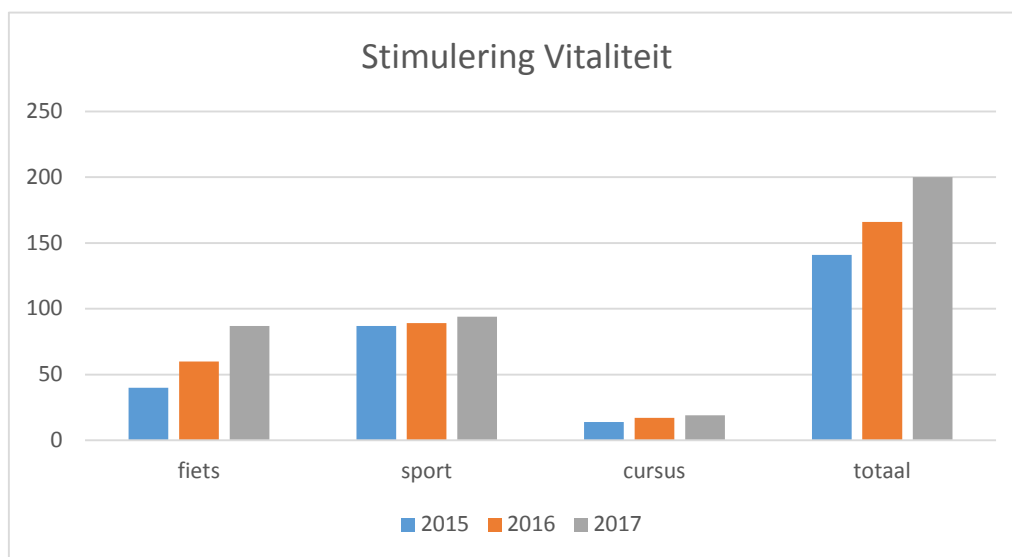

Grafiek : Ziekteverzuim 2017 naar leeftijdscategorie

Het ziekteverzuim naar leeftijdscategorie kent ten opzichte van 2016 een aantal verschuivingen. In algemene zin komt het beeld overeen met het landelijk beeld. Dat wil zeggen relatief hoog verzuim in de hogere leeftijdscategorieën. In 2016 was sprake van een aantal zware verzuimdossiers in de categorie 35 – 44 jaar, die in 2017 deels zijn opgelost.

Vitaliteit

De duurzame inzetbaarheid van medewerkers is een belangrijk item, zowel voor de medewerkers als voor de organisatie waarin zij werken. Het HMC wil hier o.a. een rol in spelen door de medewerkers te stimuleren aan de eigen vitaliteit te werken. Dit kan o.a. door bewegen, gezond eten en leven. Ook zelfontplooiing en persoonlijke ontwikkeling kunnen bijdragen aan vitaliteit. Vitale medewerkers hebben meer plezier in het werk en ervaren minder werkdruk. Vanaf 2015 is het HMC gestart met een pilot stimulering vitaliteit, deze is in 2016 gecontinueerd en in 2017 is besloten er een regeling van te maken. In de grafiek zijn de aanvragen over de afgelopen jaren weergegeven in drie verschillende categorieën.

Verantwoording aanvullende subsidies

Verantwoording schoolmaatschappelijk werk

In het jaar 2017 is wederom gebruik gemaakt van schoolmaatschappelijk werk (SMW) voor 20 uur per week in Rotterdam en 16 uur in Amsterdam. Reden hiervoor blijft de grote behoefte aan ondersteuning bij complexe problematiek van leerlingen. Leerlingen met een hulpvraag worden via de studietoetscoördinator of de adviseur leerlingbegeleiding doorverwezen naar de SMW. Meestal gaat het om meervoudige problematiek. De afgelopen jaren was er een stijgend aantal leerlingen wat gebruik maakte van SMW, we zagen vorig jaar een lichte stabilisatie. Het afgelopen jaar is het aantal leerlingen dat gebruik maakte van SMW weer gestegen. Hier is onder andere een reden dat er meer uren SMW beschikbaar waren. Het vaakst melden leerlingen zich aan met emotionele problemen en problemen thuis. Financiële en huisvestingsproblemen komen overigens ook steeds vaker voor, alsmede problemen bij het functioneren op school. We zien hier geen veranderingen ten opzichte van het vorig jaar.

Uit evaluaties blijkt dat voor het grootste deel van de leerlingen die hulp krijgt van de SMW de problemen beter hanteerbaar worden, een derde geeft aan dat het probleem werd opgelost en een kleinere groep geeft aan dat de situatie ongewijzigd is gebleven. Op beide locaties was wederom een Zorgadviesteam (ZAT) actief. Het ZAT overlegt maandelijks. Deelnemers aan dit overlegteam zijn: studietoetscoördinatoren van alle opleidingen, LGF begeleider, SMW en een leerplichtambtenaar van de gemeente Amsterdam of Rotterdam. Het ZAT in Rotterdam heeft vooral een intern karakter, externen sluiten aan op basis van behoefte.

Ter ondersteuning van het ZAT neemt een vertegenwoordiger van het HMC deel aan het landelijk overleg met andere vakscholen, ondersteund door het NJI.

In 2017 heeft het schoolmaatschappelijk werk aan 212 leerlingen (Amsterdam 64 en Rotterdam 148) een hulptraject verzorgd. De aard van de problemen is divers, zie de bijlage.

Inzake de uitvoering van schoolmaatschappelijk werk binnen het HMC in 2017 is een bedrag van EUR 52.349 aan OCW subsidie gemoed.

Aard van de problematiek	Rotterdam	Amsterdam
Emotioneel/Psychosociaal	81	34
Financieel	3	2
Functioneren op school	18	2
Problemen privé / relationeel	32	23
Anders	14	3
Totaal	148	64

Bijlage: Aangemelde leerlingen Schoolmaatschappelijk Werk 2017

Verantwoording regeling versterking salarismix

In het kader van de regeling versterking salarismix leraren MBO in de Randstadregio ´s heeft het HMC in 2017 EUR 666.000 ontvangen. De regeling is opgebouwd uit twee componenten: 25% van de subsidie kan besteed worden aan verminderen van de werkdruk en 75% kan besteed worden aan het creëren van extra LB en/of LC en/of LD-docenten.

Het 25% deel heeft het HMC in 2010 al ingevuld door o.a. uitbreiding van het aantal instructeurs in onze organisatie. Het 75% deel wordt ingezet voor de doorstroming van docenten naar LC en LD-bezoldigingsschalen.

Verantwoording Lerarenbeurs

Docenten van het HMC hebben ook in 2017 weer de mogelijkheid benut om een tegemoetkoming in de studiekosten aan te vragen in het kader van de regeling Lerarenbeurs. In 2017 is uit hoofde van deze aanvragen aan het HMC EUR 32.000 uitgekeerd voor de dekking van de kosten van studieverlof.

Verantwoording VSV-subsidie (landelijk en regionaal)

Als beloning voor het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters heeft het HMC in 2017 een prestatiesubsidie ontvangen van EUR 50.000. Dit is gebaseerd op een vermindering van het aantal VSV-ers in het schooljaar 2015/2016 ten opzichte van het schooljaar 2005/2006. Voor aanvullende informatie wordt u korthedshalve verwezen naar de paragraaf Kwaliteitszorg in het bestuursverslag.

Daarnaast zijn voor het schooljaar 2017/18 op regionaal niveau zogenaamde plusmiddelen toegekend. Voor Amsterdam gaat het om een totaalbedrag van EUR 107.949 (100%) en voor Rotterdam EUR 30.876 (90%).

De bevoorschotting en verantwoording van deze middelen geschiedt via de regionale contactscholen (ROC Amsterdam respectievelijk ROC Albeda).

Verantwoording subsidie gemeente Amsterdam

Door de gemeente Amsterdam zijn voor de schooljaren 2016/17 en 2017/18 diverse projectsubsidies toegekend, zoals blijkt uit onderstaande specificatie:

Subsidies gemeente Amsterdam	2015/16	2016/17	2017/18
MBO Agenda (diverse projecten)	107.000	148.971	150.734
Aanval op de uitval	110.000	90.000	67.000
Scholenbeurs (m.n. Summerschool)	47.760	86.624	83.121
Lerarenbeurs	0	13.470	13.994
BPV verbeterplan	0	48.000	0
	264.760	387.065	314.849

De subsidies 2016/17 zijn inmiddels definitief vastgesteld en uitbetaald. Inzake 2017/18 zijn in 2017 voorschotten ontvangen van EUR 231.558. Afrekening vindt plaats op basis van de verantwoording die het HMC voor 1 november 2018 moet indienen.

Analyse resultaat 2017

Het boekjaar 2017 is afgesloten met een positief resultaat van EUR 823.000.

Dit is EUR 86.000 lager dan begroot en EUR 579.000 lager dan het resultaat over 2016. Onderstaande tabel geeft een analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting 2017 en het resultaat over 2016.

Geconsolideerde staat van baten en lasten						
EUR x 1.000	2017	<i>In %</i>	2017	<i>In %</i>	2016	<i>In %</i>
	Werkelijk	<i>baten</i>	Begroting	<i>baten</i>	Werkelijk	<i>baten</i>
Baten						
Rijksbijdragen OCW	30.556	91%	29.945	92%	27.949	90%
Overige overheidsbijdragen	571	2%	500	2%	488	2%
Deelnemersbijdragen	1.034	3%	975	3%	1.053	3%
Baten contractonderwijs	1.033	3%	1.025	3%	1.070	3%
Overige baten	332	1%	240	1%	392	1%
	33.526	100%	32.685	100%	30.952	100%
Lasten						
Personele lasten	22.835	68%	21.735	66%	20.397	66%
Afschrijvingen	2.626	8%	2.590	8%	2.216	7%
Huisvestingslasten	2.789	8%	2.625	8%	2.291	7%
Overige lasten	4.439	13%	4.791	15%	4.632	15%
	32.689	98%	31.741	97%	29.536	95%
Saldo baten en lasten	837	2%	944	3%	1.416	5%
Financiële baten en lasten	-14	0%	-35	0%	-14	0%
Nettoresultaat	823	2%	909	3%	1.402	5%

Het resultaat over 2017 ligt per saldo dus redelijk in lijn met de begroting, maar zowel de baten als de lasten kwamen circa 3% hoger uit dan verwacht.

Onderstaand worden de belangrijkste plussen en minnen uit de staat van baten en lasten nader toegelicht.

Rijksbijdragen OCW

De rijksbijdragen zijn EUR 611.000 hoger uitgekomen dan begroot. De ontwikkeling van de rijksbijdragen is als volgt te specificeren:

Rijksbijdragen				
EUR x 1.000	2017 Werkelijk	2017 Begroting	Verskil W/B	2016 Werkelijk
Lumpsum	26.198	25.810	388	24.141
Kwaliteitsafspraken	2.099	2.380	-281	2.130
Wachtgeldsubsidie	847	825	22	763
Regionaal Investeringsfonds (RIF)	206	80	126	33
Salarismix MBO Randstad	1.041	750	291	750
Overige geormerkte subsidies	165	100	65	132
	30.556	29.945	611	27.949

De lumpsum subsidie 2017 kwam EUR 388.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door extra loon- en prijsbijstellingen, welke o.a. verband houden met de stijging van de pensioenpremies ABP in 2017.

De regeling *kwaliteitsafspraken* is als volgt te specificeren:

Kwaliteitsafspraken				
EUR x 1.000	2017 Werkelijk	2017 Begroting	Verskil W/B	2016 Werkelijk
Kwaliteitsafspraken (vast)	1069	1010	59	969
Excellentie	194	185	9	182
Prestatiesubsidie VSV	50	335	-285	335
Prestatiesubsidie studiesucces	392	400	-8	644
Prestatiesubsidie BPV	394	450	-56	0
	2.099	2.380	-281	2.130

De baten uit de regeling kwaliteitsafspraken waren EUR 281.000 lager dan begroot, wat grotendeels wordt veroorzaakt door een lagere prestatiesubsidie VSV. De vereiste VSV norm voor niveau 3/4 van het jaar 2015/2016 werd niet gehaald, zie toelichting elders in dit jaarverslag. De overige kwaliteitsgelden waren in lijn met de begroting.

Regionaal Investeringsfonds (RIF)

Uit het Regionaal Investeringsfonds zijn subsidies toegekend aan het project Topcentrum Meubel (2016-2020) en het project Industrieel Bouwen met Hout (2017-2021), welke deels niet waren begroot. Dit leidt tot een extra bate in 2017 van EUR 126.000.

Salarismix MBO Randstad

Uit hoofde van de regeling Salarismix leraren in de Randstad heeft het HMC in 2016 een subsidie ontvangen van EUR 666.000. Tevens is het restant van de oude balanspost uit 2011 van EUR 375.000 ten gunste van het resultaat geboekt, omdat het plan van aanpak wat destijds is opgesteld inmiddels is achterhaald. De kosten van promoties naar schaal C en D in de komende jaren kunnen ruimschoots worden gedekt uit de reguliere jaarlijkse subsidie.

Overige subsidies

De overige subsidies vallen hoger uit door de nieuwe regeling voor tegemoetkoming aan Minimagezinnen.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van regionale en gemeentelijke overheden, met name de gemeente

Amsterdam (MBO Agenda) en Rotterdam. De baten 2017 waren iets hoger dan begroot.

Deelnemersbijdragen

Hieronder zijn begrepen de leerlingbijdragen inzake wettelijk cursusgeld en leermiddelen (EUR 312.000) en de verkoopopbrengst van de beide winkels (EUR 722.000).

Baten contractonderwijs

Dit betreft de netto cursusomzet van de 100% deelneming HMC Cursus en Training B.V. De omzet 2017 ad EUR 1.033.000 was in lijn met de begroting. Voor meer informatie zie het exploitatieoverzicht van de B.V. elders in deze paragraaf.

Overige baten

Onder de overige baten zijn Europese subsidies voor buitenlandstages verantwoord (Erasmusprojecten) alsmede opbrengsten uit verhuur kluisjes en toekenning printtegoeden.

Personele lasten

De personele lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Personele lasten				
EUR x 1.000	2017 Werkelijk	2017 Begroting	Vershil W/B	2016 Werkelijk
Loonkosten	19.803	19.350	453	17.378
Onttrekking aan voorzieningen	-354	-350	-4	-381
	19.449	19.000	449	16.997
Personeel derden	835	685	150	1.024
Ambulant personeel en smw-ers	273	200	73	234
Scholing	453	325	128	493
Reiskosten	541	535	6	491
Kosten WW/BWW uitkeringen	197	175	22	144
Dotatie aan voorzieningen	514	350	164	330
Overige personele lasten	651	490	161	718
Af: uitkeringen ZW	-78	-25	-53	-34
	22.835	21.735	1.100	20.397
Gemiddeld aantal FTE	294,6	292,2		263,5
Loonkosten per FTE (x 1.000)	67,2	66,2		66,0
Personeelslasten per FTE	77,5	74,4		77,4

Loonkosten

De loonkosten stegen van EUR 17.378.000 in 2016 naar EUR 19.803.000 in 2017, een toename van EUR 2,4 mln. ofwel 14%. Deze stijging is als volgt te verklaren:

- toename van de gemiddelde personeelsformatie per kalenderjaar met 31 FTE (11%), zowel onderwijzend als OOP personeel, o.a. door gestegen leerlingaantallen
- periodieke loonstijging per 1 augustus (gemiddeld 1,5%)
- stijging van sociale lasten en pensioenpremies ABP

Ten opzichte van de begroting 2017 waren de loonkosten EUR 453.000 hoger (2%), met name door gemiddeld 2,5 meer FTE en hogere pensioenpremies ABP.

Personeel derden

De kosten voor extern personeel waren EUR 150.000 hoger dan begroot. Deels komt dit door extra inhuur wegens ziektevervanging, en deels doordat deze post te krap is geraamd.

Scholing

Door een toename van het aantal scholingsaanvragen is er zowel in 2016 als 2017 fors geïnvesteerd in de scholing van het personeel. Tevens zijn in deze post de kosten van de Summerschool begrepen (niet begroot), waar overigens een subsidie van de gemeente Amsterdam tegenover staat (post overige baten).

Kosten WW/BWW uitkeringen

Als mbo-instelling zijn wij niet verzekerd voor WW en BWW lasten, maar ontvangen ter compensatie wel wachtgeldsubsidie van de overheid (zie baten). Sinds 2015 is het HMC beleid inzake re-integratie van oud werknemers aangescherpt, om enigszins grip te houden op de omvang van deze lasten.

Dotatie aan voorzieningen

De dotatie aan de personeelsvoorzieningen is per saldo EUR 164.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een hogere reservering voor toekomstig ziekteverzuim en een toename van het aantal gebruikers van de regeling seniorenverlof. Zie verder de toelichting op de voorzieningen elders in dit verslag.

Overige personele lasten

Dit betreft onder meer de kosten van werving, catering, vacatiegelden RvT, vergaderkosten en personeelsactiviteiten. Deze post viel hoger uit dan begroot door de aanschaf van tablets en betaalde transitiekosten.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten liggen in lijn met de begroting en zijn ten opzichte van 2016 met ruim EUR 400.000 gestegen door forse investeringen in huisvesting, inventaris en machines. Afschrijving vindt plaats vanaf de datum van ingebruikneming.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten waren EUR 164.000 hoger dan begroot door extra kosten voor noodlokalen Rotterdam, projectkosten huisvesting en schoonmaakkosten.

Overige lasten

De overige lasten (leermiddelen, ICT, werving en promotie, beheerkosten) kwamen per saldo EUR 352.000 lager uit dan begroot.

Dit betreft enerzijds lagere kosten voor ICT (EUR 140.000) en vrijval van de post nieuw beleid (EUR 500.000), waarvan de uitgaven verspreid zijn geboekt op diverse exploitatieposten zoals personeelslasten en promotiekosten.

Anderzijds hogere kosten voor leermiddelen en teamuitgaven EUR 135.000 en meer kosten voor machines en kleine inventaris EUR 160.000.

Financiële baten en lasten

De rentelasten van EUR 14.000 betreffen grotendeels de kredietfaciliteit bij ING, en waren lager dan begroot wegens gunstige tariefafspraken.

HMC cursus en training BV

In de geconsolideerde balans en exploitatierekening zijn de cijfers van de deelneming HMC Cursus en Training B.V. verdisconteerd. Het vennootschappelijk resultaat van de deelneming over 2017 is uitgekomen op een winst van EUR 161.976 tegenover een winst van EUR 183.077 over 2016. Elders in dit bestuursverslag is een toelichting opgenomen op de ontwikkelingen.

In onderstaande tabel is het resultaat uitgesplitst. Hieruit blijkt dat zowel op het cursorisch onderwijs als de verkoop via beide winkels een positief resultaat is gerealiseerd.

Exploitatie HMC Cursus en Training B.V.

	Cursussen 2017	Facilicon 2017	Totaal C&T 2017	Cursussen 2016	Facilicon 2016	Totaal C&T 2016
Omzet	1.033.125	731.498	1.764.623	1.070.023	711.501	1.781.524
Kostprijs	-663.591	-668.435	-1.332.026	-645.153	-667.262	-1.312.416
Brutomarge	369.534	63.063	432.598	424.870	44.239	469.109
			0			0
Algemene kosten	-238.867	-31.755	-270.622	-252.708	-33.324	-286.032
			0			0
Netto resultaat	130.667	31.308	161.976	172.162	10.915	183.077

De omzet en brutomarge van de cursusactiviteiten zijn als volgt te specificeren:

Cursusresultaten	Jaarcijfers 2017				Jaarcijfers 2016			
	Omzet	Kostprijs	Brutomarge		Omzet	Kostprijs	Brutomarge	
Consumenten cursussen	145.992	89.324	56.668	39%	135.465	84.497	50.967	38%
Vakopleiding MM + MS	625.539	433.424	192.115	31%	572.561	373.158	199.403	35%
Bedrijfs cursussen + incompleet	25.039	10.232	14.807	59%	65.514	25.858	39.656	61%
Hibin	236.555	130.610	105.945	45%	296.483	161.640	134.843	45%
Totaal cursus activiteiten	1.033.125	663.591	369.534	36%	1.070.023	645.153	424.870	40%

Balansontwikkelingen

Liquiditeits- en vermogenspositie

De liquiditeitspositie van het HMC daalde in 2016 en 2017 fors in verband met investeringen in nieuwbouw/verbouw op beide locaties. Het werkkapitaal is in 2017 per saldo met EUR 2,5 mln. afgenomen, zoals blijkt uit onderstaande tabel:

Werkkapitaal	2017	2016
EUR x 1.000		
Vorderingen en voorraden	605	694
Liquide middelen	<u>320</u>	<u>258</u>
Totaal vlottende activa	925	952
Bank krediet	-3.571	-1.284
Overige kortlopende schulden	<u>-3.947</u>	<u>-3.753</u>
Totaal schulden kort	<u>-7.518</u>	<u>-5.037</u>
Werkkapitaal	-6.593	-4.085
Liquiditeitsratio (current ratio)	0,12	0,19

De current ratio (vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden) bedraagt 0,12 per 31 december wat zeer laag is. Een ratio van 1,2 of meer is gewenst conform de normen die het ministerie van OCW hanteert. Deze situatie is echter van tijdelijke aard en met de bank zijn goede afspraken gemaakt in de vorm van een kredietfaciliteit, zodat onze financiële positie niet in gevaar komt.

De cashflow heeft zich in 2017 als volgt ontwikkeld:

Cashflow	2017	2017
EUR x 1.000	Werkelijk	Begroting
Exploitatieresultaat	823	909
Bij: afschrijvingen	2.626	2.590
Bij: dotatie voorziening onderhoud	<u>165</u>	<u>150</u>
	3.614	3.649
Af: (des-)investeringen	-2.056	-2.300
Af: idem nieuwbouw Rotterdam	-4.008	-5.000
Af: uitgaven t.l.v. voorziening onderhoud	-219	-150
Mutaties voorziening personeel	160	0
Mutatie vooruitontvangen subsidies OCW	-233	-100
Mutatie overige kortlopende vorderingen en schulden	516	0
Cashflow boekjaar	-2.226	-3.901
Bankstand per 1 januari	-1.025	-910
Bankstand per 31 december	-3.251	-4.811

Specificatie bankstand:

Liquide middelen	320	289
Bank krediet ING	-3.571	-5.100
	-3.251	-4.811

Uit deze opstelling blijkt dat de stand van de liquide middelen per 31 december 2017 gunstiger uitviel dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een verschuiving in het betaalschema van de bouwtermijnen inzake de nieuwbouw van het Paviljoen in Rotterdam.

Kredietfaciliteit ING

In 2017 is met de ING Bank een tijdelijke kredietfaciliteit overeengekomen van maximaal EUR 6 mln om de financieringsbehoefte in de periode 2017-2020 af te dekken. Vanaf medio 2020 zal deze faciliteit niet meer nodig zijn. Voor een meerjarenoverzicht van de liquiditeitspositie wordt verwezen naar de continuïteitsparagraaf in het bestuurs-verslag.

De vermogenspositie kan als volgt worden weergegeven:

Vermogenspositie	2017	2016
EUR x 1.000		
Algemene reserve	14.390	14.066
Bestemmingsreserve herhuisvesting	6.500	6.500
Bestemmingsreserve personeel	2.500	2.000
Bestemmingsreserve Focus op Vakm.	1.500	1.500
Eigen vermogen	24.890	24.066
Totaal vermogen	34.021	30.610
Totaal baten	33.526	30.952
Financiële baten	0	0
Totaal baten weerstandvermogen	33.526	30.952
Solvabiliteit (EV/TV)	73%	79%
Kapitalisatiefactor (TV/totale baten)	101%	99%
Weerstandvermogen (AR/totale baten)	43%	45%

Noot: weerstandvermogen = algemene reserve / totale baten

Het eigen vermogen is in 2017 met EUR 0,8 mln toegenomen door de bestemming van het positieve exploitatieresultaat over 2017.

De bestemmingsreserves bedragen eind 2017 EUR 10,5 mln. Gelet op de nieuw- en verbouw investeringen voor beide locaties heeft het College van Bestuur besloten om een bestemmingsreserve herhuisvesting te vormen, waaraan jaarlijks vanuit de bestemming van het resultaat een dotatie wordt gedaan.

Daarnaast is besloten om in verband met de vrijval (in 2010) van de BAPO voorziening een afzonderlijke bestemmingsreserve te vormen, ter dekking van toekomstige BAPO en senioren-verlof lasten en andere (onvoorziene) personele lasten. Ultimo 2014 is een reserve Focus op Vakmanschap gevormd om toekomstige effecten van het nieuwe bekostigingsmodel te compenseren.

Ultimo 2017 bedraagt de algemene reserve EUR 14,4 mln. Daarmee beschikt het HMC over een weerstandsvermogen (EV/TV) van 43%, hetgeen ruimschoots voldoet aan de gewenste bandbreedte (BVE norm 10%-60%) voor gezond vermogensbeheer.

Het vermogen van het HMC bevat geen private onderdelen en kan derhalve geheel worden aangemerkt als publiek vermogen.

Investerings

In 2017 bedroegen de investeringen EUR 6,1 mln. waarvan 4,0 mln. nieuwbouw/verbouw Rotterdam en EUR 2,1 mln. overige investeringen (begroot EUR 2,3 mln.). De overige investeringen betreffen verbouwingen, machines, ICT en inventaris.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn als volgt te specificeren:

Voorzieningen				
EUR x 1.000	Stand 31-12-16	Af: uitgaven	Bij: dotatie	Stand 31-12-17
Groot onderhoud R'dam	50	-93	55	12
Groot onderhoud A'dam	547	-126	110	531
	597	-219	165	543
Personele voorzieningen:				
Lang ziekteverzuim	145	-145	247	247
Afvloeiingskosten	10	-	-	10
Jubilea	143	-12	3	134
Werkloosheidskosten	558	-197	86	447
Seniorenverlof	54	-	178	232
	910	-354	514	1.070
	1.507	-573	679	1.613

Onderhoudsvoorziening

De voorziening groot onderhoud gebouwen is gevormd ter egalisatie van de geraamde kosten van groot onderhoud in en aan de onderwijspanden. Voor de panden in Rotterdam en Amsterdam zijn in 2017/2018 nieuwe meerjarenonderhoudplannen (MJOP) opgesteld voor de komende 20-25 jaar. Op basis daarvan zijn de schema's van de onderhoudsvoorziening geactualiseerd en vormen deze vanaf 2018 (als de nieuwbouw is afgerond) de basis voor de jaarlijkse dotatie aan de voorziening.

Voorziening lang ziekteverzuim

Deze voorziening dient ter dekking van de kosten in verband met langdurig ziekteverzuim. De voorziening per 31 december 2017 is gevormd voor medewerkers die ultimo 2017 met ziekteverlof waren en waarvoor de prognose is dat dit verzuim in 2018 voortduurt.

Voorziening afvloeiingskosten

Ultimo 2017 is een voorziening gevormd van EUR 10.000 voor afvloeiingskosten in 2018.

Voorziening jubilea

Dit betreft een voorziening voor de opbouw van de personeelsaanspraken volgens de CAO op een jubileumuitkering bij een 25-en 40 jarig dienstverband.

Voorziening wachtgeldverplichtingen

Voor wettelijke en bovenwettelijke wachtgeldverplichtingen inzake voormalige HMC medewerkers een voorziening gevormd ter grootte van EUR 447.000. Deze is gebaseerd op actuele gegevens van de uitkeringsinstanties. De jaarlijkse uitgaven voor deze uitkeringen worden ten laste van de voorziening geboekt.

Voorziening seniorenverlof

Deze voorziening dekt de toekomstige werkgeverslasten van medewerkers die gebruik maken van de regeling seniorenverlof die sinds 2015 van kracht is uit hoofde van de cao regeling Duurzame Inzetbaarheid.

Benchmark MBO

Het HMC doet vanaf het begin mee aan de MBO benchmark. In september 2017 is de benchmark over 2016 verschenen. In deze benchmark zijn de sector gemiddelden van 64 van de 65 instellingen opgenomen. Onderstaand zijn enkele belangrijke financiële kengetallen van het HMC afgezet tegen het gemiddelde van de zeven grote vakscholen.

Met name op het terrein van de solvabiliteit en de rentabiliteit scoort het HMC hoger. Zoals bekend, hangen deze nauw samen met enerzijds het incidentele effect van de vrijval in 2015 van de balanspost functiemix ten gunste van de exploitatie en anderzijds het feit dat HMC geen vreemd vermogen heeft.

De lagere waarde voor de liquiditeit heeft te maken met de betalingen van de nieuwbouw te Rotterdam.

Een negatieve afwijking betreft de ontvangen subsidie per gewogen deelnemer. Het blijkt dat het HMC net als in de voorgaande jaren ook weer in 2016 per gewogen deelnemer minder subsidie ontvangt dan het gemiddelde van de grote vakscholen.

Ten opzichte van het gemiddelde van de sector bedraagt het verschil bijna € 1.300. Dit verschil ontstaat met name doordat het HMC slechts in beperkte mate opleidingen stapelt, waardoor het HMC relatief weinig outputbekostiging ontvangt. Andere factoren die van invloed zijn op het lagere subsidiebedrag per gewogen deelnemer, zijn de groei van het aantal leerlingen en de verdeling van het VOA-budget.

Kengetallen MBO Benchmark	2016		2015	
	HMC	vakscholen	HMC	vakscholen
Liquiditeit	0,2	0,21	1,0	2,2
Rentabiliteit	4,5%	3,60%	11,8%	8,6%
Solvabiliteit	79%	65%	80%	65%
Aantal gewogen deelnemers per fte onderwijzend pers	17,5	17,3	17,5	17,9
Rijksbijdrage per gewogen deelnemer	€ 7.921	€ 8.959	€ 8.133	€ 8.873
personeelskosten onderw personeel/totale personeelskosten	72%	70%	73%	70%
totale personeelskosten/totale lasten	72%	70%	72%	70%

Bron: MBO benchmark 2016

vakscholen betreft het gemiddelde van 7 vakscholen

HMC, MA, Cibap, GLR, Nimeto, GLU, St Lucas

Tabel benchmark 2016

Voor meer kerncijfers en kengetallen wordt u verwezen naar de tabel kerncijfers 2017 op bldz 15.

Resultatenbox

1. Verklaring bevoegd gezag

Het bevoegd gezag verklaart hierbij dat zij o.a. de volgende maatregelen heeft getroffen en instrumenten heeft ingezet opdat alle opleidingen voldoen aan de wettelijke vereisten, d.w.z. alle relevante onderwijswet- en regelgeving.

Het gaat in dit verband om zaken als het volgens de wettelijke termijnen vaststellen van de onderwijs- en examenreglementen, het voldoen aan de urennorm van gemiddeld 1.000 klokuur voltijdopleidingen en 200 klokuur BBL en het instellen van een examencommissie die toeziet op het op juiste wijze doorlopen van het examinerings- en diplomeringsproces. Maar ook om het uitvoeren van interne en externe audits, onder andere blijkend uit de onderzoeken van de Inspectie en het periodiek laten opstellen van rapportages over de uitvoering van de planning van de wettelijk voorgeschreven urennormen.

In de onderwijs en examenreglementen (OER) van de opleidingen heeft het HMC de informatieplicht aan de leerlingen (bij minderjarigheid ook ouders, verzorgers en/of voogd) vastgelegd. Daarnaast ontvangt elke leerling een onderwijsovereenkomst (OOK), de OOK-bijlage, de HMC-wijzer en indien van toepassing een praktijkovereenkomst (POK). In de bijlage van de OOK kan de leerling lezen welke rechten en plichten hij/zij heeft tijdens het volgen van de opleiding en in de HMC-wijzer staat alle algemene informatie. Alle nieuwe leerlingen krijgen na een intakegesprek en assessment een passend onderwijsaanbod geadviseerd.

2. Diplomaresultaat

Het diplomaresultaat over het schooljaar 2016/2017 bedraagt op het HMC 67,7%. Voor een toelichting op dit kengetal verwijzen wij u graag naar het hoofdstuk kwaliteitszorg.

3. Jaarresultaat

Het jaarresultaat over het schooljaar 2016/2017 bedraagt op het HMC 70,0%. Voor een toelichting op dit kengetal verwijzen wij u graag naar het hoofdstuk kwaliteitszorg.

4. Aantal nieuwe VSV-ers

Het percentage nieuwe VSV-ers in het schooljaar 2016/2017 bedraagt op het HMC 3,2%. Voor een toelichting op dit kengetal verwijzen wij u graag naar het hoofdstuk kwaliteitszorg.

5. Personeel

De samenstelling van het personeelsbestand is als volgt:

Personeelssamenstelling (personen)	31-12-2017	31-12-2016	Personeelssamenstelling (fte)	31-12-2017	31-12-2016
Onderwijzend personeel	276	260	Onderwijzend personeel	228,8	214,5
Niet onderwijzend personeel	80	71	Niet onderwijzend persor	73,6	63,5
HMC Cursus&Training	6	5	HMC Cursus&Training	4,5	3,8
	362	336		306,9	281,9

De FTE-verhouding tussen het onderwijzend personeel en het niet onderwijzend personeel (exclusief HMC cursus en training) bedraagt 76% : 24%.

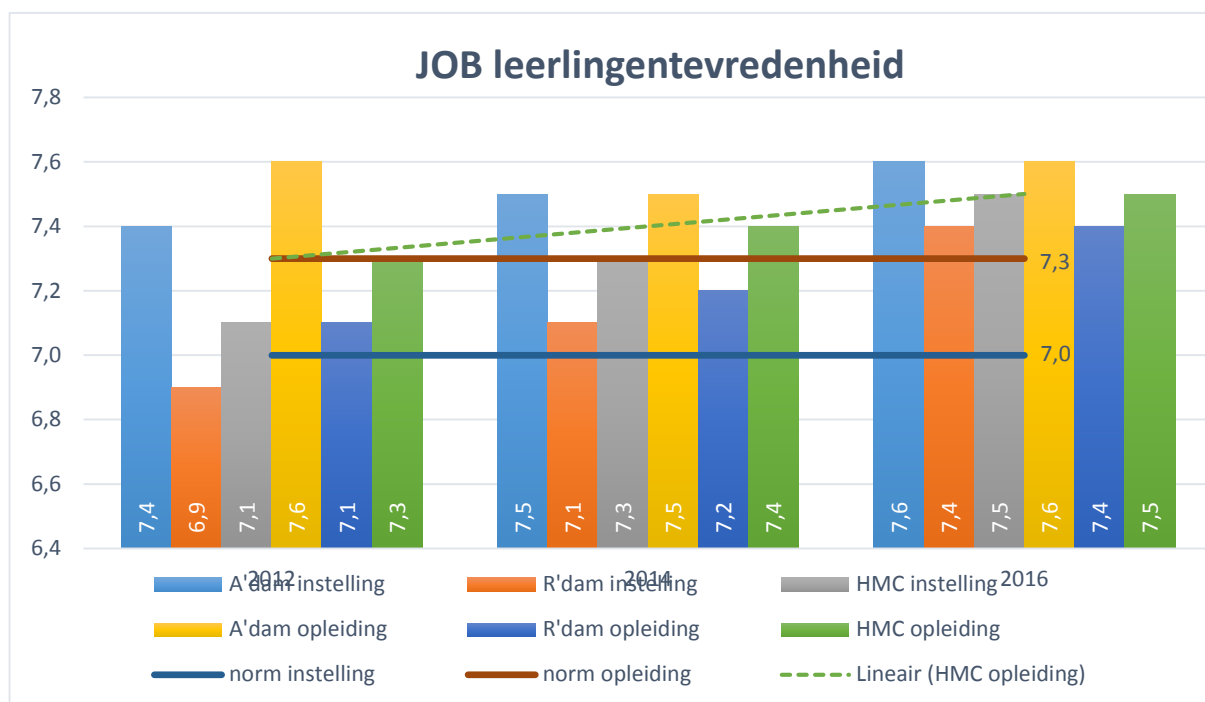
Het verloop in tijdelijke en vaste aanstellingen is als volgt geweest:

Aanstellingen (FTE)	31-12-2017	31-12-2016
Vast	227,1	206,8
Tijdelijk	79,8	75,1
Totaal	306,9	281,9

Voor aanvullende informatie verwijzen wij u graag naar de paragraaf Sociaal jaarverslag.

6. Tevredenheid leerlingen

Het verloop van de tevredenheidsscore over de periode 2012 – 2016 is in onderstaand diagram weergegeven.

7. Financiële indicatoren

Solvabiliteit (EV/VV): 73%

Liquiditeit (current ratio): 0,12

Rentabiliteit (resultaat / totale baten): 2,2%

Verslag Ondernemingsraad

Algemeen: samenstelling, OR verkiezingen 2017, ontwikkeling/scholing, communicatie

Samenstelling

De OR bestond in 2017 uit acht leden.

De OR in nieuwe samenstelling bestaat uit drie medewerkers uit de groep docenten Rotterdam, vier medewerkers uit de groep docenten Amsterdam en één medewerker uit de groep onderwijsondersteunend personeel Rotterdam. Vanaf september 2017 heeft één (nieuw gekozen) OR-lid geen activiteiten meer voor de OR uitgevoerd wegens ziekte.

OR verkiezingen 2017

De OR heeft naar aanleiding van de OR verkiezingen per 1 augustus 2017 een nieuwe samenstelling. Als voorzitter is gekozen de heer B. Bekkers, ondersteund door vice-voorzitter mevrouw J. de Vries. Als secretaris fungeert mevrouw M. Bosman, ondersteund door vice-secretaris de heer M. Stravers. De nieuwe or is op 1 augustus 2017 formeel aangesteld maar op de vergadering op 18 mei 2017 zijn de nieuwe leden reeds aanwezig geweest bij het onderling beraad.

De OR blijft zich er voor inzetten om samen met de bestuurder scherp te blijven op transparante werkwijzen en procedures, onderwijskwaliteit en professionalisering en wil zich bewust blijven van haar eigen missie en visie, naast de onlangs ontwikkelde nieuwe missie en visie van het HMC.

Ontwikkeling / Scholing

Leden van de ondernemingsraad in de nieuwe samenstelling hebben scholingsdagen gevolgd onder leiding van GITP waarin aandacht besteed is aan onderlinge communicatie en samenwerking, teambuilding en aan herhaling en verdieping van benodigde en praktische basiskennis voor het OR-werk.

Ook zijn OR-leden aanwezig geweest bij verschillende vergaderingen, onder meer bij de OR Tweedaagse van het Platform Medezeggenschap MBO in september 2017.

De OR blijft behoefte houden aan ondersteuning bij het lezen en interpreteren van financiële stukken.

De OR blijft focus houden op de eigen professionalisering. Het werken in een team blijft de nodige aandacht vragen, zeker met het oog op de nieuwe samenstelling van de OR. De OR is zich ervan bewust dat het zinvol is om aandacht te blijven besteden aan goede communicatie en vergadertechnieken om deze nog meer te verbeteren.

Communicatie

- OR-nieuws: Het OR-nieuws is in 2017 twee keer verschenen. Het OR-nieuws verschijnt in een online vorm.
- OR-intranet: De OR streeft ernaar om voor medewerkers relevante informatie zo snel mogelijk online te plaatsen.
- OR-spreekuur/ronde tafel bijeenkomsten: Het OR-spreekuur heeft in 2017 niet plaatsgevonden. De OR meent dat de structuur aangepast zou kunnen worden, omdat er weinig aanloop is op het spreekuur zoals dat voorheen georganiseerd werd. De OR blijft het van groot belang vinden om contact te houden met haar achterban en door middel van een periodiek georganiseerd spreekuur beschikbaar en zichtbaar te zijn. De OR heeft, zoals zij zich had voorgenomen, in 2017 een wijziging in de methodiek aangebracht en heeft een "ronde tafel"-sessie georganiseerd om met collega's over specifieke onderwerpen te praten. In dit geval betrof het onderwerp digitale leermiddelen. De OR is voornemens om deze manier van communicatie en contact in de toekomst te handhaven.
- OR-kaderbrief: de OR heeft in 2017 geen kaderbrief opgesteld
- OR jaarverslag: de OR heeft in het voorjaar van 2017 haar eigen OR jaarverslag 2016 uitgebracht.

Vergaderingen: structuur, frequentie, onderwerpen

OR onderling beraad

De ondernemingsraad heeft in 2017 zes keer formeel onderling vergaderd (9 maart, 20 april, 18 mei, 21 september, 2 en 23 november 2017). Verder treffen de OR-leden elkaar (op beide locaties) wekelijks voor het or-werk.

OR / Leerlingenraad

Op het onderling beraad op 20 april 2017 kennis gemaakt met de leerlingenraden van locaties Amsterdam en Rotterdam, in aanwezigheid van begeleidster Wilma Dierx. De OR streeft ernaar om in 2018 een bijeenkomst met de leerlingenraden te organiseren en goed contact met de leerlingenraad te blijven houden. Praktisch gezien is dit in 2017 nog een uitdaging gebleken aangezien het vrij moeilijk is om een moment te vinden waarop iedereen beschikbaar is.

OR / Raad van Toezicht (RvT)

De OR heeft in 2017 één keer een formele bijeenkomst met de Raad van Toezicht gehad, te weten op 16 november 2017. De Raad van Toezicht heeft per 16 november 2017 ook een nieuwe samenstelling, aangezien een aantal leden, waaronder de voorzitter, is afgetreden.

OR / College van Bestuur (CvB)

In 2017 heeft er vier keer (26 januari, 23 maart, 4 mei, 12 oktober 2017) formeel overleg plaatsgevonden tussen de ondernemingsraad en het College van Bestuur (CvB). Er zijn twee informele bijeenkomsten geweest. Locatiedirecteur Amsterdam heeft in 2017 niet bij de (in)formele bijeenkomsten tussen de OR en het CvB aangezeten. Locatiedirecteur Rotterdam

heeft op de overlegvergadering OR/CvB op 4 mei 2017 aangezeten om het onderwerp taaktoedeling te bespreken.

In 2017 zijn bij de formele vergaderingen de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- Verbeterpunten medewerkertevredenheidsenquête
- Missie en visie HMC
- Scholingsbudget 2016 rapportage/evaluatie en Scholingsbudget 2017
- Functionaris gegevensbescherming / nieuwe privacywet vanaf 2018: de OR heeft hiervoor aandacht gevraagd bij het CvB om als organisatie tijdig voorbereid te zijn. Het CvB heeft laten weten dat er al voorbereidingen getroffen worden in 2017. De OR wil graag meedenken. Er is reeds een Protocol data lekken ontwikkeld. Er zal geen speciale functionaris worden aangesteld maar de rol dient wel vervuld te worden, aldus het CvB.
- Digitale leermiddelen – terugkoppeling resultaten ronde tafel bijeenkomst georganiseerd door de OR in samenwerking met werkgroep “Mee met ICT”. Het is duidelijk dat er een gezamenlijke visie moet komen wat er onder ‘digitale leermiddelen’ wordt verstaan en hoe ermee omgegaan dient te worden.
- HMC agenda 2017-2021: het CvB heeft de OR de HMC agenda 2017-2021 toegestuurd en gevraagd om haar volgorde van aandachtspunten aan te geven. Er is binnen de verschillende afdelingen van het HMC veel overeenstemming over de prioritering van de agendapunten.
- Aannamebeleid en leerlingenaantal: er is een landelijke discussie gaande omtrent de eisen voor het aannamebeleid van opleidingen. Het is en blijft een zeer complexe discussie. Het CvB en de OR hebben en houden hierover contact en bespreking tijdens de overlegvergaderingen.
- Taaktoedeling (transparantie, overzicht lesuren): OR en CvB en locatiedirecteur Rotterdam hebben met elkaar gesproken over de transparantie van de taaktoedeling en het gebruik van Foleta hierbij. De Notitie Taakbeleid is hierbij ook aangehaald. Er moet balans gevonden worden tussen teambelang en de individuele wensen en kwaliteiten van de medewerkers. Ook de verdeling, taken en aanstelling van LB-, LC- en LD-docenten is herhaaldelijk aan de orde gekomen.
- HMC Groene Zaken: de OR blijft aandacht vragen, het liefst ook in samenwerking met de Leerlingenraad, voor een groene en schone school en kantine. Men heeft gesproken over duurzaamheid, afvalscheiding en gezonde voeding. Het gaat vooral om bewustwording en attitude van medewerkers en leerlingen. Ook is gesproken over de lopende energiecontracten van het HMC; conform afspraak is het HMC per 1 januari 2017 overgestapt op levering van 100% groene energie. Tevens is er door het HMC gecompenseerd voor gereden kilometers via Greenseats. De OR is hier heel blij mee.
- Lerarenregister en Wet beroep leraar: het CvB en de OR hebben regelmatig gesproken over deze nieuwe ontwikkelingen. Aangezien er nog veel onduidelijkheden zijn over de inzet en praktische omstandigheden van deze nieuwe wet wil het CvB de medewerkers op de hoogte houden. De OR heeft voorgesteld om hierover ook in gesprek te blijven met de medewerkers en hiervoor zou bijvoorbeeld een “ronde tafel bijeenkomst” kunnen worden georganiseerd.
- Vakantie- en verlofregeling 2018: OR en CvB hebben met elkaar gesproken over mogelijkheden voor praktische toepassing vakantieregeling om beide locaties zoveel mogelijk met elkaar te stroomlijnen.

- Risico-Inventarisatie en –Evaluatie
- Inspectie van Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) najaar 2017/voorjaar 2018: naar aanleiding van dit onderzoek naar psychosociale belasting van werknemers dient het HMC protocollen te ontwikkelen en er zal een beleidsdocument werkdruk worden ontwikkeld. Instemming van de OR is hierbij vooralsnog niet aan de orde. Het CvB zal de OR wel op de hoogte houden van de aan de Inspectie opgeleverde stukken en de OR zal deze kunnen inzien.
- Onderwijsinspectie
- Optimaliseren van de administratieve procedures HMC (o.a. houtwinkels)
- Conflict vakscholen en MBO Raad omtrent licenties voor kleine vakopleidingen: de MBO Raad heeft het voorstel om licenties af te geven afgewezen. Het HMC heeft hierover een brief aan de politiek gestuurd en er zal overleg gevoerd worden tussen partijen. Het CvB zal de OR hiervan op de hoogte houden.
- Flexibilisering van onderwijs: de OR meent dat onderwijs flexibeler ingezet moet kunnen worden en wil hierover graag met het CvB in gesprek blijven.
- Scholing ICT (“nulmeting”)
- Nieuwbouw / Huisvesting: het HMC heeft een nieuwe aannemer gevonden voor locatie Rotterdam. Op locatie Amsterdam zijn alle werkzaamheden voor het gebouw Solar Eclipse afgerond, maar het HMC blijft ook in contact met de gemeente Amsterdam omtrent huisvesting en parkeergelegenheid. De OR blijft het CvB aandacht vragen voor input in vroegtijdig stadium van nieuw- of verbouwplannen.
- Werving nieuwe voorzitter Raad van Toezicht (RvT): de procedure voor het vinden van een nieuwe voorzitter is in het najaar van 2017 gestart. Hiervoor is een gespecialiseerd bureau ingeschakeld.
- Hoofdlijnen van de begroting: OR en CvB hebben regelmatig overleg over de inhoud van de begroting. In het najaar van 2017 heeft het CvB een afvaardiging van de OR toelichting gegeven op de begroting in klein comité.

De volgende regelingen of wijzigingen van regelingen zijn in 2017 formeel met instemming van de OR vastgesteld of zijn (daar waar geen instemmingsrecht van toepassing is) inhoudelijk besproken tijdens de overlegvergaderingen OR/CvB of over deze regeling is het volgende te melden:

- Hoofdlijnen begroting (instemming OR maart 2017)
- Regeling Integriteitscode HMC (instemming OR maart 2017)
- Regeling Stimulering Vitaliteit
- Aanstellingsbeleid onderwijsfuncties (instemming OR maart 2017)
- Benoemingsbeleid HMC (instemming OR maart 2017)
- Klokkenuidersregeling (instemming OR maart 2017)
- Scholingsbudget 2017 (instemming OR maart 2017)
- OER-en (instemming OR)

Voor 2018 zullen de volgende onderwerpen de aandacht hebben of houden:

- Regelingen HMC: het CvB heeft de OR geïnformeerd dat de afdeling Personeelszaken in het voorjaar van 2018 bezig zal gaan met het actualiseren van een aantal regelingen.
- Begroting HMC 2018

- Taakbeleid: de OR blijft aandacht houden op een juiste toepassing van het taakbeleid en uniform gebruik van bijbehorende taakbelastingsformulieren en/of Foleta. Het CvB heeft in 2017 weer veel aandacht besteed aan het stimuleren van een structurele, uniforme werkwijze binnen het HMC. De OR zal hier in 2018 zelf ook nog steeds focus op houden en waar nodig het CvB aanspreken op ontwikkelmogelijkheden.
- resultaten Medewerkertevredenheidsenquête
- resultaten Onderwijsinspectie en Inspectie SZW naar psychosociale werkbelasting
- nieuwbouw (afronding?)
- duurzaamheid: de OR streeft ernaar om positieve acties op het gebied van duurzaamheid te initiëren, te benoemen en zichtbaar te maken onder medewerkers en leerlingen. De OR is voornemens om in 2018 ook in gesprek te blijven met de leerlingenraad om onder meer het onderwerp duurzaamheid te bespreken.
- procedures: de OR blijft toezien op de juiste toepassing van regelingen en procedures binnen het HMC (zoals bijvoorbeeld de sollicitatieprocedure).
- flexibilisering onderwijs
- missie en visie HMC: de OR streeft ernaar om, samen met haar achterban, door het handhaven van haar (pro-)actieve rol voortdurend een bijdrage te kunnen zijn aan de missie en visie en mee te denken over de toekomst van het HMC.
- contact met bestuurder: de OR blijft zich inzetten om een gezond kritische sparringpartner voor het bestuur (CvB en RvT) te zijn.

II Jaarrekening 2017

Geconsolideerde balans per 31 december 2017

(na resultaatbestemming)

	2017		2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
1.2 Materiële vaste activa	33.095.784		29.657.575	
1.3 Financiële vaste activa	1		1	
	<hr/>		<hr/>	
		33.095.785		29.657.576
Vlottende activa				
1.4 Voorraden	253.333		229.326	
1.5 Vorderingen	351.728		464.868	
1.7 Liquide middelen	320.024		258.562	
	<hr/>		<hr/>	
		925.085		952.756
		<hr/>		<hr/>
		34.020.870		30.610.332
		<hr/>		<hr/>
2.1 Groepsvermogen		24.889.788		24.066.407
2.2 Voorzieningen		1.613.004		1.506.516
2.4 Kortlopende schulden		7.518.078		5.037.409
		<hr/>		<hr/>
		34.020.870		30.610.332
		<hr/>		<hr/>

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2017

	2017		Begroting 2017		2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten						
3.1	Rijksbijdragen OCW	30.555.470		29.945.000		27.949.030
3.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	571.363		500.000		487.764
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	1.034.139		975.000		1.052.767
3.4	Baten werk in opdracht van derden	1.033.125		1.025.000		1.070.023
3.5	Overige baten	331.691		240.000		392.374
	Totaal baten		33.525.788		32.685.000	30.951.958
Lasten						
4.1	Personeelslasten	22.834.713		21.735.000		20.396.737 *)
4.2	Afschrijvingen	2.626.191		2.590.000		2.216.244
4.3	Huisvestingslasten	2.789.321		2.625.000		2.290.719
4.4	Overige lasten	4.438.272		4.791.000		4.632.095 *)
	Totaal lasten		32.688.497		31.741.000	29.535.795
	Saldo baten en lasten		837.291		944.000	1.416.163
5	Financiële baten en lasten		-13.910		-35.000	-13.645
	Nettoresultaat		823.381		909.000	1.402.518

*) aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2017

	2017		2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten (excl. rente)		837.291		1.416.163
Gecorrigeerd voor:				
• Afschrijvingen	2.626.191		2.216.244	
• Mutatie voorzieningen	106.488		-206.647	
		2.732.679		2.009.597
Veranderingen in vlottende middelen				
• Voorraden	-24.007		-23.645	
• Vorderingen	113.140		113.913	
• Schulden kort	193.814		-243.545	
		282.947		-153.277
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		3.852.917		3.272.483
Ontvangen interest	-		3.901	
Betaalde interest	-13.910		-17.546	
		-13.910		-13.645
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		3.839.007		3.258.838
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des-)investerings in materiële vaste activa	-6.064.401		-7.313.263	
Ontvangen investeringssubsidies	-		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-6.064.401		-7.313.263
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Rekening-courant krediet bank	2.286.856		1.284.234	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		2.286.856		1.284.234
Mutatie liquide middelen		61.462		-2.770.191

III Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening 2017

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De juridische vorm van de organisatie is een stichting. De voornaamste activiteiten van de Stichting Hout- en Meubileringscollege (HMC) bestaan uit het verzorgen van mbo- opleidingen voor de hout-, meubel- en interieurbranche. HMC is statutair gevestigd te Rotterdam en bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 41135161.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgelegd dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Aanpassing vergelijkende cijfers

Zoveel mogelijk wordt bij iedere post van de jaarrekening het bedrag van het voorafgaande boekjaar vermeld; voor zover nodig, wordt dit bedrag ter wille van de vergelijkbaarheid herzien en wordt de afwijking ten gevolge van de herziening toegelicht.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de organisatie en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de organisatie een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de Groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar het onderdeel Financiële vaste activa.

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

Investeringsubsidies worden zichtbaar in mindering gebracht op de materiële vaste activa, en vervolgens naar rato van de afschrijvingen van de betreffende activa als bate verantwoord.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen en erfpacht : 3-5
- Verbouwingen : 10
- Inventaris en apparatuur : 10-33
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 33

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde.

Voorraden

Gebruiksgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Groepsvermogen

Onder het groepsvermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. Het vermogen van het HMC bevat geen private onderdelen en kan derhalve geheel worden aangemerkt als publiek vermogen. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het College van Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de voorzieningen groot onderhoud gebouwen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- b. het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- c. er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Uitzondering op voorgaande voorwaarden betreft de egalisatievoorziening voor groot onderhoud. De toevoegingen aan deze voorziening zijn bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt, gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog

niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De personeelsbeloningen van de organisatie zijn gebaseerd op de CAO-BVE. Voor de medewerkers is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het ABP. De aan de pensioen-uitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord. De regeling is conform het verplichtingenstelsel en de richtlijnen van de jaarverslaggeving opgenomen. De dekkingsgraad van het ABP bedraagt per jaareinde 104,4%. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

De **personeelslasten** bestaan uit de periodieke loonkosten en dotaties aan personeelsvoorzieningen. De personeelskosten, die voortvloeien uit arbeidscontracten met het personeel, worden jaarlijks als last verwerkt.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord. Geormerkte subsidies worden toegerekend aan het jaar waarin de hieraan gerelateerde kosten zijn verantwoord; nog niet bestede gelden worden als vooruit ontvangen subsidie op de balans opgenomen.

College-, cursus-, les- en examengelden

De college-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs) worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is dat deze kosten declarabel zijn. Een eventueel positief resultaat wordt genomen naar rato van het stadium van voltooiing van de betreffende cursus op verslagdatum (de zogeheten percentage of completion methode). Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de verstreken cursusduur.

Kosten (algemeen)

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde

van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Hierbij worden de kasstromen afgeleid uit de staat van baten en lasten en de mutaties in de balansposten ultimo boekjaar.

Toelichting op de geconsolideerde balans

1 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	Totaal
	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Activa in uitvoering	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2017:					
• Aanschafprijs (incl. invest. subs.)	36.256.169	16.192.534	13.505	70.480	52.532.688
• Cumulatieve afschrijvingen	-12.089.980	-10.772.978	-12.155	-	-22.875.113
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
• Boekwaarde	24.166.189	5.419.556	1.350	70.480	29.657.575
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Mutaties in de boekwaarde:					
• Investerings	266.596	1.793.452	-	4.007.615	6.067.663
• Overboeking nieuwbouw	-	-	-	-	-
• Desinvesteringen (A.W.)	-	-11.250	-	-	-11.250
• Desinvesteringen (afschr.)	--	7.988	-	-	7.988
• Afschrijvingen (incl. vrijval subs.)	-1.508.784	-1.117.408	-	-	-2.626.192
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
• Saldo	-1.242.188	672.782	-	4.007.615	3.438.209
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Stand per 31 december 2017:					
• Aanschafprijs (incl. invest. subs.)	36.522.765	17.974.736	13.505	4.078.095	58.589.101
• Cumulatieve afschrijvingen	-13.598.764	-11.882.398	-12.155	-	-25.493.317
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
• Boekwaarde	22.924.001	6.092.338	1.350	4.078.095	33.095.784
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Investeringsubsidies zijn in mindering gebracht op de aanschafprijs, en worden naar rato van de afschrijvingen van de betreffende activa als bate verantwoord. In 2017 zijn geen nieuwe investeringsubsidies ontvangen.

De post activa in uitvoering betreft de geactiveerde bouwkosten van de nieuw- en verbouw Rotterdam welke in 2014 is gestart en 3 fases omvat. De nieuwbouw (1e fase) is in juli 2015 opgeleverd, en de verbouw van de praktijkvleugel (2e fase) is in juli 2016 afgerond. Afschrijving vindt plaats vanaf het moment van oplevering. Medio 2017 is de nieuwbouw van het Paviljoen in Rotterdam gestart (3e fase), oplevering vindt plaats begin 2018.

Onder de materiële vaste activa is voor een bedrag van EUR 860.000 aan geactiveerde erfpacht opgenomen.

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen is EUR 18.495.000 (peildatum 1-1-2017 voor Amsterdam en 1-1-2016 voor Rotterdam, recentere waarde nog niet beschikbaar). De verzekerde waarde van de gebouwen is EUR 42.410.600 (peildatum 1-1-2017).

2 Financiële vaste activa

Betreft langlopende vorderingen op het ministerie van OCW inzake loonheffing en premie ABP over de maand juli 1991, alsmede overlopend vakantiegeld. Aangezien deze vorderingen eerst bij opheffing van de school tot uitbetaling komen zijn deze gewaardeerd op € 1.

3 Voorraden

Dit betreft voorraden hout, gereedschappen en materialen ten behoeve van het onderwijsproces. In de stand ultimo boekjaar is een voorziening voor incourantheid opgenomen ter grootte van circa EUR 13.300 zijnde 5% van de netto inkoopwaarde.

4 Vorderingen

		2017	2016
		EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren	273.607	370.880
1.5.5	Deelnemers/cursisten	13.728	10.400
	• Te ontvangen rente	-	3.769
	• Waarborgsommen	400	200
	• Overige overlopende activa	71.493	102.619
		<u>71.893</u>	<u>106.588</u>
1.5.8	Overlopende activa	71.893	106.588
1.5.9	Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	-7.500	-23.000
		<u>351.728</u>	<u>464.868</u>

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2017	2016
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	23.000	10.000
Onttrekking	-20.500	-1.000
Dotatie	5.000	14.000
1.5.9	<u>7.500</u>	<u>23.000</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

5 Liquide middelen

	2017	2016
	EUR	EUR
1.7.1 Kasmiddelen	820	660
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	169.072	107.770
1.7.3 Spaarrekeningen	150.132	150.132
	<u>320.024</u>	<u>258.562</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het HMC.

6 Groepsvermogen

	Stand per 31 dec. 2016	Resultaat 2017	Stand per 31 dec. 2017
	EUR	EUR	EUR
2.1.1 Algemene reserve	14.066.407	323.381	14.389.788
2.1.2 Bestemmingsreserve herhuisvesting	6.500.000	-	6.500.000
2.1.2 Bestemmingsreserve personeel	2.000.000	500.000	2.500.000
2.1.2 Bestemmingsreserve Focus op Vakm.	1.500.000	-	1.500.000
	<u>24.066.407</u>	<u>823.381</u>	<u>24.889.788</u>

Gelet op de in ontwikkeling zijnde herhuisvestingsplannen voor de locatie Rotterdam heeft het College van Bestuur besloten om een bestemmingsreserve herhuisvesting te vormen, waaraan sinds 2008 jaarlijks vanuit de bestemming van het resultaat een dotatie wordt gedaan. Daarnaast is besloten om in verband met de vrijval (in 2010) van de BAPO voorziening een afzonderlijke bestemmingsreserve te vormen, ter dekking van toekomstige BAPO lasten en andere (onvoorziene) personele lasten. Ultimo 2014 is een reserve Focus op Vakmanschap gevormd om toekomstige effecten van het nieuwe bekostigingsmodel te compenseren.

Het vermogen van het HMC bevat geen private onderdelen en kan derhalve geheel worden aangemerkt als publiek vermogen.

Bestemming geconsolideerde resultaat

Het College van Bestuur stelt voor het positieve geconsolideerde resultaat van het boekjaar 2017 ad EUR 823.381 als volgt te bestemmen:

Algemene reserve	323.381
Bestemmingsreserve personeel	500.000
	<u>823.381</u>

Dit voorstel is reeds verwerkt in deze jaarrekening.

7 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	2.2.1 Personeels- voorzieningen	2.2.3 Voorziening onderhoud gebouwen	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 31 december 2016	909.710	596.806	1.506.516
Onttrekkingen	-353.754	-218.802	-572.556
Dotaties	514.044	165.000	679.044
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2017	1.070.000	543.004	1.613.004
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Kortlopend deel < 1 jaar	477.000	350.000	827.000
Langlopend deel > 1 jaar	593.000	193.004	786.004

Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen zijn als volgt te specificeren:

	Voorziening jubilea	Voorziening lang ziekteverzuim	Voorziening afvloeiings- kosten	Voorziening wachtgeld	Voorziening senioren- verlof	Totaal
	EUR	EUR	EUR			EUR
Stand per 31 dec. 2016	143.000	145.000	10.000	557.810	53.900	909.710
Onttrekkingen	-11.595	-145.000	-	-197.159	-	-353.754
Dotaties	2.595	247.000	-	86.349	178.100	514.044
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 dec. 2017	134.000	247.000	10.000	447.000	232.000	1.070.000
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Kortlopend deel < 1 jaar	10.000	247.000	10.000	190.000	20.000	477.000
Langlopend deel > 1 jaar	124.000	-	-	257.000	212.000	593.000

Voorziening jubilea

Dit betreft een voorziening voor de opbouw van de personeelsaanspraken op het recht op een jubileumuitkering bij een 25- en 40 jarig dienstverband.

Voorziening lang ziekteverzuim

Deze voorziening dient ter dekking van de kosten in verband met langdurig ziekteverzuim. De voorziening per 31 december 2017 is gevormd voor medewerkers die ultimo 2017 met

ziekteverlof waren en waarvoor de prognose is dat dit verzuim tot einde schooljaar 2017/18 aanhoudt.

Voorziening afvloeiingskosten

Deze voorziening is gevormd voor incidentele afvloeiingskosten in 2018.

Voorziening wachtgeld

Ultimo 2017 is voor de wettelijke en bovenwettelijke wachtgeldverplichtingen een voorziening gevormd. Deze is gebaseerd op gegevens van de uitkeringsinstanties.

Voorziening seniorenverlof

Deze voorziening dekt de toekomstige werkgeverslasten van medewerkers die gebruik maken van de regeling seniorenverlof die sinds 2015 van kracht is uit hoofde van de cao regeling Duurzame Inzetbaarheid. Ultimo 2017 betreft dit 15 medewerkers.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gebouwen is gevormd ter egalisatie van de geraamde kosten van groot onderhoud in en aan de onderwijspanden. Voor de panden in Rotterdam en Amsterdam zijn in 2017/2018 nieuwe meerjarenonderhoudplannen (MJOP) opgesteld voor de komende 20-25 jaar. Op basis daarvan zijn de schema's van de onderhoudsvoorziening geactualiseerd en vormen deze vanaf 2018 (als de nieuwbouw is afgerond) de basis voor de jaarlijkse dotatie aan de voorziening.

8 Kortlopende schulden

		2017		2016	
		EUR	EUR	EUR	EUR
2.4.1	Kredietinstellingen (ING)		3.571.090		1.284.234
2.4.3	Crediteuren		378.149		293.752
	• Loonheffing	947.288		872.375	
	• Omzetbelasting	12.879		17.616	
		<hr/>		<hr/>	
2.4.7	Loonheffing en omzetbelasting		960.167		889.991
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen		255.887		199.558
	• Vooruitontvangen deelnemersbijdragen	165.000		143.000	
	• Vooruitontvangen subsidies OCW (zie model G)	491.933		725.365	
	• Met derden te verrekenen subsidies OCW	-		-	
	• Overige vooruit ontvangen/gefactureerde bedragen	818.230		658.230	
	• Vakantiegeld en verlofdagen	743.100		679.200	
	• Overige nog te betalen bedragen	134.522		164.079	
		<hr/>		<hr/>	
2.4.10	Overlopende passiva		2.352.785		2.369.874
			<hr/>		<hr/>
			7.518.078		5.037.409
			<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>

Kredietinstellingen

Dit betreft het saldo van de met de huisbankier ING overeengekomen tijdelijke rekening-courant kredietfaciliteit. In 2017 is deze overbruggingsfinanciering uitgebreid naar maximaal EUR 6,0 mln. in verband met de geplande investeringen in 2017 en 2018.

Op basis van de huidige liquiditeitsprognoses zal de kredietfaciliteit in 2019 en 2020 worden afgebouwd naar nihil.

Als zekerheid voor dit krediet is er een pandrecht gevestigd op de bedrijfsuitrusting.

Vooruitontvangen deelnemersbijdragen

Betreft 7/12 deel van de in 2017 ontvangen deelnemersbijdragen inzake het schooljaar 2017/2018.

Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt

Betreft geoormerkte subsidies, welke tot en met 2017 zijn ontvangen maar nog niet zijn besteed. Hiervoor wordt verwezen naar de specificatie op de volgende pagina.

Vakantiegeld en verlofdagen

De stijging betreft m.n. de reservering vakantiegeld als gevolg van de toename van het aantal medewerkers.

Overzicht aanvullende subsidies OCW (model G)

Omschrijving	Jaar	Bedrag van toewijzing EUR	Saldo 2016 EUR	Ontvangen in 2017 EUR	Baten 2017 EUR	Saldo 2017 EUR	Prestatie afgerond (G.1)
G.1 Geormerkte subsidies zonder verrekeningsclausule							
Lerarenbeurs	2017	32.436	-	32.436	32.436	-	ja
Minimagezinnen	2017	80.913	-	80.913	80.913	-	ja
			-	113.349	113.349	-	
G.2 Geormerkte subsidies met verrekeningsclausule							
<i>Aflopemd ultimo verslagjaar</i>							
Schoolmaatsch. werk	2017	52.349	-	52.349	52.349	-	
Prestatiebox VSV	2016	50.000	-	50.000	50.000	-	
Plusmid. 12-16 A'dam	12-16	193.912	-15.000	22.912	7.912	-	
<i>Doorlopend naar volgend verslagjaar</i>							
Plusmid. 16-20 A'dam	16-17	45.000	-	40.500	45.000	-4.500	
Plusmid. 16-20 A'dam	17-18	107.949	-	97.154	44.979	52.175	
Plusmid. 16-20 R'dam	16-17	30.876	-10.000	30.876	20.876	-	
Plusmid. 16-20 R'dam	17-18	30.876	-	30.876	12.865	18.011	
RIF Topcentr.Meubel	16-20	1.095.000	350.365	219.000	134.074	435.291	
Af: Aandeel partners	16-20	-639.000	-	-72.030	-	-72.030	
RIF Bouwen met Hout	17-21	571.920	-	200.172	71.500	128.672	
			325.365	671.809	439.555	557.619	
Overige (niet geormerkte) subsidies							
Kwaliteitsafspraken	2017	1.069.444	-	1.069.444	1.069.444	-	
Idem excellentie	2017	194.185	-	194.185	194.185	-	
Idem Studiesucces	2017	391.638	-	391.638	391.638	-	
Idem BPV	2017	393.658	-	393.658	393.658	-	
Wachtgelduitkeringen	2017	846.555	-	846.555	846.555	-	
Versterking salarismix	2011	531.222	125.000	-	125.000	-	
Versterking salarismix	2012	532.954	250.000	-	250.000	-	
Versterking salarismix	2017	650.075	-	666.091	666.091	-	
			375.000	3.561.571	3.936.571	-	
Totaal			700.365	4.346.729	4.489.475	557.619	

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Claims

Tegen de organisatie zijn geen claims ingediend.

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake operationele leasing van kopieerapparatuur en vervoermiddelen, alsmede de huur van klaslokalen.

De verplichtingen die hieruit voortvloeien bedragen voor 2017 EUR 691.000 (2016: EUR 465.000). Van de totale restverplichting van EUR 3.896.000 heeft EUR 738.000 een looptijd van maximaal 1 jaar en EUR 432.000 een looptijd langer dan 5 jaar (huurcontract dependance Amsterdam).

Bankgarantie

Inzake het huurcontract met NSI betreffende het pand Solaris Eclips te Amsterdam is een bankgarantie afgegeven van EUR 150.000. De looptijd van dit contract is 8 jaar (2015-2023).

Duurzame inzetbaarheid werknemers

Op grond van de nieuwe cao MBO is met ingang van 1 oktober 2015 een budget voor duurzame inzetbaarheid van toepassing. Deze regeling kent 2 onderdelen, te weten 1. het basisbudget en 2. aanvullende rechten voor oudere werknemers (verder: seniorenverlof). Volgens de cao heeft iedere werknemer recht op een basisbudget van 50 uur ten behoeve van zijn of haar duurzame inzetbaarheid. Aangezien deze uren niet kunnen worden gespaard zal per balansdatum geen sprake zijn van een saldo te waarden verlofuren. Derhalve is er geen voorziening dan wel verplichting gevormd.

Medewerkers hebben recht op seniorenverlof indien hij of zij voldoet aan de volgende voorwaarden:

- a. de werknemer is 57 jaar of ouder;
- b. de werknemer is direct voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof gedurende ten minste 5 jaren aaneengesloten in dienst bij een werkgever die valt onder de werkingssfeer van deze cao; en
- c. de werknemer heeft een werktijdfactor van ten minste 0,4 bij de werkgever.

De rechten van de medewerker(s) die hebben aangegeven gebruik te maken van de regeling seniorenverlof moeten als voorziening worden verantwoord in de jaarrekening. Ultimo 2017 betreft dit 15 medewerkers.

Van de groep medewerkers die nog niet heeft aangegeven er al dan niet gebruik van te maken zijn wij van mening dat omtrent de kans van gebruikmaken van de regeling nog onvoldoende informatie beschikbaar is om een betrouwbare schatting te kunnen maken. Dit geldt ook voor de groep medewerkers die binnen nu en vijf jaar het recht opbouwt om gebruik te mogen maken van deze regeling. Omwille van voorgaande zijn deze mogelijke toekomstige verplichtingen niet meegenomen in de voorziening.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

9 Rijksbijdragen

	2017		Begroting 2017		2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1.1 Rijksbijdrage OCW (lumpsum)		26.197.549		25.810.000		24.140.921
• Prestatiebox/kwaliteitsafspraken	2.098.925		2.380.000		2.130.323	
• Aanvullende regelingen	2.258.996		1.755.000		1.677.786	
Totaal niet-lumpsum		<u>4.357.921</u>		<u>4.135.000</u>		<u>3.808.109</u>
		<u>30.555.470</u>		<u>29.945.000</u>		<u>27.949.030</u>

10 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2017	Begroting	2016
	EUR	EUR	EUR
3.2.1 Regionale subsidies (plusvoorzieningen)	131.632	100.000	76.677
3.2.2 Gemeentelijke subsidies (o.a. MBO Agenda en VSV)	429.713	400.000	359.540
3.2.3 Overige subsidies	10.018	-	51.547
	<u>571.363</u>	<u>500.000</u>	<u>487.764</u>

11 College-, cursus-, les en examengelden

	2017	Begroting	2016
	EUR	EUR	EUR
3.3.1 Deelnemersbijdragen	311.866	275.000	349.681
3.3.2 Omzet winkels	722.273	700.000	703.086
	<u>1.034.139</u>	<u>975.000</u>	<u>1.052.767</u>

12 Baten werk in opdrachten van derden

	2017	Begroting	2016
	EUR	EUR	EUR
3.4.1 Omzet contractonderwijs HMC Cursus en Training	<u>1.033.125</u>	<u>1.025.000</u>	<u>1.070.023</u>

13 Overige baten

		2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
3.5.1	Europese subsidies buitenlandstages e.d.	165.536	125.000	123.921
3.5.2	Verhuur lokalen (Solaris tijdelijk)	-		83.316
3.5.3	Opbrengsten repro en kluisjes	86.211	85.000	92.273
3.5.5	Overige opbrengsten	79.944	30.000	92.864
		<u>331.691</u>	<u>240.000</u>	<u>392.374</u>

14 Personeelslasten

		2017		Begroting 2017		2016	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	• Brutoloon	15.603.467		15.350.000		13.958.265	
	• Sociale lasten	1.983.775		1.900.000		1.741.962	
	• Pensioenpremies	2.215.999		2.100.000		1.677.832	
		<u></u>		<u></u>		<u></u>	
4.1.1	Lonen en salarissen		19.803.241		19.350.000		17.378.059
	Af: onttrekking voorzieningen		-353.754		-350.000		-380.600
			<u>19.449.487</u>		<u>19.000.000</u>		<u>16.997.459</u>
	• Dotatie personele voorzieningen	514.044		350.000		330.510	
	• Extern personeel	834.747		685.000		1.023.589	
	• Ambulante begeleiders / SMW	273.378		200.000		234.143	
	• Reis- en verblijfkosten	541.296		535.000		490.745	
	• Kosten WW en BWW	197.159		175.000		144.393	
	• Scholing	452.682		325.000		493.139	
	• Overige	650.013		490.000		716.538	
		<u></u>		<u></u>		<u></u>	
4.1.2	Overige personele lasten		3.463.319		2.760.000		3.433.057
4.1.3	Af: uitkeringen		-78.093		-25.000		-33.779
			<u>22.834.713</u>		<u>21.735.000</u>		<u>20.396.737</u>

Loonkosten

De loonkosten stegen van EUR 17.378.000 in 2016 naar EUR 19.803.000 in 2017, een toename van EUR 2,4 mln. ofwel 14%. Deze stijging is als volgt te verklaren:

- toename van de gemiddelde personeelsformatie per kalenderjaar met 31 FTE (11%), zowel onderwijzend als OOP personeel, o.a. door gestegen leerlingaantallen
- periodieke loonstijging per 1 augustus (gemiddeld 1,5%)
- stijging van sociale lasten en pensioenpremies ABP

Ten opzichte van de begroting 2017 waren de loonkosten EUR 453.000 hoger (2%), met name door gemiddeld 2,5 meer FTE en hogere pensioenpremies ABP.

Scholing

Door een toename van het aantal scholingsaanvragen is er zowel in 2016 als 2017 fors geïnvesteerd in de scholing van het personeel. Tevens zijn in deze post de kosten van de Zomeracademie begrepen (niet begroot), waar overigens een subsidie van de gemeente Amsterdam tegenover staat (post overige baten).

Dotatie aan voorzieningen

De dotatie aan de personeelsvoorzieningen is per saldo EUR 161.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een hogere reservering voor toekomstig ziekteverzuim en een toename van het aantal gebruikers van de regeling seniorenverlof. Zie verder de toelichting op de voorzieningen elders in dit verslag.

Overige personele lasten

Dit betreft onder meer de kosten van werving, catering, vacatiegelden RvT, vergaderkosten en personeelsactiviteiten. Deze post viel hoger uit dan begroot door de aanschaf van tablets en betaalde transitiekosten.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2017 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de organisatie omgerekend naar fulltime aanstellingen 294,6 FTE (2016: 263,5 FTE).

15 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2017	Begroting	2016
		2017	
	EUR	EUR	EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	2.686.909	2.650.000	2.276.962
Af: verrekening investeringssubsidies	-60.718	-60.000	-60.718
	2.626.191	2.590.000	2.216.244

16 Huisvestingslasten

	2017	Begroting	2016
		2017	
	EUR	EUR	EUR
4.3.1 Huur dependance Amsterdam (Solaris)	551.713	560.000	392.938
4.3.1 Huur noodlokalen Rotterdam	276.340	175.000	56.432
4.3.1 Huur Alexandrium	35.548	-	-
4.3.2 Verzekeringen	49.974	50.000	41.417
4.3.3 Onderhoud	202.233	250.000	176.310
4.3.3 Dotatie onderhoudsvoorziening	165.000	150.000	10.000
4.3.4 Energie en water	237.541	320.000	292.609
4.3.5 Schoonmaakkosten en vuilafvoer	857.243	800.000	829.170
4.3.6 Heffingen	102.672	95.000	94.131
4.3.7 Beveiliging	79.926	65.000	79.537

4.3.7	Kosten nieuw/verbouw Rotterdam	116.827	100.000	197.215
4.3.7	Kosten nieuw/verbouw Amsterdam	114.304	60.000	120.960
		<u>2.789.321</u>	<u>2.625.000</u>	<u>2.290.719</u>

Huur dependance Amsterdam

De stijging van de huurkosten wordt veroorzaakt door de forse uitbreiding van het gehuurde aantal m2 alsmede de jaarlijkse contractuele daling van de huurkorting.

Kosten nieuw/verbouw Rotterdam

Deze post betreft niet geactiveerde kosten inzake de nieuw/verbouw zoals verhuiskosten, opslagkosten, bouwcoördinatie en andere bijkomende kosten.

Kosten nieuw/verbouw Amsterdam

Hieronder zijn begrepen de (deels niet begrote) kosten inzake ontwerp, uitvoering en begeleiding van een aantal verbouwingsprojecten in het hoofdgebouw en de dependance.

17 Overige lasten

	2017	Begroting	2016
		2017	
	EUR	EUR	EUR
4.4.1	Administratie- en beheerskosten	640.091	774.343
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.449.249	2.457.256
4.4.4	Overige kosten	1.348.932	1.400.496
		<u>4.438.272</u>	<u>4.632.095</u>

Administratie- en beheerskosten

	2017	Begroting	2016
		2017	
	EUR	EUR	EUR
4.4.1	Contributies	84.338	79.559
	Accountantskosten	81.404	78.917
	Advieskosten (incl. missie/visie)	48.794	130.441
	Drukwerk en kantoorbenodigdheden	95.183	93.757
	Telefoon- en portokosten	103.851	118.655
	Kosten personeelsadministratie	117.465	116.415
	Overige administratie- en beheerskosten	109.056	156.578
		<u>640.091</u>	<u>774.323</u>

Inventaris, apparatuur en leermiddelen

	2017	Begroting	2016
	EUR	2016 EUR	EUR
4.4.2 ICT (incl. copiers)	619.392	760.000	578.361
Onderhoud machines en inventaris	336.931	175.000	260.303
Leermiddelen en teamuitgaven	709.808	575.000	825.108
Kostprijs omzet winkels	668.435	650.000	667.262
Studiecentrum	16.423	30.000	22.219
Examenkosten	75.803	60.000	76.869
Overige	22.457	30.000	27.134
	<u>2.449.249</u>	<u>2.280.000</u>	<u>2.457.256</u>

Leermiddelen en teamuitgaven

De overschrijding van de begroting op deze post houdt voor een belangrijk deel verband met het (her-)inrichten van de verbouwde praktijk- en theorielokalen in Rotterdam en Amsterdam, alsmede de toename van de leerlingaantallen.

Overige kosten

	2017	Begroting	2016
	EUR	2017 EUR	EUR
4.4.4 Onderwijsvernieuwing	61.030	100.000	154.297
Werving en promotie	706.297	725.000	662.575
Directe kosten contractonderwijs	228.291	250.000	237.463
Excursiekosten en buitenlandstages	281.168	275.000	255.009
Kwaliteitszorg	39.900	25.000	79.497
Beleidsintensivering	-	500.000	-
Overige	32.246	25.000	11.655
	<u>1.348.932</u>	<u>1.900.000</u>	<u>1.400.496</u>

Beleidsintensivering

Onder de Overige kosten was voor 2017 een post nieuw beleid begroot van EUR 500.000. De betreffende uitgaven zijn verspreid geboekt op diverse exploitatieposten zoals personeelslasten en promotiekosten, en zijn voor een deel doorgeschoven naar 2018.

Specificatie accountantskosten

	EY 2017	EY 2016
Controle jaarrekening en bekostiging	53.289	52.427
Andere controle opdrachten	13.673	3.570
Fiscale adviesdiensten	14.442	22.920
Andere niet-controle diensten	-	-
	<u>81.404</u>	<u>78.917</u>

Financiële baten en lasten

	2017 EUR	Begroting 2017 EUR	2016 EUR
5.1 Rentebaten	-	5.000	3.901
5.4 Rentelasten	-13.910	-40.000	-17.546
	<u>-13.910</u>	<u>-35.000</u>	<u>-13.645</u>

De rentelasten van EUR 14.000 betreffen grotendeels de kredietfaciliteit bij ING, en waren lager dan begroot wegens gunstige tariefafspraken.

Enkelvoudige balans per 31 december 2017

(na resultaatbestemming)

	2017		2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
1.2	Materiële vaste activa	33.094.434	29.656.225	
1.3	Financiële vaste activa	797.247	635.271	
		<u>33.891.681</u>	<u>30.291.496</u>	
Vlottende activa				
1.5	Vorderingen	97.220	119.026	
1.7	Liquide middelen	183.078	215.564	
		<u>280.298</u>	<u>334.590</u>	
		<u>34.171.979</u>	<u>30.626.086</u>	
2.1	Eigen Vermogen	24.889.788	24.066.407	
2.2	Voorzieningen	1.613.004	1.506.516	
2.4	Kortlopende schulden	7.669.187	5.053.163	
		<u>34.171.979</u>	<u>30.626.086</u>	

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2017

	2017	2016
	EUR	EUR
Aandeel in resultaat deelneming HMC cursus en training B.V. (*)	161.976	183.077
Overig resultaat na belastingen	661.405	1.219.441
	<hr/>	<hr/>
Nettoresultaat	823.381	1.402.518
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

(*) inclusief doorbelastingen vanuit stichting HMC ten bedrage van EUR 393.301 resp. EUR 366.000

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2017

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2017 van de organisatie. Ten aanzien van de enkelvoudige staat van baten en lasten van de organisatie is gebruik gemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 BW.

Voor zover posten uit de balans en staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin de groep invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de groep in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de groep in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de organisatie in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de organisatie en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans

18 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	Totaal
	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfs- middelen	Activa in uitvoering	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2017:					
• Aanschafprijs (incl. invest. subs.)	36.256.169	16.189.614	-	70.480	52.516.263
• Cumulatieve afschrijvingen	-12.089.980	-10.770.058	-	-	-22.860.038
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
• Boekwaarde	24.166.189	5.419.556	-	70.480	29.656.225
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Mutaties in de boekwaarde:					
• Investerings	266.596	1.793.452	-	4.007.615	6.067.663
• Overboeking nieuwbouw	-	-	-	-	-
• Desinvesteringen (A.W.)	-	-8.330	-	-	-8.330
• Desinvesteringen (afschr.)	--	5.068	-	-	5.068
• Afschrijvingen (incl. vrijval subs.)	-1.508.784	-1.117.408	-	-	-2.626.192
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
• Saldo	-1.242.188	672.782	-	4.007.615	3.438.209
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Stand per 31 december 2017:					
• Aanschafprijs (incl. invest. subs.)	36.522.765	17.974.736	-	4.078.095	58.575.596
• Cumulatieve afschrijvingen	-13.598.764	-11.882.398	-	-	-25.481.162
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
• Boekwaarde	22.924.001	6.092.338	-	4.078.095	33.094.434
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Investeringsubsidies zijn in mindering gebracht op de aanschafprijs, en worden naar rato van de afschrijvingen van de betreffende activa als bate verantwoord. In 2017 zijn geen nieuwe investeringssubsidies ontvangen.

De post activa in uitvoering betreft de geactiveerde bouwkosten van de nieuw- en verbouw Rotterdam welke in 2014 is gestart en 3 fases omvat. De nieuwbouw (1e fase) is in juli 2015 opgeleverd, en de verbouw van de praktijkvleugel (2e fase) is in juli 2016 afgerond. Afschrijving vindt plaats vanaf het moment van oplevering. Medio 2017 is de nieuwbouw van het Paviljoen in Rotterdam gestart (3e fase), oplevering vindt plaats begin 2018.

Onder de materiële vaste activa is voor een bedrag van EUR 860.000 aan geactiveerde erfpacht opgenomen.

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen is EUR 18.495.000 (peildatum 1-1-2017 voor Amsterdam en 1-1-2016 voor Rotterdam, recentere waarde nog niet beschikbaar).

De verzekerde waarde van de gebouwen is EUR 42.410.600 (peildatum 1-1-2017).

19 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	1.3.2 Andere deel- nemingen	1.3.4 Vorderingen op deeln.	1.3.5 Vorderingen op OCW	Totaal
	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2017	635.270	-	1	635.271
Mutaties:				
• Resultaat deelneming	161.976	-	-	161.976
• Stortingen en onttrekkingen	-	-	-	-
Stand per 31 december 2017	797.246	-	1	797.247

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code acti- viteiten	Eigen vermogen 31-12-17 EUR	Resultaat jaar 2017 EUR	Art 2:403 Ja/Nee	Deel- name %	Consoli- datie %
HMC cursus en training	B.V.	Rotterdam	1, 4	797.246	161.976	nee	100	100

Omschrijving doelstelling

Verzorgen van contractonderwijs in de hout- meubel en interieurbranche alsmede de verkoop van hout en gereedschappen

Samenstelling bestuur en directie

Stichting Hout- en Meubileringscollege

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. Overige

HMC Cursus en Training B.V. is in januari 2001 opgericht en is 100% eigendom van het Hout- en Meubileringscollege. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 100.000 verdeeld in 100 aandelen van € 1.000. Het opgevraagde en gestorte kapitaal bedraagt € 20.000.

Vorderingen op OCW

Betreft langlopende vorderingen op het ministerie van OCW inzake loonheffing en premie ABP over de maand juli 1991, alsmede overlopend vakantiegeld. Aangezien deze vorderingen eerst bij opheffing van de school tot uitbetaling komen zijn deze gewaardeerd op € 1.

20 Vorderingen

		2017		2016	
		EUR	EUR	EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren		30.357		17.453
1.5.5	Deelnemers		13.728		10.400
	• Te ontvangen rente		-		3.769
	• Overige		53.135		87.404
			<u> </u>		<u> </u>
1.5.8	Overlopende activa		53.135		91.173
			<u> </u>		<u> </u>
			97.220		119.026
			<u> </u>		<u> </u>

Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

21 Liquide middelen

		2017	2016
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	820	660
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	32.126	64.772
1.7.3	Spaarrekeningen	150.132	150.132
		<u> </u>	<u> </u>
		183.078	215.564
		<u> </u>	<u> </u>

22 Eigen vermogen

	Stand per 31 dec. 2016	Resultaat 2017	Stand per 31 dec. 2017
	EUR	EUR	EUR
2.1.1 Algemene reserve	14.066.407	323.381	14.389.788
2.1.2 Bestemmingsreserve herhuisvesting	6.500.000	-	6.500.000
2.1.2 Bestemmingsreserve personeel	2.000.000	500.000	2.500.000
2.1.2 Bestemmingsreserve Focus op Vakm.	1.500.000	-	1.500.000
	24.066.407	823.381	24.889.788

Gelet op de in ontwikkeling zijnde herhuisvestingsplannen voor de locatie Rotterdam heeft het College van Bestuur besloten om een bestemmingsreserve herhuisvesting te vormen, waaraan sinds 2008 jaarlijks vanuit de bestemming van het resultaat een dotatie wordt gedaan. Daarnaast is besloten om in verband met de vrijval (in 2010) van de BAPO voorziening een afzonderlijke bestemmingsreserve te vormen, ter dekking van toekomstige BAPO lasten en andere (onvoorziene) personele lasten. Ultimo 2014 is een reserve Focus op Vakmanschap gevormd om toekomstige effecten van het nieuwe bekostigingsmodel te compenseren.

Het vermogen van het HMC bevat geen private onderdelen en kan derhalve geheel worden aangemerkt als publiek vermogen.

23 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	2.2.1 Personeels- voorzieningen	2.2.3 Voorziening onderhoud gebouwen	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 31 december 2016	909.710	596.806	1.506.516
Onttrekkingen	-353.754	-218.802	-572.556
Dotaties	514.044	165.000	679.044
Stand per 31 december 2017	1.070.000	543.004	1.613.004
Kortlopend deel < 1 jaar	477.000	350.000	827.000
Langlopend deel > 1 jaar	593.000	193.004	786.004

Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen zijn als volgt te specificeren:

	Voorziening jubilea EUR	Voorziening lang ziekteverzuim EUR	Voorziening afvloeiings- kosten EUR	Voorziening wachtgeld	Voorziening senioren- verlof	Totaal EUR
Stand per 31 dec. 2016	143.000	145.000	10.000	557.810	53.900	909.710
Onttrekkingen	-11.595	-145.000	-	-197.159	-	-353.754
Dotaties	2.595	247.000	-	86.349	178.100	514.044
Stand per 31 dec. 2017	134.000	247.000	10.000	447.000	232.000	1.070.000
Kortlopend deel < 1 jaar	10.000	247.000	10.000	190.000	20.000	477.000
Langlopend deel > 1 jaar	124.000	-	-	257.000	212.000	593.000

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

24 Kortlopende schulden

	2017		2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.4.1 Kredietinstellingen (ING)		3.571.090		1.284.234
2.4.3 Crediteuren		337.295		237.054
2.4.5 Groepsmaatschappijen		699.583		590.318
2.4.7 Loonheffing en omzetbelasting		929.560		854.188
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen		253.195		196.720
• Vooruitontvangen deelnemersbijdragen		165.000		143.000
• Vooruitontvangen subsidies OCW		491.933		725.365
• Overige vooruit ontvangen/gefactureerde bedragen		363.720		213.046
• Vakantiegeld en verlofdagen		743.100		679.200
• Overige nog te betalen bedragen		114.711		130.038
2.4.10 Overlopende passiva		1.878.464		1.890.649
		7.669.187		5.053.163

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

4.1 Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking

Functie of functies	Naam	Datum ingang aanstelling	Duur dienstverband in 2017	FTE	Beloning incl. sociale lasten		Belastbare onkosten vergoedingen		Beloningen betaalbaar op termijn		Totaal bezoldiging		Individueel max. WNT (vanaf 2016 op basis classificatie systeem)	
					2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Voorzitter Coll.v.Bestuur	F.H.J. Veringa	1-1-2008	1/1 - 31/12	1,0	161.365	161.348	0	0	17.691	15.197	179.056	176.545	153.000	140.000
Gewezen topfunctionaris: nee / Dienstverband: ja														

Per 1 januari 2016 is er binnen de WNT een classificatiesysteem ingevoerd voor de beloning (salaris plus pensioen) voor topfunctionarissen in het onderwijs.

De van toepassing zijnde bezoldigingsklasse voor het HMC is in 2017 klasse E, op basis van 13 complexiteitspunten (aantal deelnemers 3 + omzet 6 + sectoren 4). In 2016 was dit klasse D.

Er is vanaf 1-1-2016 sprake van overgangsrecht: tot en met 2019 wordt het overeengekomen salaris gerespecteerd, vanaf 2020 vind er een afbouw plaats tot het dan geldende maximum.

Vermelding alle interim-bestuurders

Niet van toepassing

Vermelding alle toezichthouders

Functie of functies	Naam	Datum ingang aanstelling	Duur aanstelling in 2017	Beloning incl. sociale lasten		Belastbare onkosten vergoedingen		Beloningen betaalbaar op termijn		Totaal bezoldiging		Wettelijk WNT maximum	Individueel max. WNT (vanaf 2016 op basis classificatie systeem)	
				2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016		2017	2016
Voorzitter R. v. Toezicht	R.A.J. Lahoye	8-10-2001	1/1 - 31/12	2.710	4.190	3.239	3.580	0	0	5.949	7.770	27.150	22.950	21.000
Lid Raad van Toezicht	H.W. Bax	10-12-2001	1/1 - 31/07	820	3.780	22	185	0	0	842	3.965	10.558	8.925	14.000
Lid Raad van Toezicht	J. Koster	14-10-2002	1/1 - 31/07	3.280	5.830	37	199	0	0	3.317	6.029	10.558	8.925	14.000
Lid Raad van Toezicht	D.A. Roodenrijs *)	13-12-1999	1/1 - 31/12	1.230	2.300	0	0	0	0	1.230	2.300	18.100	15.300	14.000
Lid Raad van Toezicht	M. Dalhuizen *)	13-12-2004	1/1 - 31/12	2.050	4.190	0	0	0	0	2.050	4.190	18.100	15.300	14.000
Lid Raad van Toezicht	O.S. Smeets	12-11-2009	1/1 - 31/12	410	3.405	21	4	0	0	431	3.409	18.100	15.300	14.000
Lid Raad van Toezicht	M. Fledderman *)	17-10-2013	1/1 - 31/12	1.640	1.765	0	0	0	0	1.640	1.765	18.100	15.300	14.000
Lid Raad van Toezicht	K. Hoogendijk *)	18-12-2014	1/1 - 31/12	2.050	3.495	0	0	0	0	2.050	3.495	18.100	15.300	14.000
Lid Raad van Toezicht	J. Meerman *)	1-4-2016	1/1 - 31/12	1.640	820	0	0	0	0	1.640	820	18.100	15.300	10.500
Lid Raad van Toezicht	M.H.T. Jansen *)	1-10-2016	1/1 - 31/12	2.050	945	0	0	0	0	2.050	945	18.100	15.300	3.500
Lid Raad van Toezicht	L.P. Raadgever *)	1-6-2016	1/1 - 31/10	2.050	945	0	0	0	0	2.050	945	15.083	12.750	8.167
Lid stuurgr. nieuwbouw	H. den Hollander	18-12-2014	-	0	820	0	7	0	0	0	827	-	-	11.667
Lid Raad van Toezicht	H.A. van der Spek *)	16-2-2010	-	0	820	0	0	0	0	0	820	-	-	3.500
				19.930	33.305	3.319	3.975	0	0	23.249	37.280			

*) betaald aan branche organisatie

4.2 Vermelding gegevens van personen van wie de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat

Niet van toepassing

Goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2017 is op 28 juni 2018 goedgekeurd door de Raad van Toezicht en vastgesteld door het College van Bestuur.

Gebeurtenissen na balansdatum

De nieuwbouw van het Paviljoen ter plaatse van de voormalige kantine in Rotterdam is in februari 2018 opgeleverd en in gebruik genomen.

Daarnaast hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de organisatie.

IV Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht en het College van Bestuur van Stichting Hout- en Meubileringscollege

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Hout- en Meubileringscollege te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Hout- en Meubileringscollege op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017, uitgezonderd het effect van de aangelegenheid die wordt beschreven in de paragraaf Onderbouwing van het oordeel met beperking betreffende de financiële rechtmatigheid, in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

Onderbouwing van het oordeel met beperking betreffende de financiële rechtmatigheid

In het boekjaar 2017 hebben er uitgaven plaatsgevonden waarvan de contracten ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Hierdoor heeft naleving van wet- en regelgeving ten aanzien van Europese aanbesteding niet plaatsgevonden. De geconstateerde fout van € 1.275.545 is hoger dan de controletolerantie van € 916.664 (3% van het totaal publieke middelen). Wij verstrekken derhalve een oordeel met beperking ten aanzien van het aspect financiële rechtmatigheid.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
- (2) de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2017; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Hout- en Meubileringscollege, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing te bieden voor ons goedkeurend oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening en ons oordeel met beperking inzake de financiële rechtmatigheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd

verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur⁴ het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 28 juni 2018

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.A. Brandhorst MSc RA

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

De jaarrekening van de stichting, alsmede de resultaatbestemming, dient volgens de statuten binnen zes maanden na afloop van het boekjaar te worden vastgesteld door het College van Bestuur, na goedkeuring door de Raad van Toezicht.

Bijlage 1 Overzicht nevenactiviteiten leden Raad van Toezicht 2017

R.A.J. Lahoye	Pensioenbestuurder	CNV Vakmensen
	Plv. Bestuurslid	Bedrijfstakpensioenfonds Bakkers
	Bestuurslid	Bedrijfstakpensioenfonds Drankengroothandel
	Bestuurslid	Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie
	Werknemersvoorzitter	Bedrijfstakpensioenfonds Kappers
	Lid	Geschillencommissie PEFC
	Lid	Commissie Raden van Toezicht MBO Raad
	Lid	Regionaal werkbedrijf Midden-Limburg
O.S. Smeets	-	
M. Dalhuizen	-	
D.A. Roodenrijs	Bestuurslid	Vakraad voor de meubelindustrie en meubileringsbedrijven
M. Fledderman	Secretaris	Commissie Opleidingen en Arbeidsmobiliteit NBvT
	Lid	VNO-NCW CBON
	Bestuurslid	SH&M en PAC
	Bestuurslid	Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving
	Voorzitter	Marktsegment Hout en Meubel
	Lid	Milieubegeleidingscommissie Nationale Milieudatabase
K. Hoogendijk	Directeur	Koninklijke CBM
	Voorzitter	Anbos

	Lid	VNO-NCW CBON
	Boardmember	EFIC (European Furniture Industries Confederation)
J. Meerman	Bestuurslid	Bedrijfstak pensioenfonds detailhandel (BpFD)
	Bestuurslid	Detailhandel Nederland
	Vice voorzitter/ bestuurslid/penningmeester	MKB Nederland
	Bestuurslid/voorzitter	Sociaal Fonds Wonen
	Bestuurslid/voorzitter	Sociaal Fonds Mode en Sport
	Lid Raad van Commissarissen	Alfa Accountants
	Voorzitter Raad van Toezicht	TMO/DETEX
	Lid Centrale Advies Raad	Centrale raad Kamers van Koophandel
	Lid ledenraad	Vereniging Achmea
	Lid Adviesraad	Berichtgevers CBS
	Lid Raad van Toezicht	Nationale Raad Winkelcentra
	Lid Raad van Toezicht	Hout en Meubileringscollege
	Lid Raad van Toezicht	AKO
M.H.T. Jansen	Vice voorzitter	Stichting Sail Amsterdam
	Lid	Commissie Sap (vraagfinanciering in het MBO)
L.P. Raadgever (tot 6/10/17)	Werknemersvoorzitter	BPF Houthandel
	Bestuurslid	PME Pensioenfonds voor de Metalelektro
	Bestuurslid	BPF Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie (MITT)
	Lid	Beleggingsadviescommissie van De Hofjes in Utrecht (Van Geelen Stichting, Stichting Het Oudwijkhofje, De Rijndersstichting)